Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Закон України

Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи

▶ СТОР. 7—10, 15—18

Реалії

Нелегко виростити, ще важче — вигідно продати

▶ СТОР. 20

Спорт

«Золото» Москви наше!

▶ СТОР. 24

№ 169 (5169) ВІВТОРОК, 13 ВЕРЕСНЯ 2011 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Ставка на реальний сектор економіки і внутрішній ринок

Якими мають бути закон про вибори і головний фінансовий документ на наступний рік, за якої умови Європа разом з Україною та Росією зможе виступати глобальним гравцем на міжнародній арені і чому реорганізацію «Нафтогазу» не варто політизувати — Голова Верховної Ради розповів в інтерв'ю телеканалу «Рада».

▶ СТОР. 2

Туркменський вектор

Учора розпочався дводенний офіційний візит до Туркменистану Президента України Віктора Януковича. У ході переговорів, як уже писав «Голос України», йтиметься про поглиблення економічного співробітництва, зокрема, поновлення поставок у нашу країну туркменського газу.

Напередодні офіційного візиту до Ашгабата на сайті туркменського лідера «Туркмендовлетхабарлари» опублікували статтю «Туркменистан—Україна: по шляху динамічного розвитку партнерства». У ній, зокрема, сказано, що візит глави української держави «стане черговим значимим кроком у розвитку туркменсько-українських міждержавних відносин і подальшому розширенні двосторонньої взаємодії», **повідомляє Укрінформ.**

▶ СТОР. 11

Розв'язка є. У планах — міст і об'їзна

Фото Миколи МАГДИЧА.

У Севастополі відкрито нову дворівневу дорожню розв'язку. В урочистостях із цього приводу взяли участь керівник Державної служби автомобільних доріг України Володимир Демішкан і голова Севастопольської міськдержадміністрації Володимир Яцуба. Володимир Демішкан від імені шляховиків пообіцяв, що в наступному році місто одержить автомобільний міст у районі залізничного вокзалу та об'їзну трасу. До події приурочили свій подарунок місту й бізнесмени: новим мостом одним із перших проїхав реанімобіль, подарований медикам президентом Першого національного виноробного холдингу Валерієм Шамотієм.

На знімку: відкриття дорожньої розв'язки при в'їзді в Севастополь.

На французькій АЕС стався вибух

На АЕС Маркуль у Франції у понеділок стався вибух. Є ризик витоку радіації, **повідомляє РІА «Новости».** За даними Рейтарс, одна особа загинула, четверо поранені. На момент верстки номера обставини події уточнювалися. Маркуль — один із центрів атомної промисловості Франції. АЕС розташована у департаменті Гар на півдні країни у долині річки Рони. Станція управляється комісаріатом з атомної енергії і компанією «Арева». Нагадаємо, цього року це вже друга аварія, пов'язана з атомними електростанціями. Перша трапилася 11 березня у Японії на станції «Фукусіма-1». Після чого у Європі усі АЕС пройшли ретельну перевірку, а Німеччина оголосила про відмову від використання атомної енергії до 2022 року.

ПОДІЇ

Чиновники переконують: до зими готові

100 відсотків шкіл, дитсадків та 97 відсотків лікарень на Дніпропетровщині вже підготовлено до осінньо-зимового періоду. Також виконано відповідні роботи у 98 відсотках із 15 тисяч 832 житлових будинків. Майже половина з них отримала паспорти готовності від Держбудінспекції. Такі цифри прозвучали на спеціальній колегії в облдержадміністрації.

▶ СТОР. 12

Два українські вузи потрапили у топ–700 кращих університетів світу

Донецький національний університет та Національний технічний університет України «КПІ» вперше пройшли аудит міжнародного агентства QS і з'явилися в підсумковій таблиці. Дослідницьке агентство QS опублікувало першу частину рейтингу кращих університетів світу QS World University Rankings 2011. До списку кращих навчальних закладів світу цього року увійшли понад 80 нових університетів, у тому числі — 18 вузів із Центральної Європи і країн колишнього СРСР. Зокрема, ДНУ та КПІ розташувалися між 500 і 700 місцями. Регіональний директор QS по Центральній і Східній Європі Зоя Зайцева зазначила: опитані агентством роботодавці надавали перевагу КПІ, що можна пояснити активною роботою кар'єрного центру вузу, **повідомляє УНІАН.**

Отрутохімікати відправляють в утиль

Вивезення шістдесяти тонн отрутохімікатів, які накопичились ще з радянських часів, розпочато в Ярмолинецькому районі Хмельницької області. Їх утилізацію проводитимуть у Польщі. Загалом в області протягом наступних трьох років планують знешкодити близько ста тонн отрутохімікатів та засобів захисту рослин. На виконання цієї програми із бюджету виділено три мільйони гривень, **повідомляє наш власкор Ірина КОЗАК.**

КОРОТКО

■ У Києві порушено кримінальну справу проти службових осіб комунального підприємства, які не здійснили перерахунок платежів на 70 млн. грн. **(УНІАН).**

■ На Волині вшанували пам'ять вояків УПА, які загинули в бою із гітлерівцями у Новому Загорові **(УНІАН).**

■ Українські прикордонники виявили у потязі Кишинів—Москва 1,5 тисячі одиниць військової фурнітури **(УНІАН).**

■ У Збройних Силах України розпочалось дослідницьке командно-штабне навчання «Адекватне реагування-2011», **повідомляє прес-служба Міноборони.**

Масову загибель риби виявлено в річці Збруч біля Боднарівської ГЕС *(УНІАН)*

Ставка на реальний сектор економіки і внутрішній ринок

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Немає досконалої виборчої системи

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин виступає за обов’язковість голосування на виборах кожної людини, яка має право обирати і бути обраною.

За його словами, потрібно визнати, що «немає досконалої виборчої системи і кожна з них має свої позитиви і негативи». «Це добре видно на прикладі України, де вже перепробували всі виборчі системи — мажоритарну, змішану і пропорційну», — зауважив В. Литвин.

На його переконання, «закон про вибори — це концентрований вираз політики, позицій тих політичних сил і тих політиків, які можуть вплинути на прийняття цього закону і на його ключові положення». На думку керівника українського парламенту, закон про вибори має бути таким, щоб, по-перше, давати людям можливість персональної оцінки своїх представників, по-друге, надавати їм право відкликати депутата в разі, якщо він не виправдав надій, які на нього покладалися, а по-третє, примушувати народного депутата бути підконтрольним і звітувати перед людьми.

Реорганізація «Нафтогазу»

Голова Верховної Ради України В. Литвин закликає не політизувати питання реорганізації «Нафтогазу».

Якщо уряд подасть документи щодо реорганізації НАК «Нафтогаз», Верховна Рада України розгляне їх і ухвалить виважене розумне рішення, заявив Володимир Литвин.

Водночас, відповідаючи на запитання, він зазначив, що «це питання не сьогоднішнього дня», нагадавши, що мова про це ведеться давно «з огляду на рішення про співпрацю з ЄС». «Зацікавленість у цьому висловили і Євросоюз, і Росія, і Україна», — сказав він. «Тут шукати велику політику не потрібно. Просто економічні реалії», — зазначив керівник парламенту, додавши, що кожен суб’єкт енергетичних відносин «має займатися своєю справою: одна структура — видобутком газу, інша — транзитом».

Ціна на газ, або Війна нервів

Україна, Росія і Європа мають провести відкритий діалог щодо енергетичних питань, переконаний Голова Верховної Ради України.

Він наголосив, що в питанні поставок енергоносіїв влада має демонструвати єдність підходів, формувати єдину суспільну думку.

Керівник парламенту назвав «непідйомною» для української економіки нову ціну на газ з 1 січня 2012 року, наголосивши на необхідності її перегляду. «Мова не йде про поступливість чи непоступливість з боку української сторони. Йдеться про нереальність ціни, а щодо цього треба займати відповідну позицію», — сказав він, додавши, що Україна вимагає «не преференцій, а єдиного підходу».

Нинішня ситуація, за словами керівника парламенту, потребує «надзвичайно обгрунтованої позиції, в тому числі в дискусіях між Україною та Росією». «Має відбутися загальний відкритий діалог за участю Європи, напрацьована відкрита формула формування ціни з урахуванням особливостей кожної конкретної країни», — наголосив В. Литвин.

«Я сподіваюся, що ця «війна нервів» врешті-решт перейде у конструктивну дискусію. У переговорному процесі необхідно висувати аргументи й водночас демонструвати гнучкість і спроможність до компромісів з обох сторін, а головне — розуміння спільної відповідальності», — сказав він.

Такий підхід, на переконання Голови Верховної Ради, сприятиме більшій довірі одне до одного, і Європа разом з Україною та Росією зможе виступати глобальним гравцем на міжнародній арені, що вкрай важливо для стабільності і загальної рівноваги у наш непростий час».

Відповідаючи на запитання, Голова Верховної Ради зазначив, що будівництво «Південного потоку» негативно позначиться на доходах бюджету України. «Але право країни будувати власні газопроводи ніхто не може заперечувати», — зауважив він.

У цьому контексті В. Литвин висловив переконання, що Україна має думати, як використовувати повною мірою свої транзитні можливості.

ДОСЛІВНО

Володимир ЛИТВИН:

«Суспільство повинно зрозуміти, що запорукою розвитку країни є такі неодмінні передумови, як прозора, відповідальна підконтрольна людям влада, а також відповідальний виборець, який усвідомлює, що влада така, яким чином він ставиться до обрання цієї влади».

Бюджет–2012

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин вважає, що в питанні бюджету на 2012 рік «є підстави для обережного оптимізму».

«Бюджет має бути в межах 350 млрд. гривень, у нас з’явиться більше можливостей для розв’язання нагальних проблем», — сказав В. Литвин. Він, зокрема, пояснив, що Україна наступного року сплачуватиме 40 млрд. гривень боргових зобов’язань проти 90 млрд. гривень у нинішньому, а також зменшиться сума видатків на проведення чемпіонату Євро-2012.

За словами керівника парламенту, бюджет-2012 «має бути значно кращий, ніж бюджет на 2011 рік», але за умови, що буде вжито заходів «для убезпечення країни від чергового удару світової фінансової кризи, яка, судячи з прогнозів і тенденцій світового розвитку, наближається». Тому, вважає він, потрібно «зробити ставку на реальний сектор економіки, розвиток внутрішнього ринку».

Прес-секретар Голови Верховної Ради України.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Динамічним стосункам і географічна віддаленість не завада

Голова Комітету в закордонних справах Олег Білорус провів зустріч із делегацією Всекитайської асоціації дружби з зарубіжними країнами на чолі з заступником голови Всекитайської асоціації дружби з зарубіжними країнами Си Та.

Під час зустрічі, яка відбулася на прохання китайської сторони, Олег Білорус дав високу оцінку відносинам, які склались між двома країнами, та відзначив, що, незважаючи на географічну віддаленість, стосунки між нашими країнами в останні роки динамічно розвиваються.

Голова комітету висловив також сподівання, що такі двосторонні зустрічі сприятимуть формуванню сталих взаємин між нашими народами та розвиватимуть взаємовідносини у таких сферах, як наукова, гуманітарна, економічна, інтелектуальна та сфера безпеки.

Заступник голови Всекитайської асоціації дружби з зарубіжними країнами Си Та подякував за зустріч і зазначив, що вона «продемонструвала вияв дружніх стосунків між нашими країнами». Двосторонні китайсько-українські відносини, підкреслив Си Та, характеризуються великим потенціалом і перспективами подальшого розвитку.

Сторони висловили сподівання щодо майбутньої плідної співпраці в інтересах народів обох країн.

Інформаційне управління апарату Верховної Ради.

Олексій КОСТУСЄВ: «Проти мене розгорнуто інформаційну війну. Я приймаю виклик»

Одеський міський голова Олексій Костусєв звернувся з позовною заявою в Приморський районний суд міста Одеси про захист честі, гідності та ділової репутації.

Позовні вимоги в сумі 100 000 грн. висунуті телерадіокомпаніям «Круг» і «Нова Одесса», а також до громадської організації «Демократичний альянс». Її голова Олексій Чорний заявив, що він отримав у порядку, передбаченому Законом України «Про доступ до публічної інформації», відповідь із виконкому Одеської міської ради щодо декларації про доходи Олексія Костусєва. Відповідно до неї в 2010 році Костусєв одержав дохід у сумі 1 млн. 733 тис. 615 грн. З них — дивіденди, відсотки становили — 451 тис. 241 грн. 57 коп., матеріальна допомога — 1 млн. 62 тис. 92 грн., заробітна плата — 161 тис. 327 грн. Також у декларації були відомості про наявність у міського голови двох автомобілів, земельної ділянки, будинку, квартири.

Ця інформація була оприлюднена у випусках новин ТРК «Круг» і «Нова Одесса». Однак Олексій Костусєв у позовній заяві зазначає, що не отримував з міського бюджету матеріальну допомогу у зазначеній сумі. Більше того, в 2010 році він не одержував зарплату міського голови.

НАМІР

У разі задоволення позовної заяви грошову суму, в яку суд оцінить моральну шкоду, завдану Костусєву, буде переказано на рахунок школи-інтернату №4.

Раніше Приморський районний суд Одеси визнав інформацію, поширену деякими ЗМІ про його декларацію, недостовірною. Олексій Костусєв упевнений, що й у цьому випадку суд прийме справедливе аналогічне рішення. А у зв’язку з тим, що недостовірну, за словами Костусєва, інформацію поширюють ті самі ЗМІ, він має намір домагатися карного переслідування наклепників.

Доходи, зазначені в декларації (п. 1.2 «Матеріальна допомога»), отримані із джерел, що не мають стосунку до державного та місцевого бюджетів, а також проходження Костусєвим служби в органах державного та місцевого самоврядування. Керманич міста одержав спадщину — іномарку й квартиру, сумарна вартість яких і ввійшла в декларацію в розділ «Матеріальна допомога». Із цієї суми сплачені податки згідно з чинним законодавством.

В’ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

ФОТОФАКТ

Міський голова Дніпропетровська Іван Куліченко допомагає створювати найбільший в Україні герб із солоного тіста під час святкування 235-річчя Дніпропетровська. Розміри їстівного герба міста на Дніпрі становили 2 на 2,5 метра. Для його створення використано близько 80 кг борошна, 6 літрів соняшникової олії і 20 літрів води. Вага виробу — 170 кг. Факт створення найбільшого герба з борошносолу зафіксували представники Книги рекордів України.

Фото Сергія ІСАЄВА/УНІАН.

ДУМКИ ВГОЛОС

Потрібна нова опозиція з новими лідерами

— Опозиційні сили в Україні за нинішньої ситуації не зможуть об’єднатися, і самої необхідності в такому об’єднанні вже немає, — вважає народний депутат від «Нашої України—Народної самооборони» Віктор Матчук. — Навіть якщо воно і відбудеться, то це буде об’єднання під наступні вибори. А не під напрацювання якоїсь нової платформи чи національної ідеї.

Водночас народний депутат уточнив, що має на увазі ті сили, які сьогодні зібрані під куполом Верховної Ради. На його думку, у разі об’єднання опозиційні політики мали б запропонувати суспільству справжню альтернативу, а не речі, спрямовані винятково на парламентські вибори.

— Треба запропонувати просту, де слово «проста» не тільки пишеться з великої букви, а всі літери у цьому слові є великими, альтернативу. Коли людям можна було би сказати кілька простих зрозумілих речей і найголовніше — щоб люди повірили тим, хто про це говорить, — підкреслив народний депутат.

Разом із тим він зауважив, що у суспільстві сьогодні існує велика «криза довіри і до влади, і до тих, хто називає себе опозицією». Депутат вважає, що об’єднання тих опозиційних політиків, кожному з яких суспільство сьогодні не довіряє, буде абсолютно непродуктивним. Тому, на його думку, нині потрібно створювати нову опозицію, яку б очолили зовсім нові люди.

Записала Олександра ЮРКОВА.

Рекорди Любешівського району, або Чому так швидко старіють місцеві новини?

Перший заступник Голови Верховної Ради Адам Мартинюк відвідав Волинь

30 серпня наша газета надрукувала статтю «Глибинка, де будують стадіони, школи, сучасні магістралі...», в якій йшлося про Любешівський район, де в області вирішуються питання будівництва соціально-культурних об'єктів. Відтоді минуло лише два тижні, але той матеріал уже застарів: у районі з'явилися ще кілька серйозних обнов. До їх появи безпосереднє відношення має Перший заступник Голови Верховної Ради України Адам Мартинюк.

За два місяці — школа...

Минулої суботи свій робочий візит на Волинь Перший заступник Голови Верховної Ради Адам Мартинюк розпочав із відвідин Селісок. У цьому розташованому за вісім кілометрів від районного центру Любешів селі всього 65 дворів. Однак, попри всю свою мікроскопічність, відтепер воно має чим пишатися: такої ошатної початкової школи, як тут, важко ще десь знайти. А влітку вона мала вельми непривабливий вигляд, була тісною і незатишною.

Своєму чудесному перевтіленню цей навчальний заклад завдячує Адаму Мартинюку. Вислухавши в червні цього року прохання жителів Селісок, Адам Іванович вирішив допомогти віднайти кошти на реконструкцію.

Пощастило й на будівельників: місцевий підприємець Василь Касьянчук зі своїми робітниками за рекордно короткий термін зумів зробити з колишньої школи-«попелюшки» справжню красуню.

Зустрічати високого гостя погожого суботнього дня прийшли чи не всі мешканці села.

— Якщо бути чесним, то маєте цю школу завдяки вашій наполегливості, бо саме ви змусили мене, щоб вона з'явилася, — зауважив на врочистостях Адам Мартинюк. — Дуже радію нашій черговій зустрічі. По-щирому задоволений, що наша домовленість виконана обома сторонами. Якщо відверто: не дуже вірив, що до початку навчального року будівельники зуміють добудувати школу, але дуже добре, що так сталося. 1 вересня дітки прийшли сюди, і це прекрасно.

Від імені батьків слово подяки висловила Оксана Філозоф:

— Останні кілька місяців село гуло, наче вулик. Тільки й мови було, що про нову школу. Коли 1 вересня пролунав перший дзвоник, який покликав хлопчиків і дівчаток на перший урок, повірте, ми батьки, дідусі та бабусі плакали від щастя і радості, від розуміння того, що є ще у нас люди, яким не байдужа доля України і підростаючого в ній покоління. Ці слова я адресую Адаму Івановичу. Велика вдячність вам від усіх жителів села за ваші добрі справи: за благоустроєне кладовище, за комп'ютери, за сільський клуб, за оновлену школу.

...І за 22 роки — сільський клуб

Іменинниками того дня почувалися і у найвіддаленішому селі району — Щитині. Ще 1988 року там почали зводити клуб. Однак довести справу до логічного завершення не зуміли. Скільки порогів було оббито, аби завершити довгобуд. Та все марно. Так тривало б ще невідомо скільки, якби селяни Щитиня минулого року не звернулися по допомогу до Першого заступника Голови Верховної Ради України Адама Мартинюка. Не будемо переповідати всі перипетії цієї довготривалої історії, але скажемо, що нарешті вона отримала щасливе завершення у вигляді красеня культурно-просвітницького комплексу: з глядацьким залом, бібліотекою, шкільною їдальнею.

— Нарешті збулося, — такими словами розпочав свій виступ з нагоди відкриття культурно-просвітнього закладу Адам Мартинюк. — Усі ми, а насамперед ви, довго чекали цього дня. Сьогодні у нас у районі побито два рекорди. Один досить чудовий — за два місяці реконструйовано школу в селі Селісок. Другий — менш хороший: нарешті, через 22 роки завершено будівництво сільського клубу в Щитині. У тому, що це трапилося, велика заслуга сільського голови Щитиня Василя Саливончика.

А в полудневу пору ще по дорозі в Щитинь Адам Мартинюк оглянув Будинок культури в селі Велика Глуша, який ремонтується за його підтримки, побував на реконструкції колишньої колгоспної контори під дитячий садочок на 200 місць в селі Мала Глуша, до появи якого Адам Іванович теж доклав багато старань.

Відтепер Перший заступник Голови Верховної Ради Адам Мартинюк ще й почесний громадянин Щитиня.

ДО РЕЧІ

Присутні на врочистостях щирими оплесками привітали повідомлення Василя Саливончика про те, що рішенням сільської ради від 16 серпня 2011 року Першому заступнику Голови Верховної Ради України Адаму Мартинюку присвоєно звання почесного громадянина Щитиня з врученням відповідного диплома і стрічки.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.
Фото автора.

ПІДСУМКИ ТИЖНЯ

З поміркованим оптимізмом

Верховна Рада розпочала нову сесію без розкачки. Після офіційного відкриття, в якому взяв участь Президент країни Віктор Янукович, парламентарії внесли зміни до закону про пенсійну реформу. А відтак прийняли низку інших законодавчих актів.

ПРЯМА МОВА

Голова Верховної Ради Володимир Литвин:

«На Верховну Раду як безпрецедентно відкритий інститут покладається абсолютна відповідальність за процеси в країні за всі роки незалежності. Рівно як і за те, що влада поки що не спромоглася забезпечити корінний перелом на краще».

У свою чергу, глава держави провів засідання Комітету з економічних реформ, на якому були окреслені завдання щодо подальшої дерегуляції економіки. А в середу на засіданні Кабінету Міністрів Віктор Янукович підкреслив, що успіх, як і провал кожної реформи, матиме власні ім'я та прізвище. Цю фразу чимало оглядачів розцінили як останнє «китайське попередження» деяким високопоставленим урядовцям перед імовірними осінніми кадровими перестановками.

Готується до випробування на міцність і уряд. Днями була завершена робота над проектом державного бюджету-2012. Розглядається два варіанти головного фінансового документа країни — оптимістичний і песимістичний. Кабінет Міністрів ураховує помилку своїх попередників, які «проспали» першу хвилю фінансової кризи наприкінці 2008 року. А тому песимістичний варіант держбюджету прогнозує зростання валового внутрішнього продукту на п'ять відсотків, оптимістичний — на 6,5.

Планується, що наступної середи проект фінансової Конституції на наступний рік розгляне Кабмін, а в четвер його передадуть у Верховну Раду. Презентація документа запланована на 20 вересня. Однак можна не сумніватися: документ, підготовлений урядовцями, успішно пройде затвердження в сесійній залі. І пояснюється це не так наявністю міцної парламентської більшості, як дезінтеграцією опозиції.

«Голос України» уже повідомляв, що фракція «Наша Україна—Народна самооборона» виключила із своїх лав 12 народних обранців з так званої групи Давида Жванії, які поповнили лави парламентської більшості. Однак насправді нічого не відбулося, оскільки ніяких юридичних наслідків для тих, кого виключили із фракції, це рішення не несе — усі вони зберігають депутатський мандат. Тут можна лише говорити про моральну сторону цього кроку, а ще —- про спробу «нашоукраїнців» об'єднати свої поріділі лави, щоб хоч якось впливати на розгляд питань у Верховній Раді.

Учора суддя Родіон Кірєєв переніс засідання суду над екс-прем'єром Юлією Тимошенко на 27 вересня.

Одначе, допоки суд розглядає питання, чи був у діях Юлії Тимошенко склад злочину під час підписання газових контрактів з Росією, українські високопосадовці заявили, що готові судитися з «Газпромом». У свою чергу, прем'єр РФ Володимир Путін відкрив першу нитку газопроводу «Північний потік» і зловтішно додав, що Україна втрачає ексклюзивність на перекачування російського газу.

Власне, події поки що розвиваються в прогнозованому руслі. І, швидше за все, найближчим часом ситуація буде, як кажуть військовики, штатною.

Володимир КОРОЛЮК.

Ризики будуть, але підстав для кризи немає

Минув перший пленарний тиждень. «На які ж зміни нам очікувати після ухвалення пенсійної реформи?» — запитав кореспондент «Голосу України» у політологів. Адже ризики в соціально-економічній сфері залишаються.

Директор центру прикладних політичних досліджень «Пента» Володимир Фесенко:

— Сьогодні немає жодних підстав для виникнення політичної кризи в Україні. Нині найголовніше завдання для влади — втримати під контролем і, якщо можливо, поліпшити соціально-економічну ситуацію в країні. Адже це зможе зберегти політичну стабільність. Проте так чи інакше ризики можуть бути. Вони пов'язані з певними турбулентними тенденціями саме в соціально-економічній сфері.

Кадрові зміни. В уряді вони матимуть тактичний характер. Якщо в соціально-економічній ситуації все буде гаразд, то на своїй посаді залишиться Прем'єр-міністр Микола Азаров. Імовірно, що можуть звільнити урядові крісла найконтрреверсійніші фігури. Насамперед це стосується міністра освіти та науки, молоді та спорту Дмитра Табачника. На його звільнення можуть вплинути не так результати роботи, як пов'язані з ним конфлікти.

Реформи. Розгляд Житлового і Трудового кодексів, швидше за все, відтермінують на післявиборний період. Реформаторська активність уряду і парламенту продовжуватиметься, але буде сконцентрована на окремих напрямах. Головною подією законодавчої роботи Верховної Ради восени буде земельна реформа.

Виборче законодавство. Ключовим завданням опозиції буде збереження нинішньої виборчої системи. А для парламентської більшості основою для компромісу може бути змішана система. Наприклад, для комуністів і частини регіоналів вигідними є вибори за партійними списками. Для Народної партії, деяких народних депутатів, які ввійшли в більшість після президентських виборів, та частини позафракційних парламентаріїв вигідна «мажоритарка».

Бюджет. Не менше дискусій серед народних обранців спричинить проект бюджету. Але тут не варто очікувати якихось протистоянь. Тому що є достатньо стійка і стабільна парламентська більшість. Максимум, що можливо, то це лобістські ініціативи окремих парламентаріїв, які належать до більшості. А опозиція, у свою чергу, критикуватиме будь-який бюджет, поданий урядом.

Директор Інституту глобальних стратегій Вадим Карасьов:

— Новий політичний сезон продовжиться за «жесть»-сценарієм. Страх протестів мотивує владу на жорсткі дії. Справді, опозиція сьогодні — не загроза для влади. Але загроза полягає в соціальному невдоволенні населення і можливих протестах, не політичних, а соціальних. Владі пощастило, що опозиція сьогодні не авторитетна.

Виборче законодавство. Майже всі народні обранці готуються до змішаної виборчої системи. Дуже велика вірогідність, що буде прийнято новий закон про вибори.

Реформи. Також не буде проблем і стосовно земельної, житлово-комунальної реформ. Адже в парламенті є стабільна більшість, яка за це проголосує.

Бюджет. До 15 вересня буде подано проект бюджету. Його приймуть, але він буде більш соціальний. Має бути поліпшення насамперед для бюджетної сфери, вчителів, лікарів. Державний кошторис буде націлений на те, щоб збільшити соціальну складову і поліпшити життя людей, особливо це важливо напередодні парламентських виборів.

Сергій МЕЛЬНИК.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 169 (5169)
ВІВТОРОК, 13 ВЕРЕСНЯ 2011

А що скаже нам земля–мати?!

Змінювалися цивілізації, епохи, суспільні устрої. З ними правителі — князі, царі, гетьмани, генсеки і президенти. Зводилися, руйнувалися і знову піднімалися міста і споруди. А земля наша віковічно стоїть основою життєдіяльності людини.

Варто особливо зважити на те, що Україна має не просто земельний ресурс, а унікальний потенціал. Більше половини орних земель, які характеризуються високим різноманіттям (650 видів), мають неперевершені параметри — це унікальні масиви чорноземів. За розрахунками вчених, за умов ефективного землекористування та відповідного рівня культури землеробства Україна своїми землями здатна прогодувати 300—320 мільйонів осіб.

Споконвіку в Україні земля асоціюється з ім'ям матері, неньки — із даним Богом, началом, від якого йде все суще на ній, і тому наповнене святістю.

ЦИФРА

В Україні — 60,4 мільйона гектарів земель, серед яких: 17,3 відсотка лісів, 4 — забудованих земель, 4 — водних запасів, 1,6 — боліт, близько 4 — різних (інших) земель. Основу становлять сільськогосподарські угіддя, які займають близько 70 відсотків земель.

Виконуючи державотворчу функцію, земля наша уособлює в собі культурні, ментальні та світоглядні вікові традиції народу.

Не випадково Основним Законом українського суспільства визначено: земля належить не державі чи найвищій посадовій особі, а всьому народові. А отже, нинішнім і прийдешнім його поколінням.

Із цього контексту виходить, що будь-які рішення, котрі стосуються зміни відносин у земельних питаннях, без чітко висловленої волі народу прийматися не можуть.

Що з того, що ми маємо 37 законів, 64 постанови Верховної Ради України, 178 указів Президента, 84 урядові постанови та понад 750 відомчих актів. Що вони вирішили для села, землі, народу загалом? Щороку з карти України зникають десятки сіл, рівень життя та його тривалість на селі нижчі за відповідні показники в місті, а рівень безробіття вищий. Поряд із цим спостерігається зниження інтегрального показника родючості ґрунту — вмісту в ньому гумусу, що свідчить про втрати національного багатства.

Спостерігаючи сьогодні потужний потік пропагування земельної реформи, хочеться поставити питання щодо її сенсу і мети. Особливо хвилює, коли усвідомлюємо, що реформа практично зводиться до купівлі-продажу. Відповідний законопроект «Про ринок землі» вже опрацьовується у Верховній Раді України. За аналогією з пенсійною реформою, яка звелася до простого рішення — підвищення пенсійного віку.

Якщо купівля і продаж, то постає запитання, а кому це вигідно і до чого це призведе, який буде кінцевий результат такого загальнодержавного заходу?

Влада сьогодні запевняє населення, що ринок землі дасть змогу забезпечити продовольчу безпеку.

Однак ми маємо гіркий досвід купівлі-продажу нерухомого державного майна — заводів, фабрик, науково-виробничих об'єднань, в тому числі стратегічного значення. Як бачимо, процес приватизації, проведений у нашій державі, не тільки не забезпечив економічну безпеку, а й посилив загрози національним інтересам:

— тінізацію економіки;

— загострення трудових відносин на виробництві;

— безробіття;

— істотні втрати інтелектуальних ресурсів;

— посилення поляризації в суспільстві за рівнем доходів.

Розуміючи, що жодна реформа не матиме успіху без довіри народу, за таких умов і такого досвіду можна стверджувати, що ні влада, ні суспільство до реформування земельної сфери — найбільш вразливої — не готові.

Багаторічне нехтування інтересами селянина вже нині загнало його у глухий кут. Отримавши пай, він змушений був об'єднатися в жалюгідну подобу колгоспу — сільськогосподарські підприємства, основним завданням яких було здати землю в оренду. І тепер він повністю залежить від милості орендарів, які в умовах короткострокової оренди за два-три роки виснажують ділянки землі і в гонитві за наживою переходять на інші.

За нинішньої системи делегування народом влади всім чотирьом гілкам управління державою — від парламенту і до судової системи — можна не сумніватися, що головного питання «земля — селянам» вирішено не буде. А буде так, як хочуть олігархи, які мають реальний лобістський вплив через так звану систему «приватизованої держави» на прийняття рішень. А в селян немає жодної можливості вплинути на суть і хід змін у земельній сфері.

Уже нинішнім орендарям у декілька сотень гектарів потрібні просто умови для скуповування наділів і подальшого збагачення. І так, як сталося із приватизованими підприємствами, основні фонди яких зношені на 70 відсотків і не модернізуються, так і земля піддається тотальному інтенсивному виснаженню. Процес буде безжалісним, оскільки станеться реальне відсторонення селянина від землі.

Для цього у проект закону України «Про ринок землі» вноситься зміна про те, що покупцем земельної ділянки сільськогосподарського призначення може бути просто громадянин. Вилучається вимога, що покупцями мають бути громадяни із сільськогосподарською освітою або досвідом роботи в сільському господарстві.

Нові господарі життя вже порахували, що за цін за гектар землі на 1000 євро дешевше, ніж у країнах ЄС, уже в найближчій перспективі можна буде отримати понад 40 мільярдів доларів. Після скасування мораторію на продаж сільськогосподарських земель на реалізацію виставлять майже три мільйони розпайованих гектарів. А де будуть інші жителі України?

А що матимуть селяни? Свободу від землі та можливість одноразово розв'язати якусь життєву проблему за отримані від продажу наділів кошти.

Відсутність у проекті вказаного закону (ст. 130) вимоги щодо національної природи юридичних осіб—покупців землі відкриває доступ до наших чорноземів іноземцям. І це істотно зачіпає національні інтереси.

Адже відомо, що сьогодні розвиненими країнами активно застосовуються нові форми колонізації країн через земельні ресурси. Уряди цих країн запроваджують для своїх компаній програми підтримки купівлі чи оренди землі в інших країнах, що розвиваються. Серед країн, на які спрямовано такі програми, є й Україна.

Повертаючись до початку своїх роздумів про землю, хочеться акцентувати увагу ось ще на чому. А чи не захопилися ми реформами настільки, що переступаємо певну межу. Захоплені суто економічними аргументами, забуваємо, що земля — це живий організм, який справді як мати спостерігає за своїми дітьми: як ми вчинимо. Чи поведемо матір, накинувши налигача, на торги, чи збережемо для себе і нащадків. Питання землі — ключове, і байдужих тут не буде, лишень розпочнеться переділ.

Валентина СЕМЕНЮК-САМСОНЕНКО,
народний депутат другого—п'ятого скликань.

НА ЗДОБУТТЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРЕМІЇ УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ НАУКИ І ТЕХНІКИ

Комп'ютерне моделювання — шлях до нових технологічних та управлінських рішень

Нинішній щабель у розвитку сучасної цивілізації — інформаційне суспільство — характеризується збільшенням ролі інформації і знань в житті суспільства, зростанням долі «розумних» інформаційних технологій і послуг. Комп'ютерне моделювання стає основним інструментом науково-технічного прогресу держави. Інформатика буквально проникла у всі сфери діяльності суспільства. За рахунок цього досягається істотне скорочення термінів новітніх розробок, заощадження коштів та підвищення якості і надійності прийнятих рішень.

Стало очевидним, що математичне моделювання дає можливість на порядок (а інколи і більше) підвищити ефективність розв'язання різноманітних задач — у сфері науки, техніки, економіки, промисловості, державного управління, безпекової політики держави тощо. Воно дає змогу розширити горизонти пізнання світу, вивчати нові процеси, об'єкти та явища.

Помітним явищем у розробці цього інноваційного напряму стали результати досліджень групи вітчизняних вчених, авторів циклу робіт «Конструктивна теорія моделювання, аналізу та оптимізації систем із неповними даними та її застосування», що висунутий Київським національним університетом імені Тараса Шевченка на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки за 2011 рік. Це результат досліджень і розробок колективу авторів більш як за 30 років. До колективу входять відомі вчені Київського Національного університету імені Тараса Шевченка, Інституту кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України, Національного Технічного університету України «КПІ» та Інституту стратегічних досліджень.

Україна є однією з провідних країн світу в розробці сучасного математичного забезпечення обчислювальних машин і систем. Основу цих розробок становлять сучасні методи оптимізації і системного аналізу, методи математичного моделювання та теорії оптимальних рішень, теорії стохастичних систем і прикладної статистики. У цих галузях працюють відомі у світі наукові школи Інституту кібернетики імені В.М. Глушкова НАНУ, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут, і саме провідні фахівці та вихованці цих шкіл складають авторський колектив циклу робіт, висунутого на здобуття Державної премії.

Авторським колективом виконано глибокі фундаментальні дослідження, в результаті яких створено новий математичний апарат конструктивного моделювання, стійкості та оптимізації систем при неповних даних. Об'єднуючим елементом робіт є направленість наукових досліджень на вивчення складних науково-технічних, економічних, екологічних та соціальних процесів, які важко піддаються математичній формалізації, а якщо така є, то важко досліджуються методами класичної математики, оскільки моделі таких процесів містять неповноту даних про умови, в яких ці процеси протікають. Безперечною заслугою авторів циклу є те, що вони пропонують принципово нові математичні методи дослідження саме таких складних систем.

Особливість розробки — вдале поєднання глибоких теоретичних досліджень із розв'язанням складних практичних завдань, створенням інформаційних технологій. Справляє велике враження широке коло тих прикладних проблем, до яких автори застосували свою теорію. Зазначимо лише деякі з них: стабілізація руху супутників; керування космічними апаратами; синтез маніпуляційних систем; керування пучками заряджених часточок; проектування інтелектуальних систем; синтез структури глобальних комп'ютерних мереж; аналіз глобальних біосферних процесів; аеродромне обслуговування потоку літаків; прогнозування макроекономічних показників; моделювання економічної безпеки; оптимальне управління міжрегіональною міграцією.

Проведені фундаментальні дослідження дали змогу розробити адаптивні алгоритми для розв'язування задач обробки голосової інформації і зображень. Це перш за все дало поштовх до розробки сучасних телекомунікаційних систем, пов'язаних з аналізом, розпізнаванням та класифікацією мовних сигналів і зображень.

Для розв'язання завдань авіаційної галузі авторами циклу створено алгоритми та програмні комплекси для ідентифікації параметрів просторового руху літальних апаратів, зокрема в умовах обмеженості огляду. Ці розробки також впроваджено під час проектування перспективних космічних апаратів у Національному космічному агентстві України.

Наукові дослідження, проведені авторами, дають можливість розв'язувати проблеми створення та вдосконалення систем якісного зв'язку і надання якісних інформаційних послуг. Так, наприклад, розроблено інструментальний програмний комплекс для аналізу та проектування комп'ютерних мереж «АТМ NetBuilder», який дає змогу вирішувати широкий спектр задач оптимального проектування комп'ютерних мереж з перспективними технологіями, обґрунтовано вибирати проектні рішення, скоротити капітальні витрати на побудову мереж. Розроблені авторами конструктивні алгоритми ідентифікації впроваджено в ЦКБ «Арсенал», державному підприємстві «Орізон-навігація», КБ імені О. Антонова, Льотно-дослідному інституті (м. Жуковський, Росія); конструктивні алгоритми проектування прискорюючих та фокусуючих систем з оптимальними вихідними характеристиками впроваджено в Інституті теоретичної та експериментальної фізики РАН (м. Москва), в Інституті ядерних досліджень НАН України.

На сьогодні однією з найбільш важливих проблем є дослідження складних процесів в економіці. Розроблено методику визначення рівня зовнішньоекономічної безпеки України, методологію прогнозування кризового стану підприємств та формування узагальнених оцінок галузевого стану, методи прогнозування платіжного балансу України, прибутків та збитків підприємств України. Отримані наукові розробки реалізовано у вигляді інформаційних технологій і впроваджено у практику діяльності Національного банку України, Міністерства економіки України та Мінпромполітики України, Державного комітету статистики України.

Процес інформатизації в Україні досяг такої стадії, коли гостро постає проблема розробки і впровадження суперкомп'ютерних технологій.

У цьому напрямі автори циклу розробили методологічні основи та створили інтелектуальні інформаційні технології для дослідження та розв'язування завдань науки та інженерії з функцією адаптивного автоматичного налаштування алгоритму, програми та архітектури комп'ютера на властивості задачі. **Інтелектуальні системи є інструментом для гарантованого збільшення продуктивності праці фахівців науково-дослідних та проектних організацій в десятки і сотні разів,** вони здатні забезпечувати істотну економію ресурсів у вітчизняному будівництві, суднобудуванні, машинобудуванні, літакобудуванні, ракетобудуванні тощо, замінюючи дорогі випробування комп'ютерним моделюванням.

Так, наприклад, на таких засадах створено та впроваджено в практику цивільного та промислового будівництва першу вітчизняну інтелектуальну систему автоматизації проектування унікальних будівельних конструкцій на базі високопродуктивних паралельних технологій. Особливо визначна роль такої системи проявляється у практиці висотного будівництва та супроводі життєвого циклу будівель для їх безпечної експлуатації.

На часі суперкомп'ютерні системи нового покоління — так звані гібридні обчислювальні системи, що об'єднують багатоядерні процесори з графічними прискорювачами. Запропонована авторами методологія реалізована при створенні Інститутом кібернетики спільно з ДНВП «Електронмаш» експериментального зразка першого вітчизняного інтелектуального високопродуктивного комп'ютера на багатоядерних процесорах з графічними прискорювачами в рамках інноваційного проекту НАН України.

Перспективи подальшого впровадження мають сучасні досягнення у сфері безпекової політики держави. Розроблено загальні принципи та методи формалізації системи забезпечення екологічної безпеки, які дають можливість здійснювати широке коло досліджень прикладних задач екологічної безпеки методами математичного моделювання, прогнозування та прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику.

Наукові здобутки авторського колективу знайшли підтримку та визнання міжнародного наукового співтовариства і сприяють зміцненню міжнародного авторитету України. Зокрема, більшість авторів циклу робіт керували спільними дослідженнями із вченими Єльського університету (США), Міжнародного Інституту системного та прикладного аналізу (Австрія), Королівського технологічного інституту (Швеція), університету імені Масарика (Чехія), а також дослідженнями в рамках міжурядової програми України та Німеччини.

Хочу звернути особливу увагу на те, що претенденти на Державну премію самі очолюють наукові та науково-педагогічні колективи, виховали не одне покоління фахівців з прикладної математики та інформатики. Київський університет є фундатором підготовки вітчизняних спеціалістів з кібернетики. Його здобутки примножує талановита молодь сьогодення, займаючи призові місця на олімпіадах в Україні, у світі, пропагуючи українську школу інформатиків.

Автори циклу робіт — талановиті фахівці, відомі вчені в Україні і за її межами професори Ф.Г. Гаращенко, О.К. Закусило, Ю.П. Зайченко, А.Б. Качинський, М.Ф. Кириченко, О.Г. Наконечний, В.А. Стоян, О.І. Черняк, доктори наук О.М. Хіміч, О.В. Коба, безперечно, заслуговують на присудження їм Державної премії України в галузі науки і техніки за 2011 рік.

Іван СЕРГІЄНКО,
директор Інституту кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України, академік НАН України.

Проблеми будівництва союзної держави

До 20–річчя розпаду СРСР (Шлях до незалежності. Що далі?)

Ще в часи Руссо в Європі народилася ідея федерації рівноправних республік. У період заходу Російської імперії Центральна Рада УНР вела переговори з Тимчасовим урядом про створення такої федерації. З перемогою більшовиків Й. Сталін запропонував ідею «автономізації», тобто включення республік до складу РСФСР на правах автономій. Проти цього стали республіки. Українська РСР запропонувала зустрічну ідею — Союзу рівноправних держав. Ідея «автономізації» була відкинута.

Але що із себе повинен був представляти союз рівноправних держав? В. Ленін запропонував, щоб у віданні Союзного центру було два питання: загальної зовнішньої політики та оборони. Ця ідея нині знайшла закріплення в Лісабонському договорі Євросоюзу. Рішення інших питань пропонувалося віднести до самостійного відання союзних республік і закріпити за ними право на вихід із Союзу.

Союзний Договір 1922 року закріпив за Союзним центром більш широкий перелік питань відання. Договором визначено, що союзні республіки є суверенними державами і їх суверенітет обмежено лише питаннями, віднесеними до відання Союзу. У вирішенні інших питань вони самостійні. Гарантувалося право виходу республік із Союзу.

Законодавчий орган Союзу — З'їзд Рад СРСР формувався за принципом: делегування радами нижнього рівня депутатів у ради вищого.

Передбачалося створення Раднаркому, до якого входили: Всесоюзна Рада народного господарства і дев'ять наркоматів.

Союзний Договір покладено в основу Конституції СРСР 1924 року. Нею встановлено модель розмежування повноважень, також ухвалену нині в Євросоюзі, а саме: питання відання Союзу; питання спільного відання Союзу і союзних республік; питання самостійного відання союзних республік.

У Союзному Договорі 1922 року й Конституції СРСР 1924 року форми контролю союзних республік за Союзним центром не були врегульовані, хоча Білорусія пропонувала це зробити. В Євросоюзі органи союзного центру поставлені під контроль Ради Європи, що формується урядами держав — членів Євросоюзу, а не прямими виборами населення.

Єдиним сувереном став центр

Конституція СРСР 1936 року прийнята безпосередньо союзним центром на відміну від Конституції СРСР 1924 року, якій передувало укладання Союзного Договору між республіками. Принцип делегування союзними республіками повноважень федеральному центру припинив існування. Розширення питань відання союзного центру стало компетенцією самого союзного центру. До союзного центру перейшло право визначати обсяг компетенції суб'єктів союзу. Єдиним сувереном став союзний центр.

Конституцією СРСР 1936 року на рівні Союзу передбачено двопалатна Верховна Рада, що формувалася шляхом прямих виборів виборцями. Аналогічні тенденції позначилися в Євросоюзі при формуванні Парламентської Асамблеї. Але при цьому її повноваження істотно обмежені. Вона не наділена правом прийняття Конституції Євросоюзу. Якщо Парламентська Асамблея одержить право приймати Конституцію ЄС, то Євросоюз може повторити долю СРСР.

На основі Конституції СРСР 1936 року була вибудувана єдина вертикаль органів державної влади, що включає представницькі, виконавчі й судові органи Союзу, союзних і автономних республік, обласних і місцевих рад.

Економіки союзних республік об'єднані в єдиний народногосподарський комплекс і за Союзним центром закріплені повноваження у здійсненні єдиного планування, єдиної бюджетної й податкової політики. Союзний центр визначав не тільки дохідну й видаткову частини союзного бюджету, а також дохідну й видаткову частини бюджетів союзних республік. Тим самим повністю виключена їхня фінансова самостійність і самостійність у вирішенні питань власного розвитку.

> **ФАКТ**
>
> ***На рівні Союзу цією Конституцією передбачено вже 62 наркомати. За розширенням кількості наркоматів стояло багаторазове збільшення кола питань, вилучених із самостійного відання союзних республік.***

Важко собі уявити, щоб дохідна й видаткова частини державного бюджету Франції або Німеччини визначалися, наприклад, Єврокомісією.

Була встановлена єдина державна власність. У самостійну категорію не виділялися власність союзних і автономних республік, власність регіонального й місцевого самоврядування. Обсяг їхніх прав визначався Союзним центром шляхом прийняття основ законодавства. В Євросоюзі право власності держав — членів Союзу — священне.

Зникли гарантії правової, організаційної та економічної самостійності союзних і автономних республік, обласних і місцевих рад. Вони не мали можливості самостійно вирішувати питання власного відання їх.

Тотальна заборона приватної власності на засоби виробництва спричинила одержавлення економіки, обмеження мотивації до ефективної особистої й колективної господарської діяльності. Матеріальне стимулювання працівників і прибуток підприємства важко отримали розвиток у період реформ О. Косигіна.

Спроби реформ

Та чи інша мобілізаційна форма централізації влади прийнятна у воєнний час або в надзвичайній ситуації. Так, відомий період «воєнного комунізму» 1918-20 років змінився Новою Економічною Політикою, яка замінила продрозверстку на продподаток. Одночасно було зроблено радикальне роздержавлення, створено багатоукладну економіку, децентралізовано державну владу, скорочено чисельність і адміністративно-розподільні функції органів влади. Ці реформи стали стимулом для бурхливого зростання економіки й розвитку республік.

Згортання НЕП, повернення до тотального одержавлення економіки призвели до гальмування соціально-економічного розвитку, до формування держави унітарного й тоталітарного типу, що вирішує за всіх всі питання.

Розпочаті в 60-х роках спроби реформ М. Хрущова і О. Косигіна, спрямовані на розширення самостійності союзних республік, а також господарської самостійності держпідприємств, не досягли результату. Знову перемогли прихильники надцентралізації.

До початку 80-х років найбагатша союзна держава виживала за рахунок нафтодоларів. Стали очевидними необхідність реформування державного устрою, економіки, питань власності, податкових і бюджетних відносин. Але Союзний центр ніяк не міг відмовитися від свого повновладдя й тотальної адміністративно-розподільної системи.

Запропоновані Союзним центром в 1989 році півзаходи були відкинуті керівництвом РСФСР, УРСР, БРСР, оскільки саме на їхні економіки перекладався тягар рішення загальносоюзних завдань.

Ці цифри характеризують жахливий рівень централізації управління. У відповідь Росія, Україна і Білорусія в 1990 році першими прийняли декларації про державний суверенітет.

> **ЦИФРИ**
>
> ***Наприклад, постановою Президії Верховної Ради СРСР від 13 березня 1989 року передбачалося, що «питома вага продукції промислових підприємств, які повністю перебувають у віданні республік, збільшиться: у РСФСР — від 4 до 27, Української РСР — від 5 до 42, Білоруської РСР — від 7 до 49, республік Закавказзя — від 6 до 71, Прибалтики — від 7 до 72, Середньої Азії й Казахської РСР — від 7 до 73, Молдавської РСР — від 8 до 72 відсотків».***

Чи домовлятися, чи...

Після прийняття декларацій важко вийшли на поетапне підписання нового Союзного Договору. Перші п'ять союзних республік повинні були підписати договір 20 серпня 1991 року. Але 19 серпня стався ГКЧП, який зірвав підписання договору.

Союзний центр, який організував ГКЧП, перекреслив свою участь у переговорах. Нового імпульсу набула пропозиція РСФСР про те, що сторонами й учасниками договору можуть бути тільки союзні республіки, як засновники й суб'єкти Союзу. Для придушення опору Союзного центру, керівництво РСФСР перепідпорядкувало собі уряд СРСР. Але в напруженні цієї боротьби про інтереси й права союзних республік забули. І тепер підприємства союзного й союзно-республіканського підпорядкування, а також військові частини, розташовані на території України, опинилися в підпорядкуванні РСФСР. І все це без консультацій з Україною та іншими союзними республіками. Постало питання про принципи взаємин не тільки із Союзним центром, а й між самими союзними республіками. Потрібно було вибирати: або з позиції прохача домовлятися із Союзним центром і Російською Федерацією про обсяг своїх суверенних прав на своїй же території. Або заявити про повний суверенітет держави на власній території, а, отже — про його незалежність, і з цих позицій вести подальші переговори. Оскільки історичне коріння ментальності слов'янських народів загальне, пішли по другому варіанту.

Вибір шляху

Саме ці реальні питання державного будівництва стали визначальним чинником голосування парламентської більшості Верховної Ради Української РСР за Акт про незалежність України 24 серпня 1991 року. Акт було винесено на всеукраїнський референдум і затверджено ним 1 грудня 1991 року.

Уже 8 грудня 1991 року в Білорусії керівники Білорусії, Росії, України як держав — засновниць СРСР оголосили про припинення дії Союзного Договору 1922 року й існування СРСР. Ними була підписана Угода про створення Співдружності Незалежних Держав, до якої 21 грудня в Алма-Аті приєдналися колишні союзні республіки.

Співдружність Незалежних Держав засновано на засадах суверенної рівності всіх його членів. Вона не є державою й не має наднаціональних структур і повноважень. Тим самим, створено основи для формування із цих позицій рівноправних міждержавних відносин. Досвід СРСР зберігає свою актуальність також і для визначення змісту внутрішніх реформ у країні. Заміна надцентралізованої влади пролетаріату на надцентралізовану владу олігархів нічого загального з демократією не має.

Григорій ДЕМИДОВ,
народний депутат України першого скликання.

У НОМЕР

Можемо стати прикладом у побудові соціально–ринкової економіки

Економіка повинна передбачати гідні соціальні стандарти, а влада — гарантувати адекватні правила ведення бізнесу. Про це заявила під час міжнародної конференції «Демократичні процеси в Україні 1991—2011 р. р. Результати двадцяти років» голова парламентського Комітету з питань промислової, регуляторної політики й підприємництва Наталія Королевська.

Нині, за її словами, потрібно сформувати громадський договір між владою й бізнесом. Парламентарій навела приклад Німеччини, де будували соціально-ринкову економіку й одночасно боролися з бюрократією. А в нас 50 відсотків економіки досі перебуває в тіні.

> **ЦИФРА**
>
> ***У розвинених європейських країнах малий і середній бізнес становить 60 відсотків економіки, а в Україні — не більше 10 відсотків.***

Наталія Королевська підкреслила, що договір між людьми справи, громадянським суспільством і владою, в першу чергу, має базуватися на спільних інтересах. А наша неправильна модель базується на економічному минулому: хімічній, металургійній, добувній промисловості. Тому Україна залишається сировинним придатком. Щоб змінити ситуацію, необхідно задіяти малий і середній бізнес.

Народний обранець упевнена: для того, щоб бути економічно незалежною державою, потрібно підтримати середній клас людей. Парламентарій сподівається на те, що нове молоде покоління готове запропонувати альтернативу, й у країні є колосальні можливості для того, щоб стати прикладом побудови соціально-ринкової економіки для багатьох країн.

Сергій МЕЛЬНИК.

Сергій Ларін — серед лідерів

За підсумками І півріччя нинішнього року лідерами рейтингу голів обласних державних адміністрацій, складеного газетою «Коментарі» на основі офіційних даних Державної служби статистики, визнано очільників Київщини, Кіровоградщини та Полтавщини. Це Анатолій Присяжнюк, Сергій Ларін та Олександр Удовиченко.

Керівник Кіровоградської області набрав у сумі 45,5 бала. Показники в номінації «Фінансування субсидій» і «Динаміка чисельності працівників» додали найбільше плюсів його діяльності. Високо в регіоні оцінено й «Динаміку промисловості». Значною мірою піднятися на другу сходинку Сергію Миколайовичу допомогло впровадження в області стратегічної програми «Центральний регіон-2015», кінцева мета якої — до 2015 року вивести область у п'ятірку найкращих в Україні. Найнижчу ж оцінку виставлено за показник «Смертність». Місце в загальному рейтингу визначалося за сумою балів за 20 критеріями.

Лариса РОМАНЮК.

Кіровоград.

Чиновника затримано під час одержання хабара

Юриста департаменту комунальної власності Одеської міськради затримали під час одержання хабара в 7 тисяч доларів від підприємця за сприяння при оформленні договору оренди нежитлового підвального приміщення. Чиновник вимагав хабара за «допомогу» в оформленні договору оренди. Прокуратура області порушила кримінальну справу стосовно 39-літнього юриста за ознаками злочину, передбаченого ч. 3. ст. 368 Кримінального кодексу України («Одержання хабара в особливо великих розмірах»).

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами в Україні за 8 місяців зросло вдвічі і становило 6 мільярдів 665,8 мільйона доларів. *Про це повідомляє Державна служба статистики*

Київська міська державна адміністрація до кінця року розробить проект будівництва туристичних маршрутів з Подолу до центральної частини міста, повідомив голова КМДА Олександр ПОПОВ *(РБК–Україна)*

Про роботу над помилками

БАЛАНС ТИЖНЯ

**** Пенсійна реформа стартує з 1 жовтня цього року — про корективи.***
**** Президент країни Віктор Янукович і Прем'єр-міністр Микола Азаров не вдоволені реалізацією намічених реформ — про директиви.***
**** Нацбанк планує випуск сертифікатів під забезпечення золотом — про перспективи.***

«Пиляйте, Шуро, вони золоті!»

Президент країни підписав ухвалений закон про початок пенсійної реформи з 1 жовтня цього року після деяких законодавчих коректив. По-перше, скасована поправка Арсенія Яценюка передбачала підвищення пенсій приблизно на 300 гривень завдяки врахуванню показника середнього розміру заробітної плати за 2009 рік. По-друге, держслужбовцям подовжили термін обов'язкового виходу на пенсію до 65 років, знявши розбіжності з іншими законами, але так і не уникнувши очевидного законодавчого рімейку. Решта норм, які стосувалися підвищення віку для жінок, вислуги для військовослужбовців, залишилися без змін. Усе це свідчить про те, що директиви, сформовані урядом під тиском МВФ, заважили набагато більше за неформальний підхід до пенсійних перетворень. Зрештою, хтозна, чи можливий взагалі неформальний підхід до будь-якої реформи, якщо на кону стоять мільярди доларів кредиту МВФ чи мільярди гривень, котрі бюджет витратив би на перерахунок пенсій, поглибивши свій дефіцит. Але біда в тому, що реформи гальмують саме хиби формальних підходів.

Про шкоду формальних кавалерійських підходів мимоволі вів Прем'єр-міністр Микола Азаров. Мовляв, розробили й прийняли закон «Про регулювання містобудівної діяльності», але не зважили на те, що чимало міст країни не має генпланів. Мовляв, на носі початок опалювального сезону, а 30 відсотків котелень ще не відремонтовано, 20 відсотків житлового фонду комплексно не підготовлено тощо. Ну то й що, — скаже чиновник і віднайде сто одну поважну причину своєї нерозпорядливості. Не пройде, то одержить прочухана, рушивши виконувати не нові, а старі директиви, навіть якщо вони пусті, примарні чи геть хибні. «Пиляйте, Шуро, — казав Паніковський, — вони золоті!» Тому самі директиви часто стимулюють споживацтво і пристосуванство, паперотворчість і бюрократизацію. До слова, непоганою ілюстрацією цих міркувань може бути зареєстрований у парламенті законопроект «Про фонди банківського управління», який, на думку його творців, має стимулювати розвиток житлового будівництва, а, на мій погляд, не містить жодної новації або гарантії, що тебе не ошукають.

Про головне між іншим

Тим часом і Віктор Янукович, і Микола Азаров покладають головну провину за гальмування економічних реформ на виконавців. Микола

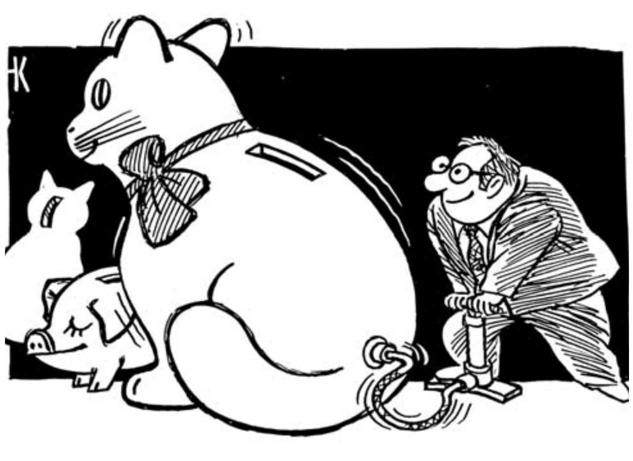

Янович Азаров влаштував на засіданні уряду свого роду «розбір польотів», породивши у спостерігачів серйозний сумнів у тому, що чимало хто з його підлеглих взагалі ладен «літати». Понад сказане важко щось додати. Про закиди на адресу керівників комунального сектору я вже згадав. Це важливо, але не менш цікаво, коли ж нарешті «Київенерго» усуне перебої з постачанням гарячої води, тепла і світла.

Прем'єр краще за інших знає, що підприємства легкої промисловості не платять податок з прибутку, тому він ніяк не збагне, чому на деяких підприємствах галузі заробітна плата влітку «замерзла». Як багато крові попсував європейський вишкіл законодавства про державні закупівлі, але з якогось дива жоден вітчизняний виробник не виграв офіційно влаштований тендер...

Про головне сказано між іншим: «Час, коли доля України залежала від того, чи дасть МВФ новий кредит, чи зростатимуть світові ціни на нафту і газ, чи буде стабільний попит на металургійну продукцію і продукцію хімічної промисловості, має відійти в минуле. Ми повинні створити набагато більш самодостатню економіку». Власне, це виклад президентської директиви, яка пролунає серед тижня в різних місцях не раз, бо є індикатором поточного моменту. На жаль, ані попередня, ані теперішня влада не спромоглися позбутися цупкої залежності економіки від усіх вказаних чинників. Тому, скажімо, директива про нормалізацію бюджетного процесу без російської ціни на природний газ залишається палким побажанням. А директиви Прем'єр-міністра щодо енергоефективності й енергозбереження без демонополізації ринків — партійним дорученням. Так само осінь показує на те, що на світових ринках знизиться попит на метал. Це, звісно, посилює потребу в кредиті від МВФ, до чого з розумінням поставилися законодавці в роботі над помилками пенсійного законопроекту.

Усе, що, між іншим, ставить під сумнів будь-які оптимістичні обіцянки членів уряду. Міністр енергетики та вугільної промисловості Юрій Бойко обіцяє скоротити імпорт газу за рахунок нарощування його видобутку до 25 мільярдів кубометрів у найближчі чотири роки. Каже про залучення 5 іноземних компаній, замовчуючи при цьому, що інвестиційний цикл триває щонайменше 7—10 років. Веде мову про заміщення газу вугіллям, усвідомлюючи, що в мегаполісах такі схеми не пройдуть через неприйнятну екологічність. Тому киянам ще довго ремствувати через періодичну відсутність гарячої води.

Теоретично все можливо

За такого перебігу економічних реформ можна очікувати на позитив лише теоретично і для громадян зі стабільними статками. Приміром, стало відомо про намір Нацбанку запустити в обіг сертифікати під заставу золотовалютних резервів. Теоретично така програма могла б знизити попит на іноземну валюту, зв'язати грошову масу і, як результат, запобігти перетіканню заощаджень населення на споживчий ринок, що позитивно вплинуло б на інфляційні процеси. Але на практиці — навряд, оскільки, по-перше, середньомісячний попит на іноземну валюту вимірюється мільярдами доларів США, а обсяг залучень від розміщення таких сертифікатів — десятками мільйонів. Подруге, успіх такої програми можливий лише за продуктивної діяльності на вторинному ринку і прийнятної доходності таких паперів для покупців. А було б доречно. Адже у такий спосіб можна виручати кошти для розрахунків з «Газпромом» і не записувати в патріоти громадян, у яких не дме з вікон і дверей.

Сергій ВЛАД.
Мал. Миколи КАПУСТИ.

Упевнене повернення Чернівців на культурну карту Європи

Нещодавно завершився ІІ Міжнародний поетичний фестиваль «MERIDIAN CZERNOWITZ». Учасники — поети та митці з Австрії, Ізраїлю, Молдови, Німеччини, Польщі, Румунії, України, Швейцарії та Франції, Великої Британії та Росії. Приїхали Олег Скрипка, Лесь Подерев'янський, Юрій Андрухович, Сергій Жадан, Олександр Ірванець та інші відомі люди. На винно-поетичному вечорі з Ігорем Померанцевим та Олександром Бойченком був помічений і колишній міський голова Чернівців Микола Федорук.

Фестиваль обійшовся у півтора мільйона гривень. Половину витрат взяла на себе компанія Дмитра Фірташа GDF. Решту — інші партнери, міжнародні фундації та небайдужі люди. Президент фестивалю — підприємець, громадський діяч Святослав Померанцев.

Програма фестивалю насичена. Вдень — поетичні читання, літературні дискусії, презентації книг, екскурсії та мистецькі експозиції, а вночі — вечори музики за участі відомих Dj's та продюсерів з Європи, винно-поетичні дискусії, презентація електропоезії, фотовиставки.

Три дні поспіль у Чернівцях читали поезію, давали театральні вистави, відкривали виставки, а в нічних клубах грали електропоезію. Обійти всі заходи одній людині було просто неможливо. Під час окремих акцій зали не вміщували усіх бажаючих. Загалом щодня на вечір було заплановано якийсь масовий захід: у перший день в одному з клубів гостей розважали Олег Скрипка з Лесем Подерев'янським зі спільною творчою виставою «Гуманісти» та Сергій Жадан, який спільно з гуртом «Собаки в Космосі» провели вечір ска-панк поезії. У другий день у Літньому театрі виступив Євгеній Горін з гуртом «THE POSTMAN OF NOBEL» у медіа-спектаклі за поезією Джима Моррісона та музикою «The Doors» «Американська молитва». Третій день — відеопоезія, вистава-перформанс, творчий вечір Андруховича у Літньому театрі. Фіналом заходу став винно-поетичний вечір з Олександром Бойченком та Ігорем Померанцевим. Порівняно з минулорічним фестивалем географія цьогорічного помітно розрослася.

Музи фестивалю.

— Перший фестиваль ми організовували, по суті, інтуїтивно, наосліп, не маючи жодного досвіду реалізації міжнародних проектів. І хоча дехто, зокрема Ігор Померанцев (поет, публіцист, радіожурналіст Радіо «Свобода», винний критик, один з ініціаторів фестивалю) м'яко дорікнув нам хаосом, як на мене, це був добрий, конструктивний хаос. Нашими успіхами ми завдячуємо кільком факторам. Найперше — учасникам фестивалю.

Олег Скрипка на творчому вечорі «Гуманісти».

Поети, що з'їхалися до Чернівців минулого вересня (Хендрік Джексон, Ельке Ерб, Андреас Заурер, Брігітте Олешинські, Герхард Фалькнер, Мілена Фіндайс), — це метри, класики австрійської та німецької літератури. Вони поширюють позитивну інформацію про фестиваль на світових літературних форумах. Друга потужна хвиля, що забезпечила успіх «пробного пострілу», — це робота наших партнерів, наприклад, Гете-інституту Україна. І, нарешті, третій фактор — це наша власна робота. Ми бували на міжнародних поетичних фестивалях, набиралися досвіду, вигадували та розробляли міжнародні проекти, які пов'яжуть Прагу, Відень та Чернівці. Тож ми — на європейській хвилі, — зазначив президент фестивалю Святослав Померанцев.

— Це хибне уявлення, що культура гроші тільки поглинає і нічого не дає взамін. Бо ми просто не можемо виміряти це. От як виміряти економічний ефект цього концерту? Ми чудово знаємо, скільки грошей треба дати театрові, щоб він проіснував один рік. Але ми не можемо вирахувати, скільки грошей приносить успішний театр місту, — пояснив письменник Юрій Андрухович.

— Ми вже два тижні подорожуємо Україною і, почувши про цей фестиваль, вирішили сюди обов'язково потрапити, — розповіли Пауль і Вольдемар, туристи із Німеччини. А за словами президента «Meridian Czernowitz» Святослава Померанцева, третьому фестивалю — таки бути, тож європейські читачі вже готуються до нових зустрічей з улюбленими письменниками у Чернівцях.

Сергій СУЛИМА.
Фото Петра ГОНЧАРА.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи

Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Питання формування накопичувальної системи пенсійного страхування

1. Перерахування страхових внесків до Накопичувального пенсійного фонду запроваджується починаючи з року, в якому буде забезпечено бездефіцитність бюджету Пенсійного фонду України.

2. Учасниками накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування є особи, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню згідно із Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», яким на дату запровадження перерахування страхових внесків до Накопичувального пенсійного фонду виповнилося не більш як 35 років та які сплачують внески/за яких сплачуються внески до накопичувальної системи пенсійного страхування.

3. Страхові внески до Накопичувального пенсійного фонду є складовою частиною єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, сплаченого учасниками накопичувальної системи пенсійного страхування, і підлягають спрямуванню до Накопичувального пенсійного фонду в таких розмірах: у рік запровадження перерахування — 2 відсотки бази для нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, встановленого для таких учасників, кожного наступного року — у розмірі, збільшеному на 1 відсоток, до досягнення 7 відсотків і подальшої сплати у зазначеному розмірі.

4. Страхові внески до Накопичувального пенсійного фонду для осіб, які беруть добровільну участь у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, нараховуються на суму, передбачену договором про добровільну участь.

5. Пенсійний фонд України спрямовує страхові внески до Накопичувального пенсійного фонду на відповідні рахунки на підставі відомостей, поданих платниками єдиного внеску до Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Стаття 2. Максимальний розмір пенсії або щомісячного довічного грошового утримання

1. Максимальний розмір пенсії (крім пенсійних виплат, що здійснюються з Накопичувального пенсійного фонду) або щомісячного довічного грошового утримання (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною), призначених (перерахованих) відповідно до Митного кодексу України, законів України «Про державну службу», «Про прокуратуру», «Про статус народного депутата України», «Про Національний банк України», «Про Кабінет Міністрів України», «Про дипломатичну службу», «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Про судову експертизу», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про пенсійне забезпечення», «Про судоустрій і статус суддів», Постанови Верховної Ради України від 13 жовтня 1995 року «Про затвердження Положення про помічника-консультанта народного депутата України», не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність.

Розділ II
ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з 1 жовтня 2011 року, крім абзацу одинадцятого підпункту 11 та абзацу сто тридцять восьмого підпункту 17 пункту 6 розділу II цього Закону, які набирають чинності з 1 січня 2012 року.

2. Обмеження пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) максимальним розміром, встановленим цим Законом, не поширюється на пенсіонерів, яким пенсія (щомісячне довічне грошове утримання) призначена до набрання чинності цим Законом.

Пенсіонерам, яким пенсія (щомісячне довічне грошове утримання) призначена до набрання чинності цим Законом і в яких розмір пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) перевищує максимальний розмір пенсії (щомісячного довічного грошового утримання), встановлений цим Законом, виплата пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) здійснюється без індексації, без застосування положень частин другої та третьої статті 42 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та проведення інших перерахунків, передбачених законодавством, до того часу, коли розмір пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) відповідатиме максимальному розміру пенсії (щомісячного довічного грошового утримання), встановленому цим Законом.

Порядок виплати пенсії (щомісячного довічного грошового утримання) працюючим пенсіонерам, встановлений цим Законом, не поширюється на пенсіонерів, яким призначена пенсія (щомісячне довічне грошове утримання) та які влаштувалися на роботу до набрання чинності цим Законом.

Якщо внаслідок прийняття цього Закону розмір пенсії зменшується, пенсія виплачується в раніше встановленому розмірі.

3. Встановити, що чоловіки, які досягли граничного віку перебування на державній службі, дипломатичній службі, службі в органах місцевого самоврядування — 62 років і які на день набрання чинності цим Законом перебувають відповідно на державній, дипломатичній службі або на службі в органах місцевого самоврядування на підставі прийнятого в установленому законом порядку рішення про продовження терміну їх перебування на службі, можуть перебувати відповідно на державній, дипломатичній службі чи на службі в органах місцевого самоврядування до закінчення терміну такого продовження.

4. Дія положень, передбачених абзацами вісімдесят першим — вісімдесят третім підпункту 17 пункту 6 розділу II цього Закону, поширюється на пенсіонерів, яким після набрання чинності цим Законом пенсія призначатиметься, а також перераховуватиметься з урахуванням заробітної плати за періоди страхового стажу після призначення (попереднього перерахунку) пенсії.

Дія положень, передбачених абзацами вісімдесят четвертим — вісімдесят дев'ятим підпункту 17 пункту 6 розділу II цього Закону поширюється на осіб, які досягли віку (чоловіки — 60 років, жінки — 55 років), до набрання чинності цим Законом, але яким пенсія за віком призначається після набрання чинності цим Законом.

5. З метою недопущення зменшення заробітної плати найманих працівників у зв'язку з перерахуванням страхових внесків до Накопичувального пенсійного фонду підприємства, установи і організації незалежно від форми власності та фізичні особи, які використовують найману працю, проводять:

збільшення суми фактичних витрат на оплату праці, визначених Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», за рахунок зменшення нарахувань на зазначені суми для роботодавців;

підвищення протягом поетапного збільшення розміру страхових внесків до Накопичувального пенсійного фонду заробітної плати всіх працівників таким чином і в таких розмірах, щоб після відрахування страхових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та податку з доходів фізичних осіб заробітна плата, що підлягає виплаті, не була нижчою фактично виплаченої заробітної плати за рік, що передує року збільшення розміру страхового внеску до Накопичувального пенсійного фонду.

6. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у статті 165^{1} Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

в абзаці першому частини першої слова «обчислення і строків сплати» та «і Накопичувального фонду» виключити;

абзац перший частин третьої і четвертої після слів «несвоєчасна сплата» доповнити словами «єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

доповнити частинами шостою і сьомою такого змісту:

«Порушення встановленого порядку використання та здійснення операцій з коштами накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування —

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб від трьохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною шостою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, —

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від однієї тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

2) пункт 9 частини першої статті 87 Бюджетного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 50 — 51, ст. 572) доповнити підпунктом «ж» такого змісту:

«ж) компенсацію дефіциту коштів Пенсійного фонду України для фінансування виплати пенсій у солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування у зв'язку з перерахуванням страхових внесків до накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування»;

3) у Законі України «Про зайнятість населення» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 14, ст. 170; Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 11 — 12, ст. 44; 2006 р., № 1, ст. 18; 2008 р., №№ 5 — 8, ст. 78):

підпункт «г» пункту 1 статті 5 викласти в такій редакції:

«г) особам передпенсійного віку (за два роки до досягнення пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», або віку, що дає право на призначення пенсії відповідно до законів України «Про державну службу», «Про статус народного депутата України», «Про прокуратуру», «Про наукову і науково-технічну діяльність» (за наявності відповідних умов)»;

підпункт «г» пункту 1 статті 26 викласти в такій редакції:

«г) право на достроковий вихід на пенсію за півтора року до досягнення пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», або віку, що дає право на призначення пенсії відповідно до законів України «Про державну службу», «Про статус народного депутата України», «Про прокуратуру», «Про наукову і науково-технічну діяльність» (за наявності відповідних умов), у разі якщо до визнання такої особи безробітною для неї неможливо було підібрати підходящу роботу та якщо вона має страховий стаж, необхідний для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбачений абзацом першим частини першої статті 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

4) у статті 50^{1} Закону України «Про прокуратуру» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 53, ст. 793; 1993 р., № 50, ст. 474; 2001 р., № 44, ст. 233; 2005 р., № 2, ст. 32; 2006 р., № 1, ст. 18; 2008 р., №№ 5 — 8, ст. 78; 2011 р., № 23, ст. 160):

частину першу замінити двома частинами такого змісту:

«Прокурори і слідчі мають право на пенсійне забезпечення за вислугу років незалежно від віку за наявності на день звернення вислуги років не менше:

по 30 вересня 2011 року — 20 років, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 10 років;

з 1 жовтня 2011 року по 30 вересня 2012 року — 20 років 6 місяців, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 10 років 6 місяців;

з 1 жовтня 2012 року по 30 вересня 2013 року — 21 рік, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 11 років;

з 1 жовтня 2013 року по 30 вересня 2014 року — 21 рік 6 місяців, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 11 років 6 місяців;

з 1 жовтня 2014 року по 30 вересня 2015 року — 22 роки, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 12 років;

з 1 жовтня 2015 року по 30 вересня 2016 року — 22 роки 6 місяців, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 12 років 6 місяців;

з 1 жовтня 2016 року по 30 вересня 2017 року — 23 роки, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 13 років;

з 1 жовтня 2017 року по 30 вересня 2018 року — 23 роки 6 місяців, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 13 років 6 місяців;

з 1 жовтня 2018 року по 30 вересня 2019 року — 24 роки, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 14 років;

з 1 жовтня 2019 року по 30 вересня 2020 року — 24 роки 6 місяців, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 14 років 6 місяців;

з 1 жовтня 2020 року і пізніше — 25 років, у тому числі стажу роботи на посадах прокурорів і слідчих прокуратури не менше 15 років.

Пенсія призначається в розмірі 80 відсотків від суми їхньої місячної (чинної) заробітної плати, до якої включаються всі види оплати праці, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року — страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, одержаної перед місяцем звернення за призначенням пенсії».

У зв'язку з цим частини другу — дев'ятнадцяту вважати відповідно частинами третьою — двадцятою;

у частині третій слова і цифри «за останні 24 календарні місяці роботи, яка дає право на даний вид пенсії, підряд перед зверненням за пенсією або» виключити;

частини четверту і п'яту викласти в такій редакції:

«Середньомісячна сума зазначених виплат за 60 календарних місяців визначається шляхом ділення загальної суми таких виплат на 60. Коригування зазначених виплат проводиться із застосуванням коефіцієнта загального підвищення розмірів посадового окладу, надбавок до нього за класний чин. Посадовий оклад, надбавки за класний чин і вислугу років під час призначення пенсії враховуються в розмірах, установлених на дату звернення за пенсією.

Працівникам, які не мають вислуги років, передбаченої частиною першою цієї статті, за наявності необхідного стажу роботи на посадах прокурорів та слідчих прокуратури, а також страхового стажу, необхідного для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбаченого абзацом першим частини першої статті 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», після досягнення чоловіками 57 років, а жінками віку, що на п'ять років менше, ніж пенсійний вік, установлений статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», пенсія призначається в розмірі, пропорційному кількості повних років роботи на прокурорських посадах, з розрахунку 80 відсотків місячного заробітку за відповідну вислугу років, передбачену частиною першою цієї статті. Передбачене цією частиною зниження віку для жінок застосовується також до завершення періоду підвищення віку виходу на пенсію до 1 січня 2022 року. До досягнення віку, встановленого цим абзацом, право на пенсію за віком мають чоловіки 1960 року народження і старші після досягнення ними такого віку:

55 років — які народилися по 31 грудня 1957 року;

55 років 6 місяців — які народилися з 1 січня 1958 року по 31 грудня 1958 року;

56 років — які народилися з 1 січня 1959 року по 31 грудня 1959 року;

56 років 6 місяців — які народилися з 1 січня 1960 року по 31 грудня 1960 року»;

у частині шостій слова «До 20-річного стажу роботи, що дає право на пенсію за вислугою років» замінити словами «До вислуги років, що дає право на пенсію згідно з цією статтею»;

частину п'ятнадцяту викласти в такій редакції:

«Пенсія, призначена відповідно до цієї статті, в період роботи на посадах, які дають право на призначення пенсії у порядку та на умовах, передбачених цим Законом, законами України «Про статус народного депутата України», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про державну службу», виплачується в розмірі, обчисленому відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», а після звільнення з таких посад — у розмірі, обчисленому відповідно до цього Закону. Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність»;

5) у Законі України «Про пенсійне забезпечення» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 3, ст. 10; 2008 р., №№ 5 — 8, ст. 78):

у пункті «б» частини третьої статті 37 і частині першій статті 47 слова і цифри «досягли: чоловіки — 60 років, жінки — 55 років» замінити словами і цифрами «досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

частину третю статті 85 викласти в такій редакції:

«Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність»;

6) у Законі України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 13, ст. 178, № 37, ст. 543;1996 р., № 35, ст. 162; 2006 р., № 49, ст. 485; 2008 р., №№ 5 — 8, ст. 78):

у статті 55:

в абзаці першому частини першої слова «для одержання державних пенсій» замінити словами і цифрами «статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

частину другу доповнити реченням такого змісту: «При цьому відповідне зниження пенсійного віку, передбачене цією статтею, застосовується також до завершення періоду збільшення віку виходу на пенсію до 1 січня 2022 року»;

частину третю статті 67 викласти в такій редакції:

«Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність»;

7) у пункті 2 статті 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 15, ст. 190; 1997 р., № 12, ст. 103; 2006 р., № 37, ст. 318, № 51, ст. 519):

абзац перший викласти в такій редакції:

«2. Особам рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу та деяким іншим особам, які мають право на пенсію за цим Законом та звільняються зі служби за станом здоров'я, виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби. У разі звільнення з військової служби за віком, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, закінченням строку контракту, систематичним невиконанням умов контракту командуванням одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення виплачується за наявності вислуги 10 років і більше»;

абзац другий після слів «Кабінетом Міністрів України» доповнити словами і цифрами «які мають вислугу 10 років і більше»;

8) у Законі України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 29, ст. 399; 1994 р., № 27, ст. 178; 1996 р., № 17, ст. 73; 2002 р., № 35, ст. 262; 2004 р., № 50, ст. 536; 2006 р., № 37, ст. 318; 2007 р., № 33, ст. 442; 2008 р., №№ 5 — 8, ст. 78; 2009 р., № 24, ст. 296):

статтю 7 доповнити реченням такого змісту: «У разі якщо особа має право на отримання пенсії відповідно до цього Закону та Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», призначається одна пенсія за її вибором. При цьому різниця між розміром пенсії, на який особа має право відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», і розміром пенсії із солідарної системи відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», яка визначається в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, фінансується за рахунок коштів державного бюджету»;

у статті 9:

частину першу викласти в такій редакції:

«Особам рядового, сержантського, старшинського складу і офіцерського складу та деяким іншим особам, які мають право на пенсію за цим Законом та звільняються зі служби за станом здоров'я, виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби. У разі звільнення зі служби за віком, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, закінченням строку контракту, систематичним невиконанням умов контракту командуванням одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення виплачується за наявності вислуги 10 років і більше»;

частину другу після слів «перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України» доповнити словами і цифрами «які мають вислугу 10 років і більше»;

у статті 12:

пункт «а» викласти в такій редакції:

«а) особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, іншим особам, зазначеним у пунктах «б» — «д» статті 1^{2} цього Закону (крім осіб, зазначених у частині третій статті 5 цього Закону), незалежно від віку, якщо вони звільнені зі служби:

по 30 вересня 2011 року на день звільнення мають вислугу 20 років і більше;

з 1 жовтня 2011 року по 30 вересня 2012 року і на день звільнення мають вислугу 20 календарних років та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2012 року по 30 вересня 2013 року і на день звільнення мають вислугу 21 календарний рік і більше;

з 1 жовтня 2013 року по 30 вересня 2014 року і на день звільнення мають вислугу 21 календарний рік та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2014 року по 30 вересня 2015 року і на день звільнення мають вислугу 22 календарних роки і більше;

з 1 жовтня 2015 року по 30 вересня 2016 року і на день звільнення мають вислугу 22 календарних роки та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2016 року по 30 вересня 2017 року і на день звільнення мають вислугу 23 календарних роки і більше;

з 1 жовтня 2017 року по 30 вересня 2018 року і на день звільнення мають вислугу 23 календарних роки та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2018 року по 30 вересня 2019 року і на день звільнення мають вислугу 24 календарних роки і більше;

з 1 жовтня 2019 року по 30 вересня 2020 року і на день звільнення мають вислугу 24 календарних роки та 6 місяців і більше;

з 1 жовтня 2020 року або

після цієї дати і на день звільнення мають вислугу 25 календарних років і більше.

До календарної вислуги років зараховується також період, зазначений у частині другій статті 17 цього Закону»;

у пункті «в» цифри і слово «15 років» замінити цифрами і словами «20 календарних років і більше»;

доповнити пунктом «г» такого змісту:

«г) особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, іншим особам, зазначеним у пунктах «б» — «д» статті 12 цього Закону, які займали посади льотного складу та плаваючого складу підводних човнів Збройних Сил не менше 20 років, незалежно від віку в разі, якщо вони мають на день звільнення зі служби вислугу 20 років і більше, за винятком осіб, зазначених у частині третій статті 5 цього Закону»;

у статті 13:

у пункті «в» частини першої слова і цифри «за вислугу 15 років 40 процентів відповідних сум грошового забезпечення із збільшенням цього розміру на 2 проценти за кожний повний рік вислуги понад 15 років, але не більше ніж 50 процентів» замінити словами і цифрами «за вислугу 20 років — 50 процентів відповідних сум грошового забезпечення із збільшенням цього розміру на 3 проценти за кожний повний рік вислуги понад 20 років, але не більше ніж 65 процентів»;

у частині другій цифри «90» замінити цифрами «80»;

у частині першій статті 26 слова і цифри «а інвалідам — чоловікам старше 60 років і жінкам старше 55 років» замінити словами і цифрами «а інвалідам, які досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

у статті 30:

у частині третій слова «але не раніше ніж за 5 років до досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» замінити словами «після досягнення чоловіками 55 років, жінками — 50 років»;

у частині четвертій:

у пункті «б» слова і цифри «(чоловіки — 60 років, жінки — 55 років)» замінити словами і цифрами «встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

у пункті «в»:

слова і цифри «після досягнення чоловіками 55 років, жінками 50 років або якщо вони є інвалідами» замінити словами і цифрами «не раніш як за 5 років до досягнення пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», або якщо вони є інвалідами»;

доповнити абзацом другим такого змісту:

«Відповідне зниження пенсійного віку жінкам, установлене абзацом першим цього пункту, застосовується також до завершення періоду збільшення віку виходу на пенсію до 1 січня 2022 року»;

у частині першій статті 40 слова і цифри «які досягли: чоловіки — 60 років, жінки — 55 років» замінити словами і цифрами «які досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

у статті 43:

частини третю і п'яту викласти в такій редакції:

«Пенсії особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, та членам їх сімей обчислюються з розміру грошового забезпечення, враховуючи відповідні оклади за посадою, військовим (спеціальним) званням, процентну надбавку за вислугу років, щомісячні додаткові види грошового забезпечення (надбавки, доплати, підвищення) та премії в розмірах, установлених законодавством, з якого було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року — страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України»;

«Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність»;

9) у Законі України «Про державну службу» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 52, ст. 490; 1995 р., № 34, ст. 268; 1999 р., № 24, ст. 208; 2001 р., № 33, ст. 175; 2003 р., № 14, ст. 97; 2005 р., № 2, ст. 32, № 26, ст. 346; 2006 р., № 1, ст. 18; 2007 р., № 9, ст. 69; 2008 р., №№ 5 — 8, ст. 78; 2011 р., № 10, ст. 63):

у статті 23:

частину першу викласти в такій редакції:

«Граничний вік перебування на державній службі становить 62 роки для чоловіків і 60 років для жінок»;

у частині другій слова «закінчення цього терміну» замінити словами «досягнення граничного віку перебування на державній службі»;

у статті 31:

у частині четвертій:

слова «пенсійного віку» замінити словами «віку, що дає право на призначення пенсії відповідно до цього Закону», а слова і цифри «страховий стаж для чоловіків — не менше 25 років, для жінок — не менше 20 років» — словами і цифрами «страховий стаж, необхідний для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбаченому абзацом першим частини першої статті 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

доповнити реченням такого змісту: «У разі наявності (набуття) права на пенсію державним службовцем, який вийшов у відставку, він має право вибору між отриманням виплати у зв'язку з відставкою або пенсії, у тому числі відповідно до цього Закону, чи щомісячного довічного грошового утримання, що виплачується замість пенсії»;

у частині п'ятій слова «пенсійного віку державним службовцем, який перебуває у відставці» замінити словами «державним службовцем, який перебуває у відставці, віку, що дає право на призначення пенсії відповідно до цього Закону»;

у частині шостій слова «за віком» замінити словами «або щомісячного довічного грошового утримання»;

текст статті 37 викласти в такій редакції:

«На одержання пенсії державних службовців мають право чоловіки, які досягли віку 62 роки, та жінки, які досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», за наявності страхового стажу, необхідного для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбаченого абзацом першим частини першої статті 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», у тому числі стажу державної служби не менш як 10 років, та які на час досягнення зазначеного віку працювали на посадах державних службовців, а також особи, які мають не менш як 20 років стажу роботи на посадах, віднесених до категорій посад державних службовців, незалежно від місця роботи на час досягнення зазначеного віку. Пенсія державним службовцям призначається в розмірі 80 відсотків суми їх заробітної плати, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року — страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, а особам, які на час звернення за призначенням пенсії не є державними службовцями, — у розмірі 80 відсотків заробітної плати працюючого державного службовця відповідної посади та рангу за останнім місцем роботи на державній службі, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року — страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

До досягнення віку, встановленого першим реченням частини першої цієї статті, право на пенсію за віком мають державні службовці — чоловіки 1955 року народження і старші після досягнення ними такого віку:

60 років — які народилися по 31 грудня 1952 року;

60 років 6 місяців — які народилися з 1 січня 1953 року по 31 грудня 1953 року;

61 рік — які народилися з 1 січня 1954 року по 31 грудня 1954 року;

61 рік 6 місяців — які народилися з 1 січня 1955 року по 31 грудня 1955 року.

Пенсія державним службовцям у частині, що не перевищує розміру пенсії із солідарної системи, що призначається відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», виплачується за рахунок коштів Пенсійного фонду України. Частина пенсії, що перевищує цей розмір, виплачується за рахунок коштів Державного бюджету України.

Пенсія, призначена відповідно до цієї статті, в період роботи на посадах, які дають право на призначення пенсії в порядку і на умовах, передбачених цим Законом, законами України «Про статус народного депутата України», «Про прокуратуру», «Про наукову і науково-технічну діяльність», виплачується у розмірі, обчисленому відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», а після звільнення з таких посад — у розмірі, обчисленому відповідно до цього Закону. Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність. Достроково призначена пенсія з урахуванням підпункту «г» частини першої пункту 1 статті 26 Закону України «Про зайнятість населення», пункту «в» частини другої статті 12 Закону України «Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему» і статті 21 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» у період до досягнення пенсійного віку, встановленого частинами першою та другою цієї статті, працюючим пенсіонерам не виплачується.

Визначення заробітної плати для обчислення пенсій державним службовцям здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Пенсія по інвалідності у розмірах, передбачених частиною першою цієї статті, призначається за наявності страхового стажу, встановленого для призначення пенсії по інвалідності відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», особам, визнаним інвалідами I або II групи у період перебування на державній службі, які мають стаж державної служби не менше 10 років, а також особам з числа інвалідів I або II групи незалежно від часу встановлення їм інвалідності, які мають не менше 10 років стажу державної служби на посадах, віднесених до категорій посад державних службовців, якщо безпосередньо перед зверненням за призначенням такої пенсії вони працювали на зазначених посадах. Пенсія по інвалідності відповідно до цього Закону призначається незалежно від причини інвалідності за умови припинення державної служби.

Якщо зазначені особи повертаються на державну службу, виплата пенсії по інвалідності припиняється на період до звільнення з роботи або досягнення ними граничного віку перебування на державній службі.

У разі зміни групи інвалідності або відновлення працездатності виплата пенсії по інвалідності, призначеної відповідно до цього Закону, здійснюється у порядку, визначеному статтею 35 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Якщо інваліду I або II групи було встановлено III групу інвалідності, то в разі наступного визнання його інвалідом I або II групи право на отримання раніше призначеної пенсії на умовах, передбачених цим Законом, поновлюється з дня встановлення I або II групи інвалідності за умови, якщо після припинення виплати пенсії минуло не більше п'яти років. У такому самому порядку визначається право на отримання пенсії по інвалідності на умовах, передбачених цим Законом, особам, яким така пенсія не була призначена у зв'язку з продовженням перебування зазначених осіб на державній службі.

У разі смерті особи у період перебування на державній службі за наявності у померлого годувальника стажу державної служби не менше 10 років непрацездатним членам сім'ї померлого годувальника, які були на його утриманні (при цьому дітям — незалежно від того, чи були вони на утриманні померлого годувальника), призначається пенсія у зв'язку з втратою годувальника на одного непрацездатного члена сім'ї у розмірі 70 відсотків суми заробітної плати померлого годувальника, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року — страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, а на двох і більше членів сім'ї — 90 відсотків. До непрацездатних членів сім'ї належать особи, зазначені у статті 36 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Право на призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника на умовах, передбачених частиною десятою цієї статті, мають також непрацездатні члени сім'ї померлої особи, яка отримувала або мала право на пенсію за цим Законом.

Державний службовець, звільнений з державної служби у зв'язку з засудженням за умисний злочин, вчинений з використанням свого посадового становища, або вчиненням корупційного діяння, позбавляється права на одержання пенсії, передбаченої цією статтею. В таких випадках пенсія державному службовцю призначається на загальних підставах.

Державним службовцям у разі виходу на пенсію за наявності стажу державної служби не менше 10 років виплачується грошова допомога в розмірі 10 місячних посадових окладів.

У разі виходу на пенсію державні службовці за наявності стажу державної служби не менше 10 років користуються умовами щодо комунально-побутового обслуговування, передбаченими цим Законом»;

10) у Законі України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 4, ст. 18; 2006 р., № 1, ст. 18; 2007 р., № 7 — 8, ст. 66; 2008 р., №№ 5 — 8, ст. 78):

текст статті 10 викласти в такій редакції:

«Громадянами похилого віку визнаються особи, які досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», а також особи, яким до досягнення зазначеного пенсійного віку залишилося не більш як півтора року»;

текст статті 21 викласти в такій редакції:

«Особам, трудовий договір з якими розірвано за півтора року до досягнення пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», або віку, що дає право на призначення пенсії відповідно до законів України «Про державну службу», «Про статус народного депутата України», «Про прокуратуру», «Про наукову і науково-технічну діяльність» (за наявності відповідних умов), з ініціативи власника або уповноваженого ним органу у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці, в тому числі ліквідацією, реорганізацією, перепрофілюванням підприємств, установ та організацій, скороченням чисельності або штату працівників, а також виявленою невідповідністю працівника займаній посаді за станом здоров'я, гарантується право на достроковий вихід на пенсію за півтора року до встановленого законодавством строку, якщо вони мають страховий стаж, необхідний для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбачений абзацом першим частини першої статті 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Виплата пенсій особам, звільненим у зв'язку з виявленою невідповідністю працівника займаній посаді за станом здоров'я, зазначеним у частині першій цієї статті, здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України до досягнення ними пенсійного віку»;

11) у статті 24 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 2 — 3, ст. 20; 2006 р., № 47, ст. 463; 2007 р., № 7 — 8, ст. 66; 2008 р.,№№ 5 — 8, ст. 78; 2011 р., № 22, ст. 148):

частину другу викласти в такій редакції:

«Пенсія науковому (науково-педагогічному) працівнику призначається за наявності страхового стажу, необхідного для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбаченого абзацом першим частини першої статті 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», після досягнення чоловіками віку 62 роки за наявності стажу наукової роботи не менш як 20 років, жінками — пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», за наявності стажу наукової роботи не менш як 15 років. До досягнення віку, встановленого цим абзацом, право на пенсію за віком мають чоловіки — наукові (науково-педагогічні) працівники 1955 року народження і старші після досягнення ними такого віку:

60 років — які народилися по 31 грудня 1952 року;

60 років 6 місяців — які народилися з 1 січня 1953 року по 31 грудня 1953 року;

61 рік — які народилися з 1 січня 1954 року по 31 грудня 1954 року;

61 рік 6 місяців — які народилися з 1 січня 1955 року по 31 грудня 1955 року»;

частину четверту виключити;

частини п'яту, десяту, сімнадцяту, двадцять першу та двадцять восьму викласти в такій редакції:

«Для обчислення пенсії враховується заробітна плата наукового (науково-педагогічного) працівника за основним місцем роботи за весь період страхового стажу на посадах наукового (науково-педагогічного) працівника, починаючи з 1 липня 2000 року. За бажанням пенсіонера та за умови підтвердження довідки про заробітну плату первинними документами у період до 1 січня 2016 року або в разі якщо період страхового стажу на посадах наукового (науково-педагогічного) працівника, починаючи з 1 липня 2000 року, становить менш як 60 календарних місяців, для обчислення пенсії також враховується заробітна плата за основним місцем роботи за будь-які 60 календарних місяців страхового стажу на посадах наукового (науково-педагогічного) працівника підряд до 1 липня 2000 року незалежно від перерв»;

«Для обчислення заробітку під час призначення пенсії науковому (науково-педагогічному) працівнику застосовується середня заробітна плата працівників, зайнятих у галузях економіки України, у тому числі в сільському господарстві, за три календарні роки, що передують року звернення за призначенням пенсії. Середня заробітна плата працівників, зайнятих у галузях економіки України, у тому числі в сільському господарстві, визначається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі статистики»;

«Пенсіонерам, які після призначення пенсії відповідно до цього Закону працювали за строковим трудовим договором (контрактом) на посадах наукових (науково-педагогічних) працівників і набули не менш як 24 місяці страхового стажу, проводиться перерахунок пенсії з урахуванням стажу наукової роботи після призначення пенсії. Перерахунок пенсії здійснюється із заробітної плати наукового (науково-педагогічного) працівника, з якої обчислена пенсія, або із заробітної плати, визначеної в порядку, передбаченому частинами третьою — сьомою цієї статті, із застосуванням показника середньої заробітної плати (доходу), який враховувався під час призначення (попереднього перерахунку) пенсії»;

«Науковим (науково-педагогічним) працівникам, які визнані інвалідами I, II і III груп, призначається пенсія по інвалідності в розмірі пенсії наукового (науково-педагогічного) працівника незалежно від віку за наявності стажу наукової роботи, передбаченого частиною другою цієї статті, та страхового стажу, передбаченого статтею 32 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», а особам із числа інвалідів з дитинства — незалежно від часу встановлення інвалідності»;

«Пенсія, призначена відповідно до цієї статті, в період роботи на посадах, які дають право на призначення пенсії в порядку та на умовах, передбачених цим Законом, законами України «Про державну службу», «Про прокуратуру», «Про статус народного депутата України», виплачується в розмірі, обчисленому відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», а після звільнення з таких посад у розмірі, обчисленому відповідно до цього Закону. Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність»;

після частини двадцять восьмої доповнити новою частиною такого змісту:

«Достроково призначена пенсія з урахуванням підпункту «г» частини першої пункту 1 статті 26 Закону України «Про зайнятість населення», пункту «в» частини другої статті 12 Закону України «Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему» і статті 21 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» у період до досягнення пенсійного віку, встановленого частиною другою цієї статті, працюючим пенсіонерам не виплачується».

У зв'язку з цим частини двадцять дев'яту — тридцять другу вважати відповідно частинами тридцятою — тридцять третьою;

12) у Законі України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 33, ст. 175; 2003 р., № 46, ст. 367; 2004 р., № 10, ст. 104; 2006 р., № 1, ст. 18):

у статті 18:

частину першу викласти в такій редакції:

«Граничний вік перебування на службі в органах місцевого самоврядування становить 62 роки для чоловіків і 60 років для жінок. Ці обмеження не поширюються на посадових осіб місцевого самоврядування, які обираються на відповідні посади»;

частину другу виключити;

у частині третій слова «закінчення цього терміну» замінити словами «досягнення граничного віку перебування на службі в органах місцевого самоврядування»;

у частині десятій статті 21 слова «для чоловіків — не менше 25 років, для жінок — не менше 20 років» замінити словами «необхідного для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбаченого абзацом першим частини першої статті 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

13) у частині дванадцятій статті 20 Закону України «Про статус народного депутата України» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 42, ст. 212; 2006 р., № 22, ст. 180; 2007 р., № 7 — 8, ст. 66; 2008 р., №№ 5 — 8, ст. 78):

абзац перший викласти в такій редакції:

«12. Після досягнення чоловіками 62 років і жінками — пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», та за наявності страхового стажу, необхідного для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбаченого абзацом першим частини першої статті 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», а також у разі визнання інвалідом I або II групи народному депутату призначається пенсія в розмірі 80 відсотків суми місячної заробітної плати працюючого народного депутата з урахуванням всіх доплат та надбавок до посадового окладу, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року — страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Нарахування пенсії здійснюється із суми заробітної плати, що складається з посадового окладу з урахуванням усіх доплат та надбавок працюючого народного депутата на момент призначення пенсії»;

після абзацу першого доповнити п'ятьма новими абзацами такого змісту:

«До досягнення віку, встановленого абзацом першим цієї частини, право на пенсію за віком мають народні депутати — чоловіки 1955 року народження і старші після досягнення ними такого віку:

60 років — які народилися по 31 грудня 1952 року;

60 років 6 місяців — які народилися з 1 січня 1953 року по 31 грудня 1953 року;

61 рік — які народилися з 1 січня 1954 року по 31 грудня 1954 року;

61 рік 6 місяців — які народилися з 1 січня 1955 року по 31 грудня 1955 року».

У зв'язку з цим абзаци другий — шостий вважати відповідно абзацами сьомим — одинадцятим;

абзаци сьомий, восьмий і десятий викласти в такій редакції:

«Пенсія працюючому народному депутату в період виконання депутатських повноважень та колишньому народному депутату, який працює на посадах, які дають право на призначення пенсії в порядку та на умовах, передбачених законами України «Про державну службу», «Про прокуратуру», «Про наукову і науково-технічну діяльність», виплачується у розмірі, обчисленому відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», а після припинення депутатських повноважень (звільнення з посади) — у розмірі, обчисленому відповідно до цього Закону. Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність. У разі виходу на пенсію народному депутату виплачується грошова допомога в розмірі дванадцяти місячних посадових окладів працюючого народного депутата за рахунок бюджетних призначень на забезпечення діяльності Верховної Ради України.

У випадку смерті народного депутата призначається пенсія у разі втрати годувальника непрацездатним членам сім'ї, які були на його утриманні за їх заявою (при цьому дітям пенсія призначається незалежно від того, чи були вони на утриманні годувальника), у розмірі 70 відсотків суми місячної заробіт-

ної плати працюючого народного депутата на день звернення за пенсією з урахуванням усіх доплат та надбавок до посадового окладу, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року — страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, на одного непрацездатного члена сім'ї, та 90 відсотків — на двох і більше членів сім'ї за рахунок бюджетних призначень на забезпечення діяльності Верховної Ради України»;

«Після закінчення строку депутатських повноважень народному депутату, який має страховий стаж, необхідний для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі, передбачений абзацом першим частини першої статті 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», за його бажанням може бути достроково призначено пенсію згідно з цим Законом, але не раніше ніж за півтора року до досягнення віку, встановленого цією частиною. Достроково призначена згідно з цим Законом пенсія до досягнення віку, встановленого цією частиною, працюючому народному депутату не виплачується»;

у другому реченні абзацу одинадцятого слова «суми заробітної плати» замінити словами «суми місячної заробітної плати працюючого народного депутата з урахуванням всіх доплат та надбавок до посадового окладу, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року — страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

14) у Законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 1, ст. 1; 2006 р., № 13, ст. 110; 2011 р., № 4, ст. 20, № 23, ст.160; із змінами, внесеними законами України від 7 квітня 2011 року № 3205—VI та від 19 травня 2011 року № 3394—VI):

пункт 9 частини першої статті 4 після слів «страхування та» доповнити словами «у системі»;

частину першу статті 28 доповнити пунктами 21—25 такого змісту:

«21) щокварталу розраховує середньозважений показник зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів та оприлюднює таку інформацію в установленому ним порядку;

22) оприлюднює в установленому ним порядку перелік недержавних пенсійних фондів — суб'єктів другого рівня системи пенсійного забезпечення, яким видана ліцензія на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування;

23) порушує за погодженням з Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку перед радою недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення питання щодо заміни особи, яка здійснює управління пенсійними активами накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування такого фонду, у разі якщо в результаті діяльності такої особи зміна чистої вартості одиниці пенсійних активів накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування у пенсійному фонді зменшилася протягом останнього року більш як на 10 відсотків;

24) встановлює форму та вимоги до інформації про накопичувальну систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, яка підлягає оприлюдненню, та визначає порядок її оприлюднення;

25) оприлюднює інформацію про страхові організації, які здійснюють страхування довічних пенсій за рахунок коштів накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, у тому числі показники, що застосовуються ними для розрахунку довічних пенсій»;

частину першу статті 30 доповнити реченням такого змісту: «Інспектування Пенсійного фонду України здійснюється в частині, що стосується виконання функцій адміністратора Накопичувального пенсійного фонду відповідно до статті 64 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

статтю 35 доповнити частиною шостою такого змісту:

«6. У разі анулювання ліцензії на надання послуг у системі накопичувального пенсійного забезпечення недержавний пенсійний фонд — суб'єкт другого рівня системи пенсійного забезпечення може подати органу ліцензування не раніше ніж через три роки з дати анулювання такої ліцензії нову заяву про її видачу. Разом із заявою про видачу нової ліцензії на надання послуг має бути подано документи, які підтверджують ліквідацію причин анулювання попередньої ліцензії»;

частину першу статті 40 доповнити пунктом 9 такого змісту:

«9) виносити рішення про заборону недержавним пенсійним фондам суб'єктам другого рівня системи пенсійного забезпечення укладати нові пенсійні контракти з учасниками накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування у разі порушення вимог, установлених для таких недержавних пенсійних фондів законом та ліцензійними умовами»;

частину першу статті 41 доповнити пунктом 1^1 такого змісту:

«1^1) за порушення вимог законодавства про накопичувальну систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування — у розмірі до 5000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, але не більше одного відсотка від розміру статутного (пайового) капіталу юридичної особи — суб'єкта підприємницької діяльності, що вчинила правопорушення»;

15) у статті 42 Закону України «Про дипломатичну службу» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 5, ст. 29; із змінами, внесеними Законом України від 11 січня 2011 року № 2911—VI):

частину першу викласти в такій редакції:

«Граничний вік перебування на дипломатичній службі становить 62 роки для чоловіків і 60 років для жінок»;

частини другу і третю виключити;

у частині четвертій слова і цифри «дипломатичним працівником, який перебуває на дипломатичній службі, 65-річного віку для чоловіків і 60-річного віку для жінок такий працівник» замінити словами «граничного віку перебування на дипломатичній службі працівник дипломатичної служби»;

16) у Законі України «Про недержавне пенсійне забезпечення» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 47—48, ст. 372; 2006 р., № 13, ст. 110; 2009 р., № 38, ст. 535; 2010 р., № 37, ст. 496, № 38, ст. 505):

у статті 1:

абзац п'ятий доповнити словами «та закону»;

доповнити з урахуванням алфавітного порядку поняттями такого змісту:

«недержавний пенсійний фонд — суб'єкт другого рівня системи пенсійного забезпечення — недержавний пенсійний фонд, який створений та діє відповідно до законодавства про недержавне пенсійне забезпечення, відповідає вимогам цього Закону для отримання ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування (далі — пенсійний фонд — суб'єкт другого рівня);

одиниця пенсійних активів — показник системи персоніфікованого обліку, який застосовується для визначення суми пенсійних коштів, що належать учасникові пенсійного фонду та обліковуються на його індивідуальному пенсійному рахунку в пенсійному фонді»;

«учасник накопичувальної системи пенсійного страхування — фізична особа, яка сплачує страхові внески до накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та прийняла рішення про спрямування цих внесків до пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня у порядку, встановленому Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

абзац п'ятий частини другої статті 2 доповнити словами «учасники накопичувальної системи пенсійного страхування»;

абзац десятий частини першої статті 4 викласти в такій редакції:

«розмежування та відокремлення активів пенсійного фонду від активів інших суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення та накопичувального пенсійного страхування з метою захисту майнових прав учасників пенсійного фонду та унеможливлення банкрутства пенсійного фонду»;

у статті 7:

абзац перший частини другої після слів «до умов пенсійного контракту» доповнити словами «та закону»;

в абзаці першому частини третьої слово «розподіленого» замінити словом «отриманого»;

у частині дев'ятій статті 8:

абзац другий доповнити реченнями такого змісту: «Працівники такого роботодавця, які є учасниками накопичувальної системи пенсійного страхування, подають адміністраторові фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення заяву із зазначенням іншого пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня та копію пенсійного контракту, укладеного з новим пенсійним фондом — суб'єктом другого рівня. За бажанням учасника фонду, який є учасником накопичувальної системи пенсійного страхування, обліковані на його індивідуальному пенсійному рахунку кошти можуть бути переведені до Накопичувального пенсійного фонду»;

абзац третій після слів «пенсійні кошти учасника фонду» доповнити словами «крім учасника накопичувальної системи пенсійного страхування»;

частину четверту статті 10 доповнити абзацом другим такого змісту:

«Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України відмовляє у реєстрації інвестиційної декларації пенсійного фонду в разі, якщо у складі ради пенсійного фонду відсутні особи, професійно підготовлені до роботи у сфері інвестиційної діяльності, і при цьому рада пенсійного фонду не залучила до розроблення інвестиційної декларації консультантів з інвестиційних питань»;

у статті 13:

абзац перший частини першої викласти в такій редакції:

«1. Для забезпечення управління та здійснення контролю за поточною діяльністю пенсійного фонду утворюється рада пенсійного фонду»;

частину другу після абзацу шостого доповнити новим абзацом такого змісту:

«Кандидат у члени ради пенсійного фонду інформує засновника щодо прямого та/або опосередкованого володіння самостійно чи разом з іншими особами 10 і більше відсотками статутного капіталу та/або правом голосу щодо акцій, паїв юридичної особи, або незалежного від формального володіння можливості суттєвого впливу на управління чи діяльність юридичної особи».

У зв'язку з цим абзац сьомий вважати абзацом восьмим;

частину п'яту доповнити пунктом 10^1 такого змісту:

«10^1) дій або бездіяльності, що шкодять інтересам учасників фонду»;

доповнити частиною десятою такого змісту:

«10. Члени ради фонду зобов'язані діяти лише в інтересах учасників фонду, належно виконувати свої обов'язки.

Члени ради фонду несуть відповідальність за порушення вимог цього Закону та нормативно-правових актів Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України відповідно до закону»;

частину першу статті 15 доповнити пунктом 5^1 такого змісту:

«5^1) надходження від адміністратора пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня повідомлення про порушення вимоги цього Закону щодо показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування»;

у статті 18:

частину першу доповнити абзацом другим такого змісту:

«Учасник накопичувальної системи пенсійного страхування після отримання повідомлення про ліквідацію пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня повинен надіслати ліквідаційній комісії цього фонду заяву про перерахування коштів до Накопичувального пенсійного фонду або за бажанням заяву із зазначенням іншого пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня, а також копію пенсійного контракту, укладеного ним із таким фондом, а у випадках, передбачених Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», заяву із зазначенням страхової організації, обраної таким учасником, і копію договору страхування довічної пенсії для перерахування коштів, облікованих на його індивідуальному пенсійному рахунку»;

у частині третій:

абзац перший доповнити реченням такого змісту: «Пенсійні кошти учасника накопичувальної системи пенсійного страхування, обліковані на його індивідуальному пенсійному рахунку у пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня, що ліквідується, за його бажанням перераховуються до Накопичувального пенсійного фонду або до іншого пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики і Антимонопольним комітетом України»;

абзац третій після слів «іншим пенсійним фондам» доповнити словами «Накопичувальному пенсійному фонду»;

частину п'яту доповнити абзацом другим такого змісту:

«У разі якщо учасник накопичувальної системи пенсійного страхування протягом 30 днів не подав письмової заяви і копії пенсійного контракту, укладеного ним з іншим пенсійним фондом — суб'єктом другого рівня, пенсійні кошти, що обліковуються на його індивідуальному пенсійному рахунку, перераховуються до Накопичувального пенсійного фонду та обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку»;

розділ II доповнити статтею 20^1 такого змісту:

«Стаття 20^1. Особливості функціонування пенсійних фондів — суб'єктів другого рівня

1. Право на участь у другому рівні системи пенсійного забезпечення має пенсійний фонд, який отримав ліцензію на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування, видану Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

2. Пенсійний фонд, що має намір отримати ліцензію на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування, повинен відповідати таким вимогам:

1) досвід роботи пенсійного фонду на ринку недержавного пенсійного забезпечення — не менше трьох років до дня подання заяви про отримання ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування;

2) мати договори про обслуговування недержавного пенсійного фонду, укладені з:

адміністратором, який відповідає вимогам, установленим Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, зберігачем недержавних пенсійних фондів, який має розмір регулятивного капіталу не менш як 500 мільйонів гривень;

компанією з управління пенсійними активами, яка має власний капітал у розмірі не менше 25 мільйонів гривень та досвід роботи з управління активами інституційних інвесторів не менше п'яти років;

3) адміністратор такого пенсійного фонду веде персоніфікований облік пенсійних коштів на індивідуальних пенсійних рахунках учасників фонду із застосуванням одиниці пенсійних активів та щоденним розрахунком чистої вартості одиниці пенсійних активів не менш як протягом 12 місяців до дня подання заяви про отримання ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування;

4) показник зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів за останні 12 місяців — на рівні не нижче середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів, що визначається Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України;

5) пенсійні активи протягом останніх 12 місяців до дня подання заяви про отримання ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування відповідають вимогам щодо складу активів та обмежень інвестиційної діяльності відповідно до статей 47 і 49 цього Закону.

3. Ліцензія на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування видається Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України безстроково.

Рішення про відмову у видачі ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування або її анулювання може бути оскаржене в судовому порядку.

4. У разі отримання ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування вартість витрат, пов'язаних із здійсненням діяльності у накопичувальній системі пенсійного страхування, не може перевищувати 3,5 відсотка середньозваженого значення чистої вартості пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування такого фонду.

Пенсійний фонд — суб'єкт другого рівня зобов'язаний підтримувати щокварталу показники зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів на рівні не нижче 80 відсотків середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів, що визначається Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Адміністратор пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня зобов'язаний кожного робочого дня обчислювати чисту вартість пенсійних активів, у тому числі чисту вартість пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування, чисту вартість одиниці пенсійних активів у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Адміністратор пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня зобов'язаний кожного робочого дня розміщувати на веб-сайті пенсійного фонду та/або адміністратора такого пенсійного фонду інформацію про показник чистої вартості одиниці пенсійних внесків, розрахований на кінець робочого дня, що передує дню розміщення такої інформації, та про інші показники, визначені Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

5. Компанія з управління активами пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня зобов'язана подавати кожного робочого дня адміністратору такого пенсійного фонду інформацію про вартість пенсійних активів фонду, які перебувають в їх управлінні, у розрізі пенсійних активів системи недержавного пенсійного забезпечення та пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування за формою та у порядку, що встановлені Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

6. Зберігач пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня перевіряє правильність обчислення чистої вартості пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування, чистої вартості одиниці пенсійних активів, здійсненого адміністратором пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня та особами, які здійснюють управління пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування.

7. У разі невиконання вимог, визначених у частині четвертій цієї статті, у будь-якому звітному періоді адміністратор пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня зобов'язаний повідомити про це протягом трьох робочих днів з дня оприлюднення Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України інформації про середньозважений показник зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів за останній звітний період раду такого фонду; осіб, які здійснюють управління пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування; зберігача такого фонду.

Голова ради пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня зобов'язаний протягом п'яти робочих днів після надходження від адміністратора фонду повідомлення про порушення вимог, визначених частиною четвертою цієї статті, скликати засідання ради фонду.

Рада пенсійного фонду зобов'язана протягом п'яти робочих днів після прийняття нею рішення вжити заходів щодо усунення порушення вимог, визначених частиною четвертою цієї статті, та повідомити про прийняте нею рішення Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України.

8. У разі якщо вимоги, визначені у частині четвертій цієї статті, пенсійним фондом — суб'єктом другого рівня не виконуються протягом останніх двох кварталів, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України приймає рішення про заборону на укладення нових пенсійних контрактів цим фондом з учасниками накопичувальної системи пенсійного страхування.

9. У разі якщо вимоги, визначені у частині четвертій цієї статті, пенсійним фондом — суб'єктом другого рівня не виконані протягом шести місяців з дня прийняття рішення Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України про заборону на укладення нових пенсійних контрактів з учасниками накопичувальної системи пенсійного страхування, Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України приймає рішення про анулювання ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування, виданої цьому фонду.

Анулювання ліцензії на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування пенсійним фондом — суб'єктом другого рівня здійснюється у порядку, визначеному Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України надсилає не пізніш як протягом трьох робочих днів після прийняття рішення про анулювання такої ліцензії повідомлення раді пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня, щодо якого анульовано ліцензію, адміністратору цього фонду, особам, які здійснюють управління активами накопичувальної системи пенсійного страхування такого фонду, зберігачу цього фонду, Раді Накопичувального пенсійного фонду та Пенсійному фонду України.

10. Пенсійний фонд — суб'єкт другого рівня у разі анулювання виданої йому ліцензії на надання послуг у системі накопичувального пенсійного забезпечення:

1) інформує учасників накопичувальної системи пенсійного страхування про прийняте Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України рішення у порядку, визначеному зазначеною комісією;

2) забезпечує передачу пенсійних коштів, що належать учасникам накопичувальної системи пенсійного страхування цього фонду, та інформації з персоніфікованого обліку фонду щодо них до Накопичувального пенсійного фонду або за вибором учасників накопичувальної системи пенсійного страхування — до іншого пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України за погодженням із центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики і Антимонопольним комітетом України;

3) має право не раніше ніж через три роки з дня винесення рішення про анулювання такої ліцензії Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України на повторне звернення щодо видачі ліцензії на надання фінансових послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування.

11. Перелік пенсійних фондів, яким видана ліцензія на надання послуг у накопичувальній системі пенсійного страхування, підлягає опублікуванню в порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України»;

у статті 21:

частину шосту доповнити абзацами дев'ятим і десятим такого змісту:

«у письмовій формі інформувати учасників накопичувальної системи пенсійного страхування про умови і порядок отримання довічної пенсії за рахунок коштів, облікованих на їх індивідуальних пенсійних рахунках;

виконувати інші обов'язки у випадках, передбачених законом»;

доповнити частиною восьмою такого змісту:

«8. Адміністратор пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня має право отримувати від Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України безоплатну інформацію про показники, що застосовуються для розрахунку довічних пенсій, у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України»;

у статті 25:

в абзаці другому частини третьої слова «обліку розподіленого інвестиційного прибутку (збитку) фонду» замінити словами «кількості одиниць пенсійних активів, що належать учаснику фонду»;

в абзаці першому частини четвертої слова «про участь у розподілі інвестиційного прибутку (збитку)» виключити;

статтю 35 доповнити частиною третьою такого змісту:

«3. Компанія з управління активами, яка надає послуги пенсійному фонду — суб'єкту другого рівня, повинна:

1) мати не менше п'яти років досвіду роботи з управління активами на фінансових ринках України;

2) мати одночасно в управлінні активи в сумі, що визначається Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

3) мати власний капітал у розмірі не менш як 25 мільйонів гривень;

4) відповідати вимогам, установленим Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку щодо кваліфікаційного рівня та досвіду роботи фахівців, які безпосередньо виконують функції з управління пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування. Такі фахівці не повинні мати судимостей за умисні корисливі злочини та займатися підприємницькою діяльністю»;

частину другу статті 37 після абзацу п'ятого доповнити новим абзацом такого змісту:

«5) зменшення протягом року більш як на 20 відсотків середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів фонду та/або більш як на 10 відсотків середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування; за пенсійними активами, які перебували в управлінні особи (осіб), що провадить (провадять) діяльність з управління активами пенсійного фонду, якщо таке зменшення не обумовлено об'єктивними змінами на фінансовому ринку».

У зв'язку з цим абзац шостий вважати абзацом сьомим;

у статті 44:

у частині першій:

абзац другий викласти в такій редакції:

«має банківську ліцензію Національного банку України та ліцензію Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку на провадження діяльності на ринку цінних паперів — депозитарної діяльності зберігача цінних паперів»;

доповнити абзацом шостим такого змісту:

«Зберігач пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня, крім вимог, визначених цією статтею, повинен мати регулятивний капітал у розмірі не менш як 500 мільйонів гривень»;

частину третю доповнити абзацом одинадцятим такого змісту:

«забезпечення в день надходження до банку зарахування на рахунок пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня коштів учасників накопичувальної системи пенсійного страхування»;

у статті 47:

у частині другій:

пункт 2 викласти в такій редакції:

«2) акцій, які відповідно до норм законодавства пройшли лістинг на фондовій біржі, що відповідає вимогам, установленим Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку»;

доповнити пунктом 21 такого змісту:

«21) облігацій та іпотечних облігацій українських емітентів, кредитний рейтинг яких відповідає інвестиційному рівню за національною шкалою або які відповідно до законодавства пройшли лістинг на фондовій біржі, що відповідає вимогам, установленим Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку»;

пункт 2 частини третьої викласти в такій редакції:

«2) цінні папери, які не пройшли лістинг на фондовій біржі (крім випадків, коли кредитний рейтинг облігацій відповідає інвестиційному рівню за національною шкалою)»;

у статті 49:

у частині першій:

пункт 4 викласти в такій редакції:

«4) тримати на банківських депозитних рахунках у грошових коштах та в ощадних сертифікатах банків більш як 50 відсотків загальної вартості пенсійних активів пенсійного фонду, при цьому не більш як 10 відсотків загальної вартості пенсійних активів у зобов'язаннях одного банку та не більш як 50 відсотків такої вартості пенсійних активів пенсійного фонду»;

пункти 11 і 13 викласти в такій редакції:

«11) придбавати або додатково інвестувати в іпотечні облігації та іпотечні сертифікати більш як 40 відсотків загальної вартості пенсійних активів»;

«13) придбавати або додатково інвестувати в банківські метали, у тому числі шляхом відкриття поточних та депозитних рахунків в установах банків у банківських металах, більш як 10 відсотків загальної вартості пенсійних активів»;

пункти 17 — 19 виключити;

доповнити абзацом такого змісту:

«Розміщення пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування здійснюється відповідно до нормативів, передбачених статтею 88 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

доповнити частиною шостою такого змісту:

«6. Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України можуть встановлюватися особливості застосування пунктів 4 (стосовно обмеження щодо обсягів загальної вартості активів пенсійного фонду, розміщених на банківських депозитних рахунках та в ощадних сертифікатах банків), 6 і 13 частини першої цієї статті до досягнення пенсійним фондом обсягу активів у розмірі 500 тисяч гривень за обмінним курсом Національного банку України, але на строк не більше вісімнадцяти місяців з дати реєстрації недержавного пенсійного фонду як фінансової установи»;

у частині четвертій статті 50:

слова «частини обов'язкових» виключити;

доповнити реченням такого змісту: «При цьому вимога щодо сплати пенсійного внеску у розмірі не нижче мінімального, передбаченого частиною другою цієї статті, не застосовується»;

статтю 51 викласти в такій редакції:

«Стаття 51. Облік пенсійних коштів учасників пенсійного фонду

1. Сума пенсійних коштів, що належить кожному учаснику фонду, визначається шляхом множення кількості одиниць пенсійних активів фонду, облікованих на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду, на чисту вартість одиниці пенсійних активів фонду та відображається на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду. Сума пенсійних коштів усіх учасників пенсійного фонду дорівнює чистій вартості активів пенсійного фонду.

2. Чиста вартість активів пенсійного фонду, кількість одиниць пенсійних активів фонду учасників фонду та чиста вартість одиниць пенсійних активів фонду визначаються кожного робочого дня.

3. Використання пенсійних активів пенсійного фонду для цілей, не передбачених цим Законом, забороняється.

4. У разі зменшення протягом останніх 12 місяців чистої вартості одиниці пенсійних активів фонду більш як на 10 відсотків середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів фонду, якщо це не обумовлено об'єктивними змінами на фінансовому ринку:

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України зобов'язана повідомити про це Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку та раду такого пенсійного фонду;

рада пенсійного фонду зобов'язана протягом десяти робочих днів з дня отримання повідомлення від Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України прийняти рішення про внесення змін до інвестиційної декларації фонду, заміни особи, яка здійснює управління активами такого пенсійного фонду, або про вжиття інших заходів та поінформувати протягом п'яти робочих днів Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України про прийняте рішення»;

у статті 53:

частину першу доповнити абзацом четвертим такого змісту:

«Перелік пенсійних фондів, які отримали ліцензію на надання фінансових послуг у системі накопичувального пенсійного забезпечення та які включені до реєстру пенсійних фондів — суб'єктів другого рівня, підлягає опублікуванню в порядку, визначеному Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, та оприлюдненню на офіційному сайті Пенсійного фонду України»;

в абзаці другому частини третьої слова «інвестиційний прибуток (збиток)» замінити словами «суму пенсійних коштів»;

у статті 55:

у частині четвертій:

у другому реченні абзацу другого слова «і складається з пенсійних внесків, зроблених таким вкладником, та розподіленого на суму цих внесків інвестиційного прибутку (збитку), зменшених» замінити словом «зменшеній»;

в абзаці четвертому слово «розподіленого» замінити словом «отриманого»;

доповнити частиною сьомою такого змісту:

«7. Адміністратор пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня, з яким учасник накопичувальної системи пенсійного страхування уклав пенсійний контракт, подає не пізніш як через 10 робочих днів після укладення такого пенсійного контракту територіальному органові Пенсійного фонду України інформацію, необхідну для ведення обліку стану накопичувального пенсійного рахунка учасника накопичувальної системи пенсійного страхування»;

статтю 61 доповнити частиною сьомою такого змісту:

«7. Пенсійні фонди не мають права здійснювати пенсійні виплати за рахунок страхових внесків, крім випадків одноразової пенсійної виплати учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування відповідно до статті 56 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

у частині третій статті 62:

друге речення після слів «Учасник фонду» доповнити словами «крім учасника накопичувальної системи пенсійного страхування»;

доповнити абзацами другим — четвертим такого змісту:

«Учасник накопичувальної системи пенсійного страхування має право при досягненні пенсійного віку, передбаченого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», укласти договір страхування довічної пенсії на умовах та в порядку, встановлених законами України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та «Про страхування».

У разі відстрочення часу призначення пенсії за віком відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» учасник накопичувальної системи пенсійного страхування має право укласти договір страхування довічної пенсії з більш пізнього строку, визначеного ним відповідно до статті 29 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», але не пізніш як через 10 років після досягнення пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». При цьому учасник накопичувальної системи пенсійного страхування зобов'язаний повідомити адміністратора про відстрочення часу призначення пенсії за віком.

Учасник фонду, який є учасником накопичувальної системи пенсійного страхування, може використати кошти, обліковані на його індивідуальному пенсійному рахунку у фонді, для доповнення суми коштів, облікованих на накопичувальному пенсійному рахунку у Накопичувальному фонді, у випадку, передбаченому абзацом третім частини першої статті 56 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

в абзаці другому частини другої статті 64 слово «розподілений» замінити словом «отриманий»;

частину третю статті 66 доповнити абзацами четвертим та п'ятим такого змісту:

«Якщо успадковані пенсійні кошти сформовано за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування і спадкоємець не досяг пенсійного віку, передбаченого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», такі кошти за бажанням спадкоємця можуть бути спрямовані до Накопичувального пенсійного фонду та обліковуватися на його накопичувальному пенсійному рахунку або до іншого недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня, учасником якого є зазначений спадкоємець. При цьому розмір витрат на переведення пенсійних коштів визначається відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення».

У разі відсутності в померлого учасника накопичувальної системи пенсійного страхування спадкоємців за законом та за заповітом належні йому кошти, що обліковані на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня, спрямовуються до резерву коштів для покриття дефіциту бюджету Пенсійного фонду у майбутніх періодах, передбаченого статтею 74 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». У такому разі робиться відповідна позначка в його персональній обліковій картці в системі персоніфікованого обліку»;

у статті 67:

у частині другій слова «у сфері недержавного пенсійного забезпечення» замінити словами «у системі накопичувального пенсійного забезпечення», а після слів «недержавних пенсійних фондів» доповнити словами «адміністраторів пенсійних фондів»;

у частинах четвертій та п'ятій слова «у сфері недержавного пенсійного забезпечення» замінити словами «у системі накопичувального пенсійного забезпечення»;

у частині шостій слова «у сфері недержавного пенсійного забезпечення» і «в сфері недержавного пенсійного забезпечення» замінити словами «у системі накопичувального пенсійного забезпечення»;

17) у Законі України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 49 — 51, ст. 376 із наступними змінами):

у статті 1:

після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

«діяльність з управління активами — професійна діяльність з управління активами інституційних інвесторів, порядок провадження якої визначено законодавством про цінні папери та фондовий ринок».

У зв'язку з цим абзаци третій — сороковий вважати відповідно абзацами четвертим — сорок першим;

абзац четвертий викласти в такій редакції:

«довічна пенсія (ануїтет) — пенсійна виплата за рахунок коштів, що обліковуються на накопичувальному пенсійному рахунку застрахованої особи, а у випадках, передбачених законом,

- на індивідуальному пенсійному рахунку учасника недержавного пенсійного фонду, сума та порядок виплати якої визначаються в договорі страхування довічної пенсії, укладеному із страховою організацією, що сплачується особі після досягнення нею пенсійного віку, передбаченого цим Законом, або членам її сім'ї чи спадкоємцям у випадках, передбачених цим Законом»;

абзац п'ятий доповнити словами «та до накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування»;

після абзацу шостого доповнити двома новими абзацами такого змісту:

«інвестиційний дохід — сума приросту вартості пенсійних активів Накопичувального пенсійного фонду за визначений проміжок часу, отримана за рахунок зміни їх ринкової вартості, і прибутку (збитку) від здійснення операцій з активами та пасивних доходів, нарахованих за цими пенсійними активами;

інвестиційний прибуток (збиток) — різниця між сумою інвестиційного доходу Накопичувального пенсійного фонду, отриманого за визначений проміжок часу, та сумою адміністративних видатків Накопичувального пенсійного фонду за цей період на оплату послуг, визначених відповідно до цього Закону».

У зв'язку з цим абзаци сьомий — сорок перший вважати відповідно абзацами дев'ятим — сорок третім;

абзац десятий замінити двома абзацами такого змісту:

«компанія з управління активами — юридична особа, яка здійснює управління активами на підставі ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку (діяльності з управління активами інституційних інвесторів) та обирається за результатами конкурсу;

конкурс — процес визначення на конкурентних засадах юридичної особи (групи юридичних осіб), яка запропонувала кращі послуги (виконання робіт) у накопичувальній системі пенсійного страхування у визначеному цим Законом порядку».

У зв'язку з цим абзаци одинадцятий — сорок третій вважати відповідно абзацами дванадцятим — сорок четвертим;

абзаци вісімнадцятий і двадцять третій викласти в такій редакції:

«одиниця пенсійних активів — показник системи персоніфікованого обліку, який застосовується для визначення суми пенсійних коштів, що належать учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування та обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або в передбачених законом випадках — на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення»;

«пенсійні активи накопичувальної системи пенсійного страхування — грошові кошти, цінні папери, майнові права та зобов'язання щодо них, які сформовані відповідно до цього Закону в Накопичувальному фонді або у передбачених законом випадках — у недержавних пенсійних фондах — суб'єктах другого рівня системи пенсійного забезпечення»;

абзаци двадцять шостий — двадцять дев'ятий замінити двома абзацами такого змісту:

«пов'язана особа — юридична особа, яка здійснює контроль (зокрема спільний) за відповідною юридичною особою або контролюється нею чи перебуває з такою юридичною особою під спільним контролем; фізична особа або члени її сім'ї, які здійснюють контроль за відповідною юридичною особою; посадова особа відповідної юридичної особи, уповноважена виконувати від імені такої особи дії, спрямовані на встановлення, зміну або припинення правових відносин, а також члени сім'ї посадової особи. При цьому членами сім'ї фізичної особи вважаються її чоловік (дружина), діти або батьки фізичної особи і її чоловіка (дружини), а також чоловік (дружина) будь-кого з дітей або батьків фізичної особи;

контроль за юридичною особою — нагляд з можливістю вирішального впливу на управління або діяльність юридичної особи шляхом безпосереднього та/або опосередкованого (через пов'язаних фізичних чи юридичних осіб) володіння більшою часткою (паєм, пакетом акцій) статутного (складеного) капіталу, управління найбільшою кількістю голосів в органі управління юридичної особи, а також можливість здійснювати незалежно від формального володіння вирішальний вплив відповідно до договору. Для фізичної особи загальна частка статутного (складеного) капіталу юридичної особи (кількість голосів в органі управління, якою вона володіє) визначається як загальний обсяг корпоративних прав, що належать такій фізичній особі, членам її сім'ї та юридичним особам, які контролюються фізичною особою або членами її сім'ї».

У зв'язку з цим абзаци тридцятий — сорок четвертий вважати відповідно абзацами двадцять восьмим — сорок другим;

абзац тридцять сьомий викласти в такій редакції:

«страхова організація — страховик, який має ліцензію на здійснення страхування життя, а також ліцензію на здійснення страхування довічних пенсій та здійснює страхування і виплату довічних пенсій за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування»;

абзац тридцять дев'ятий виключити;

абзац сорок перший викласти в такій редакції:

«чиста вартість одиниці пенсійних активів — розрахункова вартість одиниці пенсійних активів, що визначається в порядку, передбаченому цим Законом, шляхом ділення чистої вартості пенсійних активів на загальну кількість одиниць пенсійних активів станом на день розрахунку»;

абзац третій частини першої статті 2 після слів «Накопичувальному фонді» доповнити словами «або у відповідних недержавних пенсійних фондах — суб'єктах другого рівня системи пенсійного забезпечення»;

в абзаці одинадцятому частини другої статті 5, в абзаці десятому частини першої статті 7, частинах другій і третій статті 8, частині другій статті 15 слова «Накопичувального фонду» замінити словами «накопичувальної системи пенсійного страхування»;

частину другу статті 9 викласти в такій редакції:

«2. За рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування, що обліковуються на накопичувальних пенсійних рахунках Накопичувального фонду або на індивідуальних пенсійних рахунках у відповідних недержавних пенсійних фондах — суб'єктах другого рівня системи пенсійного забезпечення, здійснюються такі пенсійні виплати, як довічні пенсії і одноразова виплата»;

частину другу статті 13 доповнити словами «у Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення»;

у частині першій статті 16:

пункт 4 викласти в такій редакції:

«4) отримувати безоплатно відомості, внесені до її персональної облікової картки з системи персоніфікованого обліку та Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, у тому числі інформацію, що відображає обсяг пенсійних коштів на її накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або індивідуальному пенсійному рахунку в недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, якщо застрахована особа обрала такий недержавний пенсійний фонд, та стан здійснення пенсійних виплат за формою, встановленою правлінням Пенсійного фонду, та в порядку, визначеному цим Законом»;

доповнити пунктами 11^1 і 11^2 такого змісту:

«11^1) обирати недержавний пенсійний фонд — суб'єкт другого рівня системи пенсійного забезпечення на умовах та в порядку, визначених законом;

11^2) змінювати відповідний недержавний пенсійний фонд — суб'єкт другого рівня системи пенсійного забезпечення, але не частіше одного разу на два роки»;

у статті 20:

у частині четвертій слова «недержавного пенсійного фонду» замінити словами «недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення»;

у частині дев'ятій:

в абзаці другому слова «або у випадках, передбачених цим Законом, на рахунок Накопичувального фонду» виключити;

в абзаці третьому слова «та/або Накопичувального фонду» виключити;

частину одинадцяту викласти в такій редакції:

«11. Суми надміру або помилково сплачених страхових внесків до накопичувальної системи пенсійного страхування, у тому числі сплачені із заробітної плати (доходу) застрахованої особи, яка працює за сумісництвом, що перевищує максимальну величину, передбачену пунктом 4 частини першої статті 1 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», повертаються цій застрахованій особі або за її бажанням залишаються в Накопичувальному фонді та обліковуються на накопичувальному пенсійному рахунку або у відповідному недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення та обліковуються на індивідуальному пенсійному рахунку в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України»;

у статті 21:

пункт 4 частини третьої викласти в такій редакції:

«4) частина персональної облікової картки, яка відображає стан накопичувального пенсійного рахунку застрахованої особи або здійснення виплат її спадкоємцям за рахунок коштів, що обліковуються на такому рахунку, а також відомості про стан індивідуального пенсійного рахунку застрахованої особи в недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення та здійснення їй пенсійних виплат:

сума заробітної плати (грошового забезпечення, доходу), з якої сплачено страхові внески за відповідний місяць;

сума страхових внесків до накопичувальної системи пенсійного страхування за відповідний місяць;

дата перерахування страхових внесків до накопичувальної системи пенсійного страхування;

кількість одиниць пенсійних активів;

загальна сума коштів застрахованої особи;

реквізити обраного застрахованою особою недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення, з яким укладено пенсійний контракт, та реквізити адміністратора і зберігача такого фонду;

сума коштів, що обліковується на індивідуальному пенсійному рахунку застрахованої особи в недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, за останній звітний рік;

сума одноразової виплати, сплаченої відповідно до статті 56 цього Закону застрахованій особі або її спадкоємцю, дата такої виплати;

реквізити страхової організації, з якою укладено договір страхування довічної пенсії у разі його укладення;

дата укладення договору страхування довічної пенсії та розмір страхової виплати за цим договором (у разі його укладення);

сума коштів, перерахованих з накопичувальної системи пенсійного страхування страховій організації, обраній застрахованою особою, для оплати договору страхування довічної пенсії, дата їх перерахування;

сума пені, сплачена страхувальником за несвоєчасне перерахування сум страхових внесків до накопичувальної системи пенсійного страхування на користь застрахованої особи, дата її сплати;

відмітка про смерть застрахованої особи»;

частину п'яту доповнити абзацом другим такого змісту:

«Порядок обміну інформацією між Пенсійним фондом і адміністраторами недержавних пенсійних фондів — суб'єктів другого рівня системи пенсійного забезпечення визначається Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України спільно з центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики і Пенсійним фондом»;

текст статті 26 викласти в такій редакції:

«1. Особи мають право на призначення пенсії за віком після досягнення віку 60 років та наявності страхового стажу не менше 15 років.

До досягнення віку, встановленого абзацом першим цієї статті, право на пенсію за віком мають жінки 1961 року народження і старші після досягнення ними такого віку:

55 років — які народилися до 30 вересня 1956 року включно;

55 років 6 місяців — які народилися з 1 жовтня 1956 року по 31 березня 1957 року;

56 років — які народилися з 1 квітня 1957 року по 30 вересня 1957 року;

56 років 6 місяців — які народилися з 1 жовтня 1957 року по 31 березня 1958 року;

57 років — які народилися з 1 квітня 1958 року по 30 вересня 1958 року;

57 років 6 місяців — які народилися з 1 жовтня 1958 року по 31 березня 1959 року;

58 років — які народилися з 1 квітня 1959 року по 30 вересня 1959 року;

58 років 6 місяців — які народилися з 1 жовтня 1959 року по 31 березня 1960 року;

59 років — які народилися з 1 квітня 1960 року по 30 вересня 1960 року;

59 років 6 місяців — які народилися з 1 жовтня 1960 року по 31 березня 1961 року;

60 років — які народилися з 1 квітня 1961 року по 31 грудня 1961 року»;

частину третю статті 27 викласти в такій редакції:

«3. Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність»;

абзаци перший і другий частини першої статті 28 викласти в такій редакції:

«1. Мінімальний розмір пенсії за віком за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу встановлюється в розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом. У разі виплати застрахованій особі довічної пенсії, передбаченої цим Законом, мінімальний розмір пенсії за віком у солідарній системі зменшується на розмір зазначеної пенсії.

За кожний повний рік страхового стажу понад 35 років чоловікам і 30 років жінкам пенсія за віком збільшується на 1 відсоток розміру пенсії, обчисленої відповідно до статті 27 цього Закону, але не більш як на 1 відсоток мінімального розміру пенсії за віком, зазначеного в абзаці першому цієї частини»;

у статті 29:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Особі, яка набула право на пенсію за віком відповідно до цього Закону, але після досягнення пенсійного віку, передбаченого абзацом першим частини першої статті 26 цього Закону, виявила бажання працювати і одержувати пенсію з більш пізнього віку, пенсія за віком призначається з урахуванням страхового стажу на день звернення за призначенням пенсії з підвищенням розміру пенсії за віком, обчисленого відповідно до статті 27 цього Закону, на такий відсоток:

Туркменський вектор

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Нагадаємо, прямі поставки туркменського газу в Україну були припинені під час президентства Віктора Ющенка. Варто також зазначити, що ціна туркменського газу при цьому завжди була нижчою, ніж російського. Свого часу товарообіг із Туркменістаном становив близько чотирьох мільярдів доларів, а в 2010-му — тільки 400 мільйонів.

Україна зацікавлена в закупівлі туркменського газу, бо навіть із урахуванням транзиту вартість тисячі кубометрів блакитного палива не перевищить 300 дол. за тисячу кубометрів, у той час як нині Київ купує російський газ за ціною 350 дол., і прогнозують, що надалі ціна тільки зростатиме.

Готовий продавати Києву природний газ і Ашгабат: незважаючи на договір про ексклюзивне право закуповувати туркменський газ російським «Газпромом» з 2009-го до 2028 року, російський концерн викуповує не більше 11 млрд. кубометрів. Ще близько 20 млрд. кубометрів газу Туркменистан експортує в Китай та Іран, але Ашгабат в змозі вдвічі збільшити видобуток газу — додатково 30—40 млрд. кубометрів.

Однак є істотна перешкода для українсько-туркменського співробітництва у газовій сфері — відсутність шляхів транспортування. Транскаспійський трубопровід поки що існує тільки в проекті, а Росія навряд чи дозволить конкурентам скористатися своєї ГТС.

А от інший аспект газового партнерства України та Туркменистану — постачання українських труб для туркменських газопроводів — цілком реальний: у Ашгабата існують серйозні тертя із Кремлем, тому він може погодитися змінити російських постачальників труб на українських.

Заступник глави фракції Партії регіонів Анатолій Кінах вважає, що нинішній візит Президента сприятиме диверсифікованості шляхів поставок енергоносіїв. «Українські підприємства виконували в Туркменистані дуже багато інвестиційних проектів, за які Туркменистан розраховувався з нами природним газом», — **зазначив він у розмові з радіо «Свобода».**

«Тому йдеться про необхідність поновлення серйозних системних зв'язків, необхідно шукати баланс інтересів», — пояснив Кінах.

ФОТОФАКТ

У храмі святого апостола Филипа в місті Шарджа (ОАЕ) пройшов молебень із нагоди 20-річчя незалежності України.

Фото Марини ФЕДЯНІНОЇ (Укрінформ).

Запобігти дефолту за всяку ціну

ПЛАНЕТА

Грецький прем'єр-міністр Георгіос Папандреу пообіцяв, що уряд його країни вживе додаткових заходів із скорочення витрат, щоб уникнути дефолту і зберегти членство в єврозоні, **повідомляє ВВС.**

Виступаючи в місті Салоніки, Папандреу заявив, що будь-які зволікання чи коливання принесуть Греції тільки шкоду, назвавши найважливішим пріоритетом влади порятунок країни від банкрутства. За його словами, уряд, «зробивши все необхідне», вийде на погодження із кредиторами рівень бюджетного дефіциту. Він також повідомив, що банки, котрі отримують держфінансування, будуть фактично націоналізовані.

Минулого тижня місія МВФ і ЄС дала зрозуміти, що від Афін чекають нових заходів щодо скорочення держвидатків, інакше Греція може не отримати черговий кредитний транш обсягом 8 млрд. євро. Після цього уряд ухвалив рішення про негайне скорочення зарплат бюджетникам і звільнення у держсекторі 20 тис. чоловік.

Вихідними у грецьких Салоніках десятки тисяч осіб взяли участь в акції протесту проти прийнятих урядом заходів. Демонстранти напали на співробітників правоохоронних органів, закидавши поліцейських петардами, пляшками й палицями. У свою чергу вартові правопорядку спробували розігнати маніфестантів за допомогою сльозоточивого газу.

За життя форварда лікарі боролися п'ять днів

Хокеїст Олександр Галімов — єдиний із членів російської команди «Локомотив», кого вдалося дістати живим після катастрофи літака Як-42 під Ярославлем — у понеділок вранці помер у НДІ ім. Вишневського. В аварії спортсмен одержав опіки 90% тіла, а напередодні ввечері переніс дуже складну операцію. Тепер живою залишається лише одна людина, яка перебувала на борту Як-42, — член екіпажу Олександр Сізов.

В інтерв'ю газеті «Взгляд» співробітник загону особливого призначення транспортної поліції Микола Сунцов, котрий одним з перших опинився на місці катастрофи літака Як-42 й виявив у воді хокеїста Олександра Галімова, розповів: «Ми помітили його у воді, майже біля самого берега. Витягати його було складно. На ньому не було живого місця. Вся шкіра обгоріла. Кожен дотик завдавав йому пекельного болю. Ми акуратно його підтягли й посадили на берег».

Відповідаючи на запитання, як спортсменові вдалося вижити після падіння літака, поліцейський відповів: «Швидше за все, він упав у воду й завдяки фізичній підготовці якось виплив, а може, і відразу впав на мілководдя».

Причому всі співробітники оперативних служб зазначали, що Олександр Галімов поводився дуже мужньо. «Рятувальники мені сказали, що він розмовляв, одразу кинувся назад у воду, навіть намагався когось рятувати. Одна з моїх сусідок працює в лікарні імені Соловйова. Вона була присутня на його перев'язці й теж каже, що Сашко розмовляв і все розуміє. І з санітарами говорив у машині «швидкої» дорогою в лікарню», — **розповів у інтерв'ю газеті «Советский спорт» перший тренер Олександра Галімова Микола Казакевич.**

Після смерті Галімова число жертв цієї авіакатастрофи зросло до 44 чоловік. Прощання з більшістю спортсменів відбулося в суботу на центральній льодовій арені Ярославля. Цього ж дня у Києві поховали двох українців — 20-річного Данила Собченка і 24-річного Віталія Аникеєнка.Стан Олександра Сізова, який єдиний вижив, оцінюється лікарями як тяжкий, але стабільний.

Під час пожежі на нафтопроводі у Кенії загинули сотні людей

У столиці Кенії Найробі на нафтопроводі стався потужний вибух. **За даними місцевої радіостанції Capital News,** рятувальникам удалося виявити тіла 102 загиблих. Щонайменше 80 постраждалих було доставлено до лікарні з опіками, **додає Associated Press.**

За попередньою версією, пожежа почалася після того, як мешканці прилеглих нетрів спробували злити паливо через дірку у нафтопроводі, **уточнює KBC News.** За даними кореспондента телеканалу, кількість загиблих може збільшитися до 200, бо на місці аварії тривають численні спонтанні вибухи.

Від Альпійського простору до Карпатського

У Польщі в місті Криниця-Здруй завершив свою роботу економічний форум. Це найбільший такого формату традиційний захід у Центральній і Східній Європі. Його організатори позиціонують ці зустрічі як Східний Давос.

Цього року в ньому взяли участь понад 1700 учасників з Європи, Центральної Азії й США. У тому числі з України. Перший віце-прем'єр-міністр — міністр економічного розвитку й торгівлі України Андрій Клюєв брав участь у дискусії «Розширення єдиного ринку на країни Східного партнерства — взаємовигідний поштовх для економічного зростання — нова концепція політики сусідства».

Серед безлічі проблем, які хвилювали політиків і підприємців регіону, особливе місце було відведено темі Карпат. Їй навіть присвятили окрему конференцію «Європа Карпат», організовану заступником голови польського Сейму Мареком Кухцинських.

Карпатський регіон є одним із найбільших європейських гірських масивів і простирається на півтори тисячі кілометрів від Австрії через Чехію, Польщу, Словаччину, Угорщину, Румунію й Україну. Він відіграє особливу соціально-економічну роль для майже 20-мільйонного населення, з якого 6 млн. проживає в українських Карпатах.

Надзвичайний і Повноважний Посол України в РП Маркіян Мальський відзначив важливу роль Карпат в екосистемі Європи. А член Конгресу регіональних і місцевих рад Ради Європи, колишній голова Івано-Франківської обласної ради Ігор Олійник нагадав, що положення резолюції й рекомендації Конгресу закликають Євросоюз створити окрему програму «Карпатський простір» у Європейській програмі територіальної співдружності за прикладом програми «Альпійський простір». На його думку, Європа повинна приділити Карпатам не меншу увагу, ніж Альпам, у яких завдяки підтримці ЄС є відповідна інфраструктура й забезпечено високий рівень життя людей.

Під час конференції європейським партнерам також презентували Міжнародний центр зустрічей студентської молоді — спільний проект Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника й Варшавського університету.

Про цей проект, а також плани цих двох університетів відновити унікальну астрономічну обсерваторію на горі Піп Іван в Івано-Франківській області «Голос України» вже неодноразово писав. Нагадаємо, що ці проекти ввійшли в «Дорожню карту українсько-польських відносин на 2011—2012 роки», і в нинішньому році по них уже завершується підготовка проектно-кошторисної документації.

Вл. інф.

Григорій Явлінський вирив «сокиру війни»

У Росії почалися парламентські жнива. Політичні партії проводять з'їзди й формують виборчі списки. Учора завершила свій форум партія «Яблоко». І сенсаційна новина! Григорій Явлінський повернувся у велику російську політику! Він очолив список партії на виборах у Державну Думу, що відбудуться 4 грудня нинішнього року.

І перший сильний хід. З'їзд «Яблока» відбувся під гаслом: «Вимагаємо змін!». Програма партії пропонує оподаткувати олігархів і зменшити повноваження президента. А також скасувати закони, що розширюють повноваження поліції й спецслужб.

Цікаво, що делегати запропонували поширювати прийняту програму у вигляді коміксу, щоб було зрозуміліше для молоді, і Явлінський охоче підтримав цю ідею.

Григорій Явлінський запропонував опозиційним, насамперед демократичним партіям, об'єднатися. Для того, щоб скласти конкуренцію тим, кого влада призначила на правий політичний фланг. В інтерв'ю журналістам Григорій Явлінський заявив, що його партія здатна набрати 10—12 відсотків голосів виборців.

У список «Яблока» можуть бути включені такі відомі опозиційні політики як експрем'єр Михайло Касьянов, Володимир Рижков, Борис Нємцов. Більше того, не виключено, що «яблучники» можуть скласти блок і об'єднатися з партією скривдженого владою екс-спікера Ради Федерації Сергія Миронова «Справедливая Россия».

Григорій Явлінський не виключив, що за певних умов він висуне свою кандидатуру на президентських виборах і складе конкуренцію дуумвірату Путіна—Медведєва.

Як відомо, Кремль висунув свій проект — створив партію «Правое дело» на чолі з мільярдером Михайлом Прохоровим. Для цього залучено адміністративний ресурс, активно рекрутуються до «списку Прохорова» відомі люди Росії — актори, музиканти й шоу-бізнесмени. Наприклад, Алла Пугачова дала згоду стати найяскравішою «правою» партайгеносе.

Уперше законодавство Росії зобов'язує лідерів всіх політичних партій проводити дискусії в прямому ефірі зі своїми політичними опонентами. Очікується, що вперше на федеральних телевізійних каналах Дмитрові Медведєву й Володимирові Путіну будуть ставити запитання, на які в них немає відповіді.

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

ФОТОФАКТ

Прем'єр-міністр РФ Володимир Путін під час ознайомлення з українською експозицією на «Російській виставці озброєння. Нижній Тагіл—2011».

Фото Укрінформ.

Укрзалізниця виключила зі складів пасажирських поїздів 71 вагон–ресторан і пропонує ці вивільнені вагони орендарям для забезпечення харчуванням пасажирів *(Укрінформ)*

Титул Міс Україна—2011 у неділю в Києві здобула вінничанка Ярослава КУРЯЧА *(Укрінформ)*

Треба забезпечити порядок у держзакупівлях ліків

Міністерство охорони здоров'я ліквідувало «сірі» схеми під час держзакупівель ліків, заощадивши вже близько 50 мільйонів гривень,* повідомляє Укрінформ*. Бюджет держави не дає змоги повною мірою профінансувати потреби України в медичній продукції. Але досвід цього року, на думку фахівців, засвідчив, що елементарне наведення порядку дає істотний фінансовий ресурс для розв'язання актуальних проблем галузі.

Зрозуміло, що не всім до душі реальні ціни на медпрепарати. Адже хтось роками наживав на кримінальних схемах держзакупівель ліків цілі статки. Голова підкомітету з питань законодавчого забезпечення медичної допомоги, здійснення лікувальної діяльності, медичної освіти і науки Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я Володимир Карпук (фракція «НУ—НС») зазначив, що практично постачальники ліків залишаються ті самі. «За цим стоять великі державні посадовці. Не секрет, що на препарати з боротьби із онкозахворюваннями, СНІДом і туберкульозом виділяють великі гроші. Механізми їх «розподілу» давно відомі. Наприклад, один власник реєструє кілька фірм, які подають документи на тендерні закупівлі», — пояснив народний депутат.

Експерти стверджують, що у сфері «непростих» взаємин постачальників ліків і чиновників МОЗ обертаються сотні мільйонів украдених грошей. Тому в медичному співтоваристві з цікавістю обговорювали той факт, що нинішній глава МОЗ Олександр Анищенко, на відміну від своїх попередників, до останнього «відбивався» від посади міністра. «Адже він точно знав, що його очікує, якщо тільки-но він почне чистку наших авгієвих стаєнь, — сміється хірург однієї зі столичних клінік. — Дивіться, Анищенко було призначено на посаду міністра наприкінці травня, а вже через два місяці прем'єр Микола Азаров не просто розкритикував його за дефіцит ліків від гемофілії, а й пригрозив «відірвати голову».

Справді, глава уряду 29 серпня закликав Президента Віктора Януковича притягти Олександра Анищенка і його заступників до дисциплінарної відповідальності за зрив закупівлі ліків. Але вже 4 вересня Микола Азаров змінив гнів на милість і позитивно відгукнувся про міністерство. Мовляв, критика подіяла.

Але фахівці впевнені: за тиждень ситуація не могла змінитися, тому пояснюють нападки залаштунковими іграми. Може, главі уряду нарешті доповіли про реальний стан справ із держзакупівлями ліків?

За інформацією Укрінформу, з 24 травня по 31 серпня укладено договорів на суму понад 330 мільйонів гривень. У 2010 році такий само обсяг цих препаратів придбали приблизно за 380 мільйонів гривень. «Завдяки прозорості тендерних процедур і ліквідації «сірих» схем, у тому числі ланцюжків посередників, міністерство змогло добитися ситуації, коли постачальники змушено пропонувати реальні ціни на медичну продукцію», — пояснює МОЗ. Народний депутат від Партії регіонів, голова підкомітету з питань планування бюджетних програм і контролю над використанням бюджетних коштів в охороні здоров'я Валерій Коновалюк запропонував простіше пояснення: 2010 року вартість медпрепаратів завищували.

Позитивні зрушення в цій сфері відзначає навіть опозиція. За словами Володимира Карпука, багато років народні депутати добивалися можливості бути присутніми на тендерах, і останнім часом кілька разів таке вже було. Уперше представники ЗМІ могли спостерігати за тим, що відбувається, додав він. «Проблема не лише в міністерстві, а й у законодавчому забезпеченні, особливо це стосується держзакупівель ліків та обладнання. У корупційному океані не може бути острівця благополуччя», — наголосив Карпук.

«Новому міністрові складно одному з усім цим упоратися, тому профільний парламентський комітет дуже активно йому допомагає, — зазначив народний депутат Валерій Коновалюк. — Завдання всього уряду — усвідомити, що багато років навколо відомства створювалися абсолютно кримінальні умови використання бюджетних коштів. Адже в 2—2,5 разу дорожче закупали препарати та медичне обладнання, а на ринок поставляли неякісні ліки». Валерій Коновалюк упевнений, що держава повинна забезпечити прозорі торги й купувати ліки безпосередньо у виробників за довгостроковими контрактами.

Яна ОСАДЧА.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Чиновники переконують: до зими готові

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«5 жовтня ми повинні бути готові до подачі тепла в заклади соціальної сфери. Починаючи з 15 жовтня, — до всього житлового фонду та іншим споживачам області», — підкреслив голова облдержадміністрації Олександр Вілкул.

Треба сказати, що минулого сезону на Дніпропетровщині чи не вперше за останні роки опалення було розпочато вчасно. Нарікань на перебої і погану якість цієї послуги значно поменшало. Звичайно, змінило ситуацію те, що в місті Марганець, наприклад, було збудовано нову котельню вартістю 10 мільйонів гривень. Це дало змогу забезпечити теплом 140 житлових будинків, 4 школи та 2 дитячі садочки. У Дніпродзержинську за рахунок реконструкції Лівобережної котельної забезпечено стабільне теплопостачання третини міста. Цього року у Дніпропетровську запустять котельню на вулиці Підмогильного. На колегії також було зроблено акцент на посиленні робіт із впровадження енергозберігаючих технологій. Планується активізувати роботу із залученням коштів із позабюджетних джерел для оптимізації системи теплопостачання населених пунктів.

Тетяна ВАЛІГУРСЬКА.

Порахували всіх Дерунів країни

«Деруни всієї України, єднайтеся!» — під таким гаслом відбувся у Коростені четвертий фестиваль дерунів. У попередні роки вигадували якусь родзинку: то пам'ятник деруну поставили, то спекли величезний дерун, занесений до Книги рекордів України. А цього разу закликали єднатися Дерунів. Саме так, з великої літери. Бо порахували, скільки в Україні людей з таким прізвищем і запросили в гості. Ті, хто приїхав, були здивовані, коли довідалися, що родин Дерунів — понад півтисячі.

Під час фестивалю відбулися конкурси на найсмачніший рецепт дерунів, на кращий вірш чи оду дерунам, найоригінальніший плакат про дерун, художнє нарізування овочів, на кращу вишиванку тощо. А ще змагалися з нового виду спорту — дерунярського триборства. Збережемо інтригу: хто хоче знати, що це таке, хай приїжджає на наступний, п'ятий, фестиваль.

Коростенський міський голова Володимир Москаленко — це вже традиція — провів майстер-клас, до того ж практичний: сам тер картоплю і смажив деруни (**на знімку**).

Олексій КАВУН.
Житомирська область.

Фото Катерини ТАРАНОВСЬКОЇ.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

«Зелене» світло для зарубіжних медичних центрів

Тернопільська міська влада вирішила дозволити зарубіжним інвесторам орендувати приміщення в поліклініках і лікарнях. Скажімо, в поліклініці №1 відкриють бельгійський центр для амбулаторного лікування вен і діабетичної стопи. У «Швидкої допомоги» з'явиться сучасний комп'ютерний томограф, а в лікарні №2 — апарат для дроблення каменів у нирках. На жаль, апаратура тернопільських лікарень застаріла, тож жителям часто доводилось їздити для обстеження і лікування в інші міста. Тепер вони зможуть зробити це на місці. За словами міського голови Сергія Надала, в договорах з інвесторами буде зроблено застереження: соціально незахищені верстви населення повинні обслуговуватися безплатно.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Хто землю продаватиме

Кожен п'ятий власник земельного паю на Херсонщині готовий продати свою ділянку одразу ж після скасування заборони на такі угоди. Саме такі результати анонімного соціологічного опитування, проведеного серед 23 тисяч землевласників краю регіональним підрозділом Державного агентства земельних ресурсів України. Приблизно така сама кількість респондентів має намір продати свої ділянки пізніше, коли ціна на них підніметься. Однак більше половини аграріїв заявляють, що землі сільськогосподарського призначення, котрі перебувають у їхньому розпорядженні, продавати не планують узагалі.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

ЦИФРА

Лише 253 тисячі немовлят з початку нинішнього року з'явилося на світ в одному з найбільших районів України — Кам'янець-Подільському. Це на 30 тис. менше, ніж торік за той самий період. Шлюбів теж зареєстровано на 24 тис. менше. Радує те, що мешканці цього району Хмельниччини наразі хоча б менше подають заяв на розлучення.

Віра ШПИЛЬОВА.

Недоплатив мільйон

Отримавши понад три мільйони гривень сукупного доходу, приватний підприємець — власник кількох газозаправних станцій у містах Сарни та Дубровиця, що на Рівненщині, мав би перейти на загальну систему оподаткування. Однак не зробив цього, а продовжував сплачувати єдиний податок. Відтак держава недоотримала мільйон гривень. Цей факт виявили співробітники податкової міліції Сарненської податкової інспекції, а прокуратура стосовно підприємця порушила кримінальну справу за ухилення від сплати податків.

Олександра ЮРКОВА.

Велосипедний гламур у Полтаві

«Дівчата — на велосипед!» — під таким гаслом громадське об'єднання «ВелоПолтава» провело чергову акцію популяризації двоколісного серед жінок. Понад 30 полтавок у взутті на високих підборах проїхалися минулої суботи на «гламурних» велосипедах центральними вулицями міста. Хоч такий парад проводили вже вдруге, та й цього разу він викликав значний інтерес у місцевої публіки. Деякі спантеличені чоловіки просто не могли второпати: чому більше дивуватися — дівчатам на підборах, які крутять педалі, чи чудернацьким велосипедам, прикрашеним повітряними кульками, квітами, іграшками?

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

На думку народного депутата Валерія Коновалюка, торік вартість медпрепаратів завищували

Літак для інвалідів пройшов випробування

Літак, яким можна керувати лише руками, пройшов успішні випробування. Його виготовлено на київському підприємстві «Аеропракт» на замовлення австралійця, який залишився без ніг. Випробовував новий апарат колишній пілот, інструктор з парашутного спорту Олександр Башта. Свого часу під час стрибків він зазнав важкої травми, внаслідок чого в нього відмовили ноги. Олександр п'ять разів піднімався у небо і поставив «відмінно» конструкторам і виробникам.

Колишній пілот і сам мріє про такий літак, але поки що він йому не по кишені. Наразі Олександр літає у парі зі своїм другом, який має власний літак, і часто бере управління на себе. Допомога йому потрібна лише при зльоті і посадці. Він також готується стрибнути з парашутом, але у тандемі з напарником, який міг би допомогти приземлитися.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

ФОТОФАКТ

У Міжнародному дитячому центрі «Артек» відбулися урочистості з нагоди приїзду лідерів учнівського самоврядування.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Уже заборгували понад 360 мільярдів гривень

Станом на початок вересня цього року державний борг України сягнув 360,5 млрд. гривень. Про це під час «круглого столу» учора повідомив Костянтин Кузнєцов, представник департаменту управління державним боргом і міжнародного співробітництва Міністерства фінансів. За його словами, критична межа держборгу на кінець 2011-го становить 375,6 млрд. гривень. Але вже зараз виникають сумніви в тому, чи вдасться вкластися у цю цифру. Тим часом вітчизняні експерти та аналітики розмірковують: бути чи не бути подальшій співпраці України з МВФ. І якщо ні, то чи вдасться країні утримати фінансову стабільність самотужки. Відповіді більшості — передбачувані. Країні таки потрібна співпраця із Міжнародним валютним фондом. Та це — не панацея. Тож без суттєвих реформ на самих кредитах добробуту не побудуєш.

Країні потрібна репутація надійного партнера, запевняє Роман Шпек, член ради Національного банку України. А для цього тільки приймати закони чи брати на себе якісь зобов'язання замало. Потрібно і стежити за їх виконанням.

— Коли ми просимо надати нам кредит і обіцяємо виконувати певні зобов'язання, а потім кажемо, що не так нам ці гроші й потрібні — фактично це невиконання своїх обов'язків. А це впливає на репутацію, на політику та підходи до України приватних інвесторів, торгівельних партнерів. Сьогоднішній стан економіки не є страшним. Але рівень інвестицій недостатній, щоб принести стабільне економічне зростання.

Тому продовження співпраці з МВФ нашій країні потрібне, зокрема, і як репутаційний чинник. Це є своєрідним сигналом для інвесторів, що країна надійна, і у її розвиток можна інвестувати. Але, припускає пан Шпек, наступного разу гроші від МВФ в Україну прийдуть не раніше лютого 2012 року.

— Лютий — тому що авторитет влади і, зокрема, уряду сьогодні низький. Ніхто не хоче вкотре вірити нам на слово. Від нас вимагатимуть підтверджень. І наступний транш, думаю, надійде тільки після того, як МВФ побачить реальний бюджет на наступний рік, реальне, а не просто задеклароване виконання дефіциту бюджету тощо.

Та чекати на кредитні кошти просто склавши руки не варто. Адже якщо не зростатиме продуктивність праці, не надходитимуть прямі інвестиції, зберігатиметься від'ємне сальдо торгівельного балансу і високі темпи інфляції — єдиним виходом із цієї ситуації стане значна девальвація національної одиниці. Тому зараз необхідно, переконує експерт, працювати над структурними змінами в країні: проводити реформи, в основі яких лежатиме макроекономічна стабілізація. Щоправда, потрібно бути готовими: приємними вони для населення не будуть.

У свою чергу, Макс Альєр, постійний представник МВФ в Україні, нагадав, що наш уряд свого часу взяв на себе конкретні зобов'язання. Серед іншого йшлося і про проведення пенсійної реформи та підвищення тарифів на газ. І якщо текст пенсійної реформи зараз аналізується експертами фонду, то конкретних кроків із підвищення цін на газ поки що в країні не спостерігається. А дарма, адже виконання цієї вимоги залишається важливим питанням для МВФ.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

ФОТОФАКТ

Група журналістів з директором журналістського Фонду Національної спілки журналістів України Людмилою Богуславською (третя ліворуч) під час прес-туру відвідала Іллінську церкву у Суботові.

Фото Лідії ТИТАРЕНКО.

Замість грибів знайшли авіабомбу

Збираючи гриби в лісі, за сім кілометрів від села Лобочів (Луганська обл.) місцеві жителі наткнулися на яму, на дні якої лежав великий снаряд. Про свою знахідку грибники одразу ж повідомили в МНС. Ситуація ускладнювалася тим, що за 500 метрів від виявленої авіабомби розташовані газові свердловини. Знешкодити її в лісі було неможливо. Дотримуючись застережних заходів, бомбу доставили в безпечне місце. Фахівці з'ясовують, до якого часу належить знахідка й чому вона тут опинилася.

Алла АНТІПОВА.

Гроші під колеса

Цього року на ремонт асфальтового покриття вулиць і доріг Запоріжжя вже витрачено 16 мільйонів гривень. Але цього виявилося замало — тут очікують надходження додаткових трьох мільйонів. Ці кошти спрямують на ремонт доріг у чотирьох районах міста.

До речі, як свідчить аналіз, запорізькі магістралі зношені сьогодні на 80 відсотків.

Віктор ПЕСИГОЛОВЕЦЬ.
Запорізька область.

Силач витримав «наїзд» вантажівки вагою 1800 кілограмів

Нові рекорди встановив відомий силач з Донеччини Дмитро Халаджі **(на знімку)**. Лежачи на дошці із цвяхами, атлет утримував на собі автомобілі вагою 500 та 908 кілограмів. А потім глядачі шоу, приуроченого до річниці визволення Донбасу від німецько-фашистських загарбників, стали свідками нового дива: спортсмена переїхала вантажівка часів Другої світової війни. Вага автомобіля становила 1800 кілограмів.

За словами Дмитра Халаджі, до встановлення таких рекордів він готувався два роки. Заступник голови Донецької облради Олександр Кравцов вручив спортсмену нагороди від керівництва області. «Це справжній герой, богатир, вирощений на нашій рідній землі. І він повинен стати прикладом для молоді», — зазначив заступник голови облради.

Ліна КУЦ.

Фото прес-служби Донецької обласної ради.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...у суді над Тимошенко оголошено перерву на два тижні

У засіданні суду з розгляду кримінальної справи проти екс-прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко оголошено перерву до 27 вересня. **Як передає УНІАН**, відповідне рішення оголосив головуючий у справі суддя Печерського районного суду Києва Родіон Кірєєв після заяви екс-прем'єра про брак часу для підготовки до судових дебатів.

«З урахуванням того, що у судовому засіданні 31 серпня 2011 року було продовжено строк для виготовлення протоколу та враховуючи заяву підсудної про підготовку до судових дебатів, суд для надання додаткового часу на підготовку оголошує перерву у засіданні до 27 вересня 15.00», — сказав Р. Кірєєв.

...перепоховали через багато років

У Червоній Слободі Буринського району відбулося перепоховання воїнів, загиблих у роки Великої Вітчизняної війни. Останки вісімнадцятьох бійців було знайдено членами пошукового загону «Обеліск».

У вересні 43-го радянські воїни ціною власного життя відбили у фашистів стратегічно важливий об'єкт — хутір Чумакове. На жаль, не всі тіла загиблих вдалося ідентифікувати. І ось тепер, через 68 років після смерті на полі бою, завдяки членам загону «Обеліск» безіменні воїни нарешті знайшли спокій.

Владислав ЖМУРКОВ.
Сумщина.

ФОТОФАКТ

На території Національного університету «Острозька академія» у старовинному Острозі відкрито пам'ятник першому спудею Східної Європи 1569 року. Його автори — подружжя скульпторів Віктор та Ольга Архипови.

Фото Назарія ЗЕЛЕНЧУКА.

...уже й могильник приватизували

В Острозькому районі надали два з половиною гектари трьом громадянам для ведення особистого селянського господарства. При цьому не врахували, що на цих землях розташована пам'ятка археології місцевого значення «Поселення трипільської культури, могильник доби середньої бронзи та римського часу». Тобто ділянка має особливу наукову та історико-культурну цінність. Через незаконну приватизацію пам'яток археології та проведення на них земляних робіт державі завдано збитків на загальну суму 12,5 мільйона гривень. За цим фактом прокуратура Рівненської області порушила кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченого ч. 2 ст. 364 Кримінального кодексу України.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

Оптові сільськогосподарські ринки з сучасними складами для зберігання великих партій овочів і фруктів, яких сьогодні в краї немає взагалі, з «пропускною спроможністю» 1,2 мільйона тонн продукції планують побудувати під Херсоном і Скадовськом. Першу чергу Херсонського оптового ринку мають здати в експлуатацію до вересня наступного року, однак для цього потрібно майже 10 мільйонів доларів. А загалом реалізація проекту, з урахуванням його бюджетного співфінансування, може «потягнути» на 70—100 мільйонів доларів, яких поки що немає

Пастка для покупців

У розпал збору врожаю в регіоні, що славиться своїми кавунами й динями, споживачі платять за них втридорога

ЦІНИ

Небувала справа: ціни на баштанні в розпал збору їх урожаю в Херсоні не падають, а піднімаються, та ще й різко! Якщо в перший тиждень серпня роздрібна вартість кавунів становила 85—95 копійок за кілограм, то нині їх продають уже по 1,25—1,50 гривні за кіло. До того ж прилавки з кавунами й динями на легальних базарах чомусь стали рідкістю: скажімо, на найбільшому Центральному ринку міста в будні дні важко можна знайти одну-дві точки, які торгують продукцією з баштанів, хоча торік таких було понад десяток.

Серед покупців навіть пройшла чутка про те, що в Херсон завезли велику партію «занітрачених» кавунів, і СЕС просто заборонила їх реалізацію. Однак чутки залишаються лише нічим не підтвердженими чутками.

«Наші співробітники в останні тижні справді відібрали близько трьох десятків проб баштанних, які збували біля залізничного вокзалу, на об'їзній трасі під Херсоном, і в «спальних» мікрорайонах. Можу офіційно повідомити, що в жодній із проб перевищення гранично припустимого рівня вмісту нітратів не виявлено», — однозначно заявляє завідувачка відділу гігієни харчових продуктів міської СЕС Любов Данилюк.

У свою чергу, аграрії вважають, що на раптовий дефіцит і подорожчання кавунів вплинули одразу три важливі чинники. Перший — тимчасовий: реалізація кавунів ранніх сортів, які висаджували ще навесні «під плівку», уже закінчилася, а до того, як у продаж піде основна маса пізніх сортів, треба зачекати ще з тиждень. Тому й виник брак солодкої ягоди. Однак крім об'єктивних причин, селяни не забули й про суб'єктивні.

Дефіциту кавунів не було лише на фестивалі «Солодке диво» в Голій Пристані.

— До мене на плантацію щодня прибувають за врожаєм бізнесмени з Миколаєва, де кавунами й динями торгують нині чи не на кожному кроці, і попит відмінний. А от із сусіднього Херсона, який лежить під боком, оптовики прибувають украй рідко. У нас на весь обласний центр лише трохи більше 80 тимчасових майданчиків з реалізації баштанних, овочів і фруктів, а цього майже на 350 тисяч людей населення, та ще в розпал сезону, явно недостатньо. Та й процедура оформлення всіх дозволів така «забюрократичена», що мені на два свої торговельні майданчики доводиться наймати окрему людину, щоб з папірцями розбиралася, — з гіркотою ділиться наболілим власник сільгоспугідь у приміському Білозерському районі Херсонщини — один з найвідоміших в області фермерів, який просив не називати його прізвище. — На великих ринках пропонувати приватним підприємцям товар для реалізації даремно: «лоточники» воліють торгувати імпортними апельсинами й бананами. Вони коштують вдесятеро дорожче від кавунів, і «навар» з них більший, а турбот менше.

Тимчасовими торговельними майданчиками в нашому обласному центрі «рулить» міське управління торгівлі й споживчого ринку.

Але саме на початку «урожайного» сезону там закрутилася справжня кадрова «свистопляска»: одного начальника виправдили на пенсію, а другий пропрацював п'ять днів, потрапив під слідство і звільнився за власним бажанням. Тепер в управлінні обов'язки начальника виконує Наталя Литвинова, однак вийти з нею на контакт — таке ж непросте завдання, як купити в Херсоні дешево кавун. Адже до всього цього управління споживчого ринку переїхало в інше приміщення, і закріплений за ним службовий телефон передали управлінню земельних відносин. Нового телефону чи то немає, чи то він «засекречений»: принаймні співробітники прес-служби міськвиконкому не змогли мені його назвати.

Про нинішню «оперативність» роботи управління можна судити хоча б з висловів уже згадуваної начальника відділу міськСЕС Любові Данилюк: «Відправили в міськдержадміністрацію листа з проханням лише вказати адреси тимчасових майданчиків з торгівлі овочами, щоб налагодити перевірки безпеки продукції. Минув місяць, і навіть відповіді ми не отримали». А вже сільському фермерові чи орендареві, котрий приїхав у Херсон торгувати з машиною кавунів, то і зовсім простіше буде тихенько стати десь у дворі багатоповерхівки й розпродати товар без усіляких дозволів, ніж бігати по всьому місту в пошуках «затихарившихся» від роботи чиновників і вимолювати у них дозволи.

Фото Сергія ЯНОВСЬКОГО.

ПРИВАТИЗАЦІЯ

Рятувати «Україну» ніхто не хоче

Цілковитого фіаско зазнав найбільший за останнє десятиліття приватизаційний проект влади Херсонщини. Керівництво обласної ради визнало таким, що не відбувся, аукціон із продажу кінотеатру «Україна» — одного з двох комунальних «осередків культури», які повністю зберегли свій профіль. При тому, що комплекс у діловому центрі міста поруч із офісами облради та облдержадміністрації оцінили лише в 15,6 мільйона гривень, покупців на нього взагалі не знайшлося — для участі в аукціоні не було подано жодної заявки!

На думку експертів, потенційних інвесторів відлякала жорстка умова — покупця зобов'язали зберегти не тільки профіль об'єкта, а й не менш як 70 відсотків місць для глядачів. Тобто внести в більш дохідний «побічний» бізнес, на кшталт кафе або бутиків, в «Україні» за таких умов себе просто не окупить.

Показово, що відчайдушних спроб збути з рук «Україну», яка швидко старішає, Херсонська обласна рада вживає не вперше. Ще минулий депутатський склад цього органу місцевого самоврядування в 2006-му відмовив трудовому колективу кінотеатру в продовженні терміну його оренди, і в 2007-му його виставили на торги, оцінивши в 15,4 мільйона гривень. І хоча економічна ситуація в краї тоді була значно сприятливіша, охочих розщедритися теж не знайшлося.

Голова облради Віктор Пелих обіцяє виставити кінотеатр на торги ще раз і допускає можливість зниження його ціни. Однак заковика не тільки в ціні. «Реанімація» комплексу потребує великих вкладень, а наші бізнесмени неабияк сумніваються в тому, що вони окупляться. Адже публіка нині воліє не «вузькоспеціалізованих» кінотеатрів, а великих розважальних центрів, як у сусідньому Миколаєві, куди херсонська молодь і їздить дивитися кіно.

— Кінотеатр «Україна» ось уже два десятиліття капітально не ремонтувався. Комунальному підприємству «Кіновідеопрокат» його передали, однак коштів на утримання і ремонт не виділяють. Поки «Україну» не упорядкують, годі й сподіватися, що його зали для глядачів загалом на півтисячі місць заповнюватимуться вщент, і об'єкт стане прибутковим, — резюмує директор КП «Кіновідеопрокат» обласної ради Євген Максимов. — Однак тільки на придбання нової сучасної системи тривимірного зображення необхідно близько 1,2 мільйона гривень, а приблизна вартість реконструкції самого приміщення порівнянна з його нинішньою оціночною вартістю. Таких грошей у нас немає.

Тож рано чи пізно депутатам доведеться визначатися — або самостійно шукати в місцевому бюджеті кошти на порятунок «України» від руйнування, або «знижувати планку» стосовно кількості місць для глядачів. Здається, у цьому разі проблем із покупцями не буде: нещодавно обласне відділення Фонду держмайна України з успіхом продало під нічний клуб колишню будівлю БК річковиків імені Шмідта в Херсоні. Причому за оціночної вартості в 1,154 мільйона гривень орендарі викупили його за 5,288 мільйона. І цю угоду городяни справедливо назвали найбільшим приватизаційним успіхом останніх років. А от митарства «України» заслуговують лише характеристики наймасштабнішої приватизаційної невдачі.

Дешева квартира — як безплатний сир

ЖИТЛО

Купити квартиру в новому будинку для херсонців скоро стане неможливо ні за які гроші. І не через те, що їх мало, — просто їх зовсім перестали будувати. Починаючи з січня нинішнього року в обласному центрі не закладено жодної багатоповерхівки й не подано жодної заявки на виділення земельної ділянки під зведення «висотки». До того ж частина інвесторів намагається через ті або інші схеми перепродати свої права на забудову деяких ділянок. Одне слово, максимум, на що реально можуть розраховувати споживачі, — це завершення будівництва двох багатоповерхівок, яке почато раніше й нині «зі скрипом», але добирається до фінальної стадії. Однак їхнє введення в експлуатацію забезпечить збільшення житлового фонду лише на приблизно десять тисяч квадратних метрів, тоді як в одному тільки докризовому 2007 році будівельні фірми обласного центру видали «на-гора» сто тисяч квадратних метрів додаткової житлоплощі — вдесятеро більше!

Ринок нерухомості в Херсоні «завмер» з тих самих причин, що й у всій країні: банки не видають кредитів під забудову, а городяни не кваппляться вкладати свої особисті заощадження для участі на паях у будівництво багатоповерхівок, боючись стати жертвою афери. А місцеві інвестори переходять на операції з житлом так званого нижчого цінового сегмента в «економкласі». А простіше кажучи, норовлять викупити задешево занедбані відомчі санаторії, готелі або робочі гуртожитки, щоб після реконструкції продати їх як комплекси «малосімейок». У Херсоні останнім часом почали з'являтися оголошення із пропозицією купити «малосімейку» в якійсь колишній оздоровниці на мальовничому березі Дніпра лише за п'ять тисяч доларів. Однак у погоні за ілюзорною дешевиною є ризик обміняти свої кревні на «повітря» і не одержати за свої гроші навіть документа про право власності на жадані квадратні метри.

— За останні три роки в Херсоні було реконструйовано під доступне житло чотири багатоповерхівки — колишні гуртожитки різних підприємств, здебільшого бавовняного комбінату. Але в доступності є свої межі: безплатний сир все одно залишається тільки в мишоловці. Гадаю, оголошення про продаж житла за п'ять тисяч доларів — це лише спроба попереднього зондування ринку, — підкреслює перший заступник міського голови Херсона В'ячеслав Яременко. — За дозволом на реконструкцію будинку, в якому перебувають згадані «квартири», його власники до міськради ще навіть не зверталися.

Вирішивши більше дізнатися про продаж житла за суму від п'яти тисяч доларів, я зателефонував за зазначеним у рекламному оголошенні номером і розпитав про умови угоди докладніше. Як з'ясувалося, квартирою житло назвати не можна — це лише кімнати на другому-третьому поверхах колишнього санаторію без ремонту, але з водопроводом і каналізацією, а також «зручностями в кінці коридору». Житловим будинком у повному сенсі цього слова об'єкт теж назвати не можна, тому що на його першому поверсі розташовуються офіси і номери, що експлуатуються як готель, пояснили мені працівники фірми, котра реалізує «апартаменти».

Досить непевним виявилося й питання про документи на нове придбання. Його оформлюють нотаріально завіреним договором купівлі-продажу й обіцяють бажаючим «допомогти» з оформленням свідоцтва про право власності в Бюро технічної інвентаризації, але... за окрему плату «від двох тисяч гривень». Поза всяким сумнівом, ой, як немало доведеться доплачувати й постачальникам комунальних послуг за видачу техумов та інші узгодження для встановлення приладів обліку, а також отримання права індивідуального користування й самостійної оплати водопостачання та електроенергії. А якщо його не отримаєш, сидітимеш у сутінках. Не кажучи вже про те, що з під'єднанням до газових мереж і обігрівом — цілковита неясність. Навряд чи гарний вид із вікна «окупове» такі складності й незручності.

Підбиваючи підсумки, можна з упевненістю порадити городянам: платити за житло в реконструйованих багатоповерхівках до «утрясання» усіх паперових процедур і початку їх фактичної реконструкції самим продавцем, а не вами особисто, в нинішніх умовах приблизно те саме, що купувати лотерейні квитки.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

на 0,5% — за кожний повний місяць страхового стажу після досягнення пенсійного віку у разі відстрочення виходу на пенсію на строк до 60 місяців;

на 0,75% — за кожний повний місяць страхового стажу після досягнення пенсійного віку у разі відстрочення виходу на пенсію на строк понад 60 місяців»;

у частині другій слово «рік» замінити словом «місяць»;

доповнити частиною третьою такого змісту:

«3. Жінкам, які народилися у період по 31 грудня 1961 року, після виходу на пенсію встановлюється підвищення розміру пенсії, обчисленого відповідно до статті 27 цього Закону, в розмірі 2,5 відсотка за кожні шість місяців більш пізнього виходу на пенсію, починаючи з 55 років до досягнення ними 60-річного віку»;

частину першу статті 32 викласти в такій редакції:

«1. Особи, визнані інвалідами, мають право на пенсію по інвалідності, залежно від групи інвалідності, за наявності такого страхового стажу на час настання інвалідності або на день звернення за пенсією:

для інвалідів I групи:

до досягнення особою 25 років включно — 1 рік;

від 26 років до досягнення особою 28 років включно — 2 роки;

від 29 років до досягнення особою 31 року включно — 3 роки;

від 32 років до досягнення особою 34 років включно — 4 роки;

від 35 років до досягнення особою 37 років включно — 5 років;

від 38 років до досягнення особою 40 років включно — 6 років;

від 41 року до досягнення особою 43 років включно — 7 років;

від 44 років до досягнення особою 48 років включно — 8 років;

від 49 років до досягнення особою 53 років включно — 9 років;

від 54 років до досягнення особою 59 років включно — 10 років;

для інвалідів II та III груп:

до досягнення особою 23 років включно — 1 рік;

від 24 років до досягнення особою 26 років включно — 2 роки;

від 27 років до досягнення особою 28 років включно — 3 роки;

від 29 років до досягнення особою 31 року включно — 4 роки;

від 32 років до досягнення особою 33 років включно — 5 років;

від 34 років до досягнення особою 35 років включно — 6 років;

від 36 років до досягнення особою 37 років включно — 7 років;

від 38 років до досягнення особою 39 років включно — 8 років;

від 40 років до досягнення особою 42 років включно — 9 років;

від 43 років до досягнення особою 45 років включно — 10 років;

від 46 років до досягнення особою 48 років включно — 11 років;

від 49 років до досягнення особою 51 року включно — 12 років;

від 52 років до досягнення особою 55 років включно — 13 років;

від 56 років до досягнення особою 59 років включно — 14 років.

Особи, визнані інвалідами після досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, мають право на пенсію по інвалідності за наявності страхового стажу, зазначеного в абзаці першому частини першої статті 26 цього Закону»;

частину другу статті 33 викласти в такій редакції:

«2. Непрацюючі інваліди II групи за їх вибором мають право на призначення пенсії по інвалідності в розмірі пенсії за віком, обчисленої відповідно до статей 27 і 28 цього Закону, за наявності такого страхового стажу:

у жінок — 20 років, а у чоловіків — 25 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 46 років включно;

у жінок — 21 рік, а у чоловіків — 26 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 48 років включно;

у жінок — 22 роки, а у чоловіків — 27 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 50 років включно;

у жінок — 23 роки, а у чоловіків — 28 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 53 років включно;

у жінок — 24 роки, а у чоловіків — 29 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 56 років включно;

у жінок — 25 років, а у чоловіків — 30 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 59 років включно.

Непрацюючі інваліди II групи, визнані інвалідами після досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, та інваліди III групи за їх вибором мають право на призначення пенсії по інвалідності в розмірі пенсії за віком, обчисленої відповідно до статей 27 і 28 цього Закону, за наявності страхового стажу, зазначеного в абзаці першому частини першої статті 28 цього Закону»;

у другому реченні частини першої статті 34 слова і цифри «інвалідам — чоловікам старше 60 років і жінкам старше 55 років» замінити словами і цифрами «інвалідам, які досягли пенсійного віку, встановленого статтею 26 цього Закону»;

у першому реченні першого абзацу частини першої статті 36 слова «по інвалідності» замінити словами «по III групі інвалідності»;

у статті 40:

абзаци перший і третій частини першої викласти в такій редакції:

«1. Для обчислення пенсії враховується заробітна плата (дохід) за весь період страхового стажу починаючи з 1 липня 2000 року. За бажанням пенсіонера та за умови підтвердження довідки про заробітну плату первинними документами у період до 1 січня 2016 року або в разі, якщо страховий стаж починаючи з 1 липня 2000 року становить менше 60 місяців, для обчислення пенсії також враховується заробітна плата (дохід) за будь-які 60 календарних місяців страхового стажу підряд до 1 липня 2000 року незалежно від перерв»;

«За вибором особи, яка звернулася за призначенням пенсії, з періоду, за який враховується заробітна плата (дохід) для обчислення пенсії, виключаються періоди до 60 календарних місяців страхового стажу, з урахуванням будь-яких періодів незалежно від перерв, що включаються до страхового стажу згідно з частиною третьою статті 24 цього Закону, та будь-якого періоду страхового стажу підряд за умови, що зазначені періоди в сумі складають не більш як 10 відсотків тривалості страхового стажу, врахованого в одинарному розмірі. Додатково за бажанням особи можуть бути виключені періоди строкової військової служби, навчання, догляду за інвалідом I групи або дитиною-інвалідом віком до 16 років, за пенсіонером, який за висновком медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, за період з 1 липня 2000 року до 1 січня 2005 року, а також періоди, коли особа підлягала загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню відповідно до пунктів 8, 13 і 14 статті 11 цього Закону. У всіх випадках, крім випадку, передбаченого абзацом другим цієї частини, період, за який враховується заробітна плата, не може бути меншим, ніж 60 календарних місяців»;

у частині другій:

абзаци четвертий, сьомий та дванадцятий викласти в такій редакції:

«Зс — середня заробітна плата (дохід) у середньому на одну застраховану особу в цілому в Україні, з якої сплачено страхові внески, за три календарні роки, що передують року звернення за призначенням пенсії. Порядок визначення показників зазначеної заробітної плати затверджується Пенсійним фондом України за погодженням з центральними органами виконавчої влади у галузі статистики, економіки, соціальної політики і фінансів»;

«У разі відсутності на день призначення пенсії даних про заробітну плату (дохід) в середньому на одну застраховану особу в цілому по Україні, з якої сплачено страхові внески та яка відповідно до цього Закону враховується для обчислення пенсії, за попередній рік для визначення середньої заробітної плати (доходу) враховується наявна заробітна плата (дохід) у середньому на одну застраховану особу в цілому по Україні, з якої сплачено страхові внески та яка відповідно до цього Закону враховується для обчислення пенсії, за місяці попереднього року з наступним перерахунком заробітної плати (доходу) для обчислення пенсії після отримання даних про заробітну плату (дохід) у середньому на одну застраховану особу в цілому по Україні, з якої сплачено страхові внески та яка відповідно до цього Закону враховується для обчислення пенсії»;

«Зс — заробітна плата (дохід) у середньому на одну застраховану особу в цілому по Україні, з якої сплачено страхові внески та яка відповідно до цього Закону враховується для обчислення пенсії, за місяць, за який розраховується коефіцієнт заробітної плати (доходу)»;

абзац двадцять третій після слів і цифр «у пунктах 8, 13 і 14 статті 11 цього Закону» доповнити словами і цифрами «та за періоди, які включаються до страхового стажу згідно з абзацом третім частини першої статті 24 цього Закону»;

у статті 42:

абзац перший частини другої викласти в такій редакції:

«2. Крім індексації пенсії, передбаченої частиною першою цієї статті, у разі якщо величина середньомісячної заробітної плати штатного працівника в Україні за даними спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі статистики за минулий рік зросла, з 1 березня поточного року розмір пенсії підвищується на коефіцієнт, що відповідає не менш як 20 відсоткам темпів зростання середньомісячної заробітної плати штатного працівника в Україні порівняно з попереднім роком, крім випадків, коли підвищення пенсійних виплат за минулий рік перевищило цей коефіцієнт. Якщо коефіцієнт підвищення пенсійних виплат у минулому році був менший, ніж зазначений у цій частині, то збільшення пенсій здійснюється з урахуванням попереднього підвищення»;

частини третю і четверту викласти в такій редакції:

«3. У разі збільшення розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом, підвищується розмір пенсії, обчислений відповідно до статті 28 цього Закону (крім пенсіонерів, які працюють (провадять діяльність, пов'язану з отриманням доходу, що є базою нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування). Перерахунок пенсії проводиться з дня встановлення нового розміру прожиткового мінімуму. Пенсіонерам, які працюють (провадять діяльність, пов'язану з отриманням доходу, що є базою нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування), після звільнення з роботи або припинення такої діяльності пенсія перераховується з урахуванням прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом, який встановлений на дату звільнення з роботи або припинення такої діяльності.

4. У разі якщо застрахована особа після призначення пенсії продовжувала працювати, перерахунок пенсії проводиться з урахуванням не менш як 24 місяців страхового стажу після призначення (попереднього перерахунку) пенсії незалежно від перерв у роботі. Перерахунок пенсії проводиться із заробітної плати (доходу), з якої обчислена пенсія.

За бажанням пенсіонера перерахунок пенсії проводиться із заробітної плати за періоди страхового стажу, зазначені в частині першій статті 40 цього Закону, із застосуванням показника середньої заробітної плати (доходу), який враховувався під час призначення (попереднього перерахунку) пенсії.

У разі якщо застрахована особа після призначення (перерахунку) пенсії має менш як 24 місяці страхового стажу, перерахунок пенсії проводиться не раніше ніж через два роки після призначення (попереднього перерахунку) з урахуванням страхового стажу після її призначення (попереднього перерахунку) та заробітної плати, з якої призначено (попередньо перераховано) пенсію.

Якщо пенсіонер, який продовжував працювати, набув стажу, достатнього для обчислення пенсії відповідно до частини першої статті 28 цього Закону, за його заявою проводиться відповідний перерахунок пенсії незалежно від того, скільки часу минуло після призначення (попереднього перерахунку) пенсії, з урахуванням заробітної плати, з якої призначено (попередньо перераховано) пенсію.

Обчислення страхового стажу, який дає право на перерахунок пенсії відповідно до цієї статті, здійснюється не раніше дня, що настає за днем, по який обчислено страховий стаж під час призначення (попереднього перерахунку) пенсії.

Дія цієї частини не поширюється на пенсіонерів, яким призначено пенсію за вислугу років на умовах, передбачених Законом України «Про пенсійне забезпечення», та які не досягли віку, встановленого статтею 26 цього Закону»;

у частині першій статті 44 слова «або про її відстрочення» виключити;

у статті 45:

абзац другий пункту 1 частини першої викласти в такій редакції:

«У разі якщо при відстрочці часу призначення пенсії за віком не здійснюється підвищення розміру пенсії за неповний місяць страхового стажу, пенсія, обчислена відповідно до статті 29 цього Закону, призначається з дня, що настає за останнім днем повного місяця відстрочки часу виходу на пенсію, який враховано до страхового стажу»;

частину третю викласти в такій редакції:

«3. Переведення з одного виду пенсії на інший здійснюється з дня подання заяви на підставі документів про страховий стаж, заробітну плату (дохід) та інших документів, що знаходяться на час переведення з одного виду пенсії на інший в пенсійній справі, а також додаткових документів, одержаних органами Пенсійного фонду.

При переведенні з одного виду пенсії на інший за бажанням особи може враховуватися заробітна плата (дохід) за періоди страхового стажу, зазначені в частині першій статті 40 цього Закону, із застосуванням показника середньої заробітної плати (доходу), який враховувався під час призначення (попереднього перерахунку) попереднього виду пенсії.

Якщо особа після призначення пенсії по інвалідності продовжувала працювати та набула не менш як 24 місяці страхового стажу після призначення (попереднього перерахунку) пенсії незалежно від перерв у роботі, при переведенні вперше з пенсії по інвалідності на пенсію за віком застосовується середня заробітна плата (дохід), визначена частиною другою статті 40 цього Закону для призначення пенсії»;

назву розділу VII викласти в такій редакції:

«Розділ VII
ПЕНСІЙНІ ВИПЛАТИ ЗА РАХУНОК КОШТІВ НАКОПИЧУВАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ»;

у статті 54:

назву і частину першу викласти в такій редакції:

«Стаття 54. Види пенсійних виплат за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування

1. Застрахована особа, яка відповідно до закону є учасником накопичувальної системи пенсійного страхування, має право на отримання довічної пенсії або одноразової виплати за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування, що обліковуються на її накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, за умови досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, а в разі відстрочення часу призначення пенсії за віком відповідно до цього Закону у період після досягнення такого віку — з дня закінчення строку відстрочення дати призначення пенсії за віком у солідарній системі.

Довічна пенсія за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування враховується під час визначення мінімальної пенсії за віком відповідно до статті 28 цього Закону»;

в абзаці другому частини другої слова «вартості оплаченого» замінити словами «суми оплати»;

у частині третій слова «створюють Централізований страховий фонд та» виключити;

частину четверту викласти в такій редакції:

«4. Одноразова виплата учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування здійснюється в порядку, визначеному статтею 56 цього Закону:

територіальним органом Пенсійного фонду — за рахунок коштів, що обліковуються на накопичувальному пенсійному рахунку учасника накопичувальної системи пенсійного страхування;

адміністратором відповідного недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення — за рахунок коштів, що обліковуються на індивідуальному пенсійному рахунку учасника накопичувальної системи пенсійного страхування»;

у статті 55:

частини першу і другу викласти в такій редакції:

«1. Договір страхування довічної пенсії укладається між учасником накопичувальної системи пенсійного страхування та страховою організацією відповідно до законодавства про страхову діяльність з урахуванням вимог, передбачених цим Законом, після досягнення учасником накопичувальної системи пенсійного страхування віку, передбаченого статтею 26 цього Закону.

Для укладення договору страхування довічної пенсії учасник накопичувальної системи пенсійного страхування подає страховій організації протягом місяця до досягнення віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, заяву за формою, встановленою страховою організацією, та довідку Пенсійного фонду про суму коштів, облікованих на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді, або відповідно довідку адміністратора недержавного пенсійного фонду про суму коштів на його індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення.

У разі відстрочення дати призначення пенсії за віком відповідно до цього Закону учасник накопичувальної системи пенсійного страхування має право укласти договір страхування довічної пенсії з більш пізнього строку, визначеного ним відповідно до статті 29 цього Закону, але не пізніш як із 70 років.

2. Учасник накопичувальної системи пенсійного страхування інформує територіальний орган Пенсійного фонду або адміністратора недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення про обрану страхову організацію та подає письмову заяву про перерахування зазначеній організації коштів з накопичувальної системи пенсійного страхування, що обліковуються відповідно на накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді чи на індивідуальному пенсійному рахунку в недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення для оплати договору страхування довічної пенсії.

Територіальний орган Пенсійного фонду або адміністратор відповідного недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення зобов'язаний не пізніш як через три робочих дні після надходження такої заяви надати розпорядження зберігачу щодо перерахування обраній страховій організації коштів учасника накопичувальної системи пенсійного страхування в сумі, що обліковується на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення. Зберігач зобов'язаний не пізніш як через три робочих дні після отримання розпорядження перерахувати зазначені кошти для оплати учасником накопичувальної системи пенсійного страхування договору страхування довічної пенсії. У разі порушення зазначеного строку зберігач за власний рахунок сплачує учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування пеню в розмірі подвійної облікової ставки Національного банку України в розрахунку на один день від суми, що підлягає перерахуванню за кожний день прострочення платежу, у порядку, визначеному Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

У разі неподання учасником накопичувальної системи пенсійного страхування такої заяви протягом трьох місяців з дня досягнення ним пенсійного віку, визначеного статтею 26 цього Закону, територіальний орган Пенсійного фонду або адміністратор недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення зобов'язаний з'ясувати причини неподання учасником накопичувальної системи пенсійного страхування заяви та запропонувати йому укласти договір страхування довічної пенсії.

У разі відмови учасника накопичувальної системи пенсійного страхування від укладення такого договору, крім випадків такої відмови у разі відстрочення дати призначення пенсії за віком відповідно до цього Закону, територіальний орган Пенсійного фонду або адміністратор недержавного пенсійного фонду самостійно укладає договір страхування довічної пенсії з установленим періодом на умовах, що є найбільш вигідними для учасника накопичувальної системи пенсійного страхування, із страховою організацією, обраною відповідно до цього Закону в порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України спільно з центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики та погодженому з Антимонопольним комітетом України.

Територіальний орган Пенсійного фонду або адміністратор відповідного недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення перераховує страховій організації кошти в сумі, що обліковується на його накопичувальному пенсійному рахунку або відповідно на індивідуальному пенсійному рахунку. Розміри страхових тарифів за договорами страхування довічної пенсії не повинні перевищувати їх середніх показників, які визначаються Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики.

Страхові організації, з якими Пенсійний фонд або відповідний недержавний пенсійний фонд — суб'єкт другого рівня системи пенсійного забезпечення укладає договір страхування довічної пенсії, визначаються на конкурсних засадах у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України спільно з центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики та Антимонопольним комітетом України»;

у частині третій:

в абзаці другому після слів «Пенсійного фонду» доповнити словами «або адміністратор недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення», а слова «застрахованій особі» замінити словами «учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування»;

абзаци шостий і сьомий викласти в такій редакції:

«якщо територіальним органом Пенсійного фонду, адміністратором недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення або учасником накопичувальної системи пенсійного страхування вже укладено договір страхування довічної пенсії;

якщо сума пенсійних коштів, що належить учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування, є меншою, ніж мінімальна сума коштів, необхідна для оплати договору страхування довічної пенсії, а також якщо такий учасник не виявив бажання додатково за свій рахунок перерахувати на накопичувальний пенсійний рахунок у Накопичувальному фонді кошти в сумі, якої не вистачає для забезпечення оплати договору страхування довічної пенсії відповідно до частини першої статті 56 цього Закону»;

абзаци дев'ятий і десятий викласти в такій редакції:

«Про відмову в перерахуванні коштів для оплати договору страхування довічної пенсії територіальний орган Пенсійного фонду або адміністратор відповідного недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення письмово повідомляє учасника накопичувальної системи пенсійного страхування та відповідну страхову організацію. Відмова повинна бути обґрунтованою.

Відмова територіального органу Пенсійного фонду або адміністратора відповідного недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення в наданні розпорядження зберігачу щодо перерахування обраній страховій організації коштів, належних учасникові накопичувальної системи пенсійного страхування, може бути оскаржена таким учасником або відповідною страховою організацією до виконавчої дирекції Пенсійного фонду, Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України або в судовому порядку»;

слова «в перерахуванні» замінити словами «в наданні розпорядження зберігачу щодо перерахування»;

у частині четвертій слова «вибору та» виключити;

частини п'яту і шосту викласти в такій редакції:

«5. У разі якщо договір страхування довічної пенсії не укладено внаслідок смерті учасника накопичувальної системи пенсійного страхування чи визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим, територіальний орган Пенсійного фонду або адміністратор недержавного пенсійного фонду суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення вживає заходів до виплати спадкоємцям належних учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування коштів відповідно до вимог цього Закону.

У разі якщо територіальним органом Пенсійного фонду або адміністратором недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення з незалежних від нього обставин не з'ясовано причини неподання учасником накопичувальної системи пенсійного страхування заяви про укладення договору страхування довічної пенсії, кошти, що належать такому учаснику, використовуються для інвестування з метою отримання доходу на користь такого учасника та обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення.

6. Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України оприлюднює щомісяця на власному веб-сайті інформацію про розміри страхових тарифів за договорами страхування довічних пенсій за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування та розрахункові розміри довічних пенсій залежно від пенсійного віку за такими договорами, ставки інвестиційного доходу, що застосовуються для розрахунку довічних пенсій, поточний фінансовий стан страхових організацій.

Страхова організація, яка здійснює страхування довічних пенсій за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування, оприлюднює розміри страхових тарифів за договорами страхування довіч-

них пенсій за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування, розрахункові розміри довічних пенсій залежно від пенсійного віку за такими договорами, ставки інвестиційного доходу не пізніш як за десять днів до початку місяця, у якому вони набирають чинності, і використовує ставки інвестиційного доходу для всіх учасників накопичувальної системи пенсійного страхування, які мають намір укласти договір страхування довічної пенсії протягом наступного місяця.

Територіальний орган Пенсійного фонду або адміністратор недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення на вимогу учасника накопичувальної системи пенсійного страхування безоплатно надає йому письмово інформацію про обсяг пенсійних коштів, що обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на його індивідуальному пенсійному рахунку у недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, розміри страхових тарифів за договорами довічних пенсій, передбачених цим Законом; розрахункові розміри довічних пенсій залежно від пенсійного віку за такими договорами; ставки інвестиційного доходу страхових організацій за попередні періоди»;

у статті 56:

у частині першій:

в абзаці першому слова «застрахованій особі» замінити словами «учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування», а слова «пенсійних активів» замінити словами «пенсійних коштів»;

в абзаці другому слова «застрахованої особи» замінити словами «учасника накопичувальної системи пенсійного страхування»;

доповнити абзацом третім такого змісту:

«Учасник накопичувальної системи пенсійного страхування за бажанням має право додатково за свій рахунок перерахувати на свій накопичувальний пенсійний рахунок у Накопичувальному фонді кошти в сумі, якої не вистачає для забезпечення оплати договору страхування довічної пенсії в порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України за погодженням з центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики»;

частини другу — четверту викласти в такій редакції:

«2. Якщо учасник накопичувальної системи пенсійного страхування визнаний інвалідом I або II групи і набуває право на пенсію по інвалідності відповідно до цього Закону у солідарній системі, належні йому пенсійні кошти накопичувальної системи пенсійного страхування, розраховані відповідно до частини сьомої статті 80 цього Закону, використовуються за його вибором для:

здійснення одноразової виплати незалежно від достатності обсягу такої суми коштів для оплати договору страхування довічної пенсії;

оплати договору страхування довічної пенсії.

У разі визнання учасника накопичувальної системи пенсійного страхування інвалідом III групи належні йому пенсійні кошти використовуються ним після досягнення віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, на оплату договору страхування довічної пенсії, а у разі недостатності суми коштів для оплати такого договору — на здійснення одноразової виплати.

3. У разі смерті учасника накопичувальної системи пенсійного страхування до досягнення ним віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, належні йому пенсійні кошти накопичувальної системи пенсійного страхування успадковуються в порядку, визначеному Цивільним кодексом України.

Учасник накопичувальної системи пенсійного страхування має право в будь-який час визначити спадкоємцями одну або декілька фізичних осіб (незалежно від наявності у нього з такими особами сімейних, родинних відносин), які мають право на отримання у разі його смерті коштів в сумі, що обліковується на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, а також визначити розмір часток, в яких вони повинні бути розподілені між зазначеними особами. У такому разі учасник накопичувальної системи пенсійного страхування складає заповіт відповідно до вимог Цивільного кодексу України.

Особи, які мають право на отримання у спадщину коштів накопичувальної системи пенсійного страхування в сумі, що належить померлому учасникові накопичувальної системи пенсійного страхування, що обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, можуть подати заяву про спрямування таких коштів на свій накопичувальний пенсійний рахунок у Накопичувальному фонді або за бажанням — на свій індивідуальний пенсійний рахунок у недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення.

У разі відсутності у померлого учасника накопичувальної системи пенсійного страхування спадкоємців за законом та за заповітом належні йому кошти, обліковані на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, спрямовуються до резерву коштів для покриття дефіциту бюджету Пенсійного фонду у майбутніх періодах, передбаченого статтею 74 цього Закону. У такому разі робиться відповідна позначка в його персональній обліковій картці в системі персоніфікованого обліку.

4. Для отримання одноразової виплати учасник накопичувальної системи пенсійного страхування чи його спадкоємці подають територіальному органу Пенсійного фонду або адміністраторові відповідного недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення заяву та документи, що підтверджують їх право на отримання такої виплати. Перелік зазначених документів затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики.

Одноразова виплата здійснюється протягом десяти робочих днів з дня надходження заяви та зазначених документів»;

у статті 57:

у частині першій слова «застрахованій особі» замінити словами «учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування»;

в абзаці другому частини третьої слова «ніж сума вартості договору страхування довічної пенсії на час його укладення» замінити словами «ніж сума, обумовлена в договорі страхування довічної пенсії»;

у частині п'ятій слова «Застрахована особа» замінити словами «Учасник накопичувальної системи пенсійного страхування»;

у частині шостій:

в абзацах першому і четвертому слова «застрахованою особою» та «застрахованої особи» замінити відповідно словами «учасником накопичувальної системи пенсійного страхування» та «учасника накопичувальної системи пенсійного страхування»;

в абзаці другому слова «рівень інвестиційного доходу, який» замінити словами «ставка інвестиційного доходу, яка»;

абзац четвертий доповнити реченням такого змісту: «Страхова організація не має права відмовити учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування в укладенні договору страхування одного з видів довічної пенсії, передбачених цією статтею»;

абзац шостий частини другої статті 58 виключити;

у частині першій статті 61:

у пункті 5 слова «та Накопичувального фонду» виключити;

пункт 14 виключити;

доповнити пунктом 19^1 такого змісту:

«19^1) за погодженням з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України і центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики затверджує порядок ведення накопичувальних пенсійних рахунків учасників накопичувальної системи пенсійного страхування, форму звіту, що надсилається щороку учасникам накопичувальної системи пенсійного страхування про стан їх накопичувальних пенсійних рахунків, а також порядок обліку на накопичувальних пенсійних рахунках сум пені, сплачених роботодавцем за несвоєчасне перерахування з його вини страхових внесків до накопичувальної системи пенсійного страхування»;

в абзаці другому частини п'ятої статті 63 слова «та Накопичувального фонду» виключити;

у статті 64:

пункти 4 і 6 частини першої викласти в такій редакції:

«4) вилучати на строк до трьох днів документи, що свідчать про порушення порядку використання коштів Пенсійного фонду та накопичувальної системи пенсійного страхування, з обов'язковим складенням протоколу, у якому зазначаються дата його складення, прізвище та посада особи, яка провела вилучення, перелік вилучених документів і день, коли такі документи повинні повернутися відповідно до цього Закону»;

«6) застосовувати фінансові санкції та нараховувати пеню, передбачені законом»;

частину третю викласти в такій редакції:

«3. Виконавча дирекція Пенсійного фонду зобов'язана у процесі надання послуг з адміністрування Накопичувального фонду:

1) здійснювати організаційне та матеріально-технічне забезпечення роботи Ради Накопичувального фонду;

2) відкрити розрахунковий рахунок Накопичувального фонду в обраному за конкурсом зберігачі;

3) готувати та подавати у порядку, встановленому статтею 89 цього Закону, на розгляд Ради Накопичувального фонду проекти документів, якими визначаються основні напрями інвестиційної політики та нормативи інвестування коштів Накопичувального фонду;

4) укладати за рішенням Ради Накопичувального фонду договори з радником з інвестиційних питань, компаніями з управління активами, зберігачем, аудитором (аудиторами) Накопичувального фонду;

5) надавати учаснику накопичувальної системи пенсійного страхування не рідше одного разу на рік письмовий звіт щодо обсягу пенсійних коштів, що обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку;

6) інформувати у письмовій формі учасника накопичувальної системи пенсійного страхування про порядок отримання довічної пенсії або одноразової виплати за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування;

7) давати розпорядження Державній казначейській службі України про перерахування страхових внесків на рахунок Накопичувального фонду або обраного недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення;

8) розраховувати щодня спільно з компаніями з управління активами чисту вартість пенсійних активів Накопичувального фонду, чисту вартість одиниці пенсійних активів і вести їх облік;

9) надавати щодня зберігачу інформацію, необхідну для перевірки правильності обчислення чистої вартості пенсійних активів і чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду;

10) забезпечувати доступ зберігачу до інформації та документів, необхідних для перевірки правильності обчислення чистої вартості пенсійних активів і чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду;

11) давати розпорядження зберігачу Накопичувального фонду про перерахування належних учасникам накопичувальної системи пенсійного страхування коштів до відповідних недержавних пенсійних фондів — суб'єктів другого рівня системи пенсійного забезпечення, до обраної страхової організації для укладення договору страхування довічної пенсії або про здійснення пенсійної виплати відповідно до статті 56 цього Закону;

12) давати розпорядження зберігачу Накопичувального фонду про оплату послуг, пов'язаних з адміністративним управлінням Накопичувальним фондом, послуг радника з інвестиційних питань, компаній з управління активами, зберігача і аудитора, здійснення яких передбачено цим Законом;

13) надавати Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України інформацію про стан накопичувальної системи пенсійного страхування за формою, визначеною цією комісією;

14) надавати адміністратору недержавного пенсійного фонду — суб'єкту другого рівня системи пенсійного забезпечення (на його запит) інформацію про страхові внески учасників накопичувальної системи пенсійного страхування — учасників такого фонду;

15) звітувати перед Радою Накопичувального фонду щодо адміністрування Накопичувального фонду, стану накопичувальної системи пенсійного страхування;

16) діяти від імені Накопичувального фонду і в інтересах учасників накопичувальної системи пенсійного страхування»;

доповнити частиною четвертою такого змісту:

«4. Розмір оплати послуг виконавчої дирекції Пенсійного фонду з адміністрування Накопичувального фонду затверджується Радою Накопичувального фонду та не може перевищувати 0,2 відсотка щомісячної суми страхових внесків до накопичувальної системи пенсійного страхування»;

у частині першій статті 72:

у пункті 1 слова «загальнообов'язкового державного» виключити;

доповнити пунктом 3^1 такого змісту:

«3^1) кошти, сплачені виконавчій дирекції Пенсійного фонду за надання послуг з адміністрування Накопичувального фонду та послуг недержавним пенсійним фондам — суб'єктам другого рівня системи пенсійного забезпечення»;

пункт 4 після слів «фінансових санкцій» доповнити словами «та пені (крім сум пені, сплачених роботодавцем за несвоєчасне перерахування з його вини сум страхових внесків застрахованої особи до накопичувальної системи пенсійного страхування)»;

у частині другій статті 73 слова «для оплати договорів страхування довічних пенсій і одноразових виплат та» виключити;

у другому реченні частини п'ятої статті 74 слова «Накопичувального фонду» замінити словами «накопичувальної системи пенсійного страхування та інших коштів»;

у статті 78:

частину п'яту викласти в такій редакції:

«5. Учасник накопичувальної системи пенсійного страхування, який сплачує (за якого сплачують) страхові внески до накопичувальної системи пенсійного страхування, має право спрямувати такі внески до недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення. При цьому учасник накопичувальної системи пенсійного страхування подає територіальному органові Пенсійного фонду такі документи:

заяву про обрання недержавного пенсійного фонду;

копію пенсійного контракту, укладеного з недержавним пенсійним фондом — суб'єктом другого рівня системи пенсійного забезпечення»;

доповнити частиною сьомою такого змісту:

«7. Планова аудиторська перевірка діяльності Накопичувального фонду, компаній з управління активами, зберігача Накопичувального фонду, виконавчої дирекції Пенсійного фонду (у частині адміністрування Накопичувального фонду), радника з інвестиційних питань проводиться один раз на рік за рахунок осіб, які перевіряються. Зазначена перевірка проводиться обраним за результатами конкурсу незалежним аудитором (аудиторською фірмою), який має право на провадження аудиторської діяльності і надає виключно аудиторські послуги згідно із законодавством.

Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України за погодженням з Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку і Міністерством фінансів України встановлює вимоги до аудиторів, які проводять аудиторську перевірку суб'єктів накопичувальної системи пенсійного страхування.

Аудитором не може бути:

пов'язана особа компаній (посадових осіб компаній) з управління активами, що здійснюють управління пенсійними активами Накопичувального фонду, зберігача Накопичувального фонду, радника з інвестиційних питань;

особа, яка протягом останніх п'яти років була посадовою особою суб'єктів, щодо яких проводиться аудиторська перевірка;

особа, яка надає консультаційні послуги суб'єктам, щодо яких проводиться аудиторська перевірка.

Один і той самий аудитор не може проводити щорічну аудиторську перевірку суб'єктів накопичувальної системи пенсійного страхування більш як два роки підряд.

До річної звітності, що подається Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України та Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку, виконавча дирекція Пенсійного фонду, компанії з управління активами і зберігач обов'язково додають копію аудиторського висновку»;

статтю 79 викласти в такій редакції:

«Стаття 79. Джерела формування накопичувальної системи пенсійного страхування та використання її коштів

1. Джерелами формування накопичувальної системи пенсійного страхування є:

1) страхові внески до накопичувальної системи пенсійного страхування (крім суми, передбаченої у частині четвертій статті 64 цього Закону);

2) інвестиційний дохід, що утворюється в результаті розміщення та інвестування коштів накопичувальної системи пенсійного страхування у порядку, встановленому законом;

3) суми пені, сплаченої страхувальником за несвоєчасне перерахування сум страхових внесків на рахунок для другого рівня системи пенсійного забезпечення на користь учасників накопичувальної системи пенсійного страхування.

2. Кошти накопичувальної системи пенсійного страхування використовуються для:

1) інвестування з метою отримання інвестиційного доходу на користь учасників накопичувальної системи пенсійного страхування;

2) оплати договорів страхування довічних пенсій або здійснення одноразових виплат;

3) оплати послуг компаній з управління активами Накопичувального фонду або відповідного недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення;

4) оплати послуг зберігача Накопичувального фонду або відповідного недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення;

5) оплати послуг із проведення планової аудиторської перевірки Накопичувального фонду або недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення;

6) оплати послуг радника з інвестиційних питань;

7) оплати послуг виконавчої дирекції Пенсійного фонду з адміністрування Накопичувального фонду, у тому числі на проведення конкурсів, у порядку та розмірах, встановлених Радою Накопичувального фонду, або оплати послуг з адміністрування недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення (крім випадків, якщо адміністрування здійснює юридична особа — одноосібний засновник).

3. Забороняється використання коштів накопичувальної системи пенсійного страхування для забезпечення виплати пенсій та надання соціальних послуг із солідарної системи, на виплату пенсій на визначений строк у системі недержавного пенсійного забезпечення та на інші цілі, не передбачені цим Законом.

4. Інвестиційний дохід від операцій з пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування не включається до складу доходу компаній з управління активами або будь-якого іншого суб'єкта системи накопичувального пенсійного забезпечення.

5. Кошти накопичувальної системи пенсійного страхування є власністю учасників накопичувальної системи пенсійного страхування в сумі, що обліковується на їх накопичувальних пенсійних рахунках в Накопичувальному фонді або на індивідуальних пенсійних рахунках у відповідних недержавних пенсійних фондах — суб'єктах другого рівня системи пенсійного забезпечення.

6. Право власності учасника накопичувальної системи пенсійного страхування на належну частку пенсійних коштів накопичувальної системи пенсійного страхування, що обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку в недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, реалізується згідно із цим Законом, а у разі смерті такого учасника право власності спадкоємців на його пенсійні кошти реалізується відповідно до цього Закону та Цивільного кодексу України.

7. Облік надходжень і витрат Накопичувального фонду здійснює виконавча дирекція Пенсійного фонду»;

у статті 80:

у назві слова «Накопичувального фонду» замінити словами «накопичувальної системи пенсійного страхування»;

частину другу виключити;

у частині третій:

пункт 2 викласти в такій редакції:

«2) акцій, які відповідно до норм законодавства пройшли лістинг, перебувають в обігу на фондовій біржі, що відповідає вимогам, встановленим Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку (крім придбання акцій українських емітентів під час їх розміщення у разі, якщо акції відповідного емітента входять до складу пенсійних активів Накопичувального фонду)»;

доповнити пунктом 2^1 такого змісту:

«2^1) облігацій та іпотечних облігацій українських емітентів, кредитний рейтинг яких відповідає інвестиційному рівню за національною шкалою, визначеною законодавством, або які відповідно до норм законодавства пройшли лістинг на фондовій біржі, що відповідає вимогам, установленим Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку»;

доповнити абзацом дев'ятим такого змісту:

«Пенсійні активи накопичувальної системи пенсійного страхування можуть формуватися виключно у результаті проведення операцій, пов'язаних із здійсненням накопичувального пенсійного страхування відповідно до цього Закону»;

у частині четвертій:

пункт 1 після слів «Пенсійного фонду» доповнити словами «або відповідно адміністратором недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення»;

пункти 2 і 5 викласти в такій редакції:

«2) цінні папери, які не пройшли лістинг на фондовій біржі (крім цінних паперів, погашення та отримання доходу за якими гарантовано відповідно до законодавства державою, органами місцевого самоврядування або третіми особами)»;

«5) похідні (деривативи)»;

у частині шостій:

у першому реченні слова «частиною п'ятою» замінити словами «частиною другою»;

друге речення доповнити словами «адміністратора недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення чи будь-якого іншого суб'єкта системи накопичувального пенсійного забезпечення»;

частини сьому — десяту викласти в такій редакції:

«7. Сума коштів, що належить кожному з учасників накопичувальної системи пенсійного страхування, визначається шляхом множення кількості одиниць пенсійних активів, що обліковуються на його накопичувальному пенсійному рахунку в Накопичувальному фонді або на індивідуальному пенсійному рахунку у відповідному недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, на чисту вартість одиниці пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування станом на день підрахунку у порядку, встановленому Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Облік усіх операцій на рахунку учасника накопичувальної системи пенсійного страхування здійснюється в національній валюті України із зазначенням кількості одиниць пенсійних активів.

Сума коштів, що обліковується на накопичувальних пенсійних рахунках усіх учасників Накопичувального фонду, дорівнює сумі чистої вартості активів Накопичувального фонду.

Сума коштів, що обліковується на індивідуальних пенсійних рахунках учасників накопичувальної системи пенсійного страхування у відповідному недержавному пенсійному фонді — суб'єкті другого рівня системи пенсійного забезпечення, дорівнює сумі чистої вартості активів накопичувальної системи пенсійного страхування у такому фонді.

Кількість одиниць пенсійних активів, що обліковуються на рахунку учасника накопичувальної системи пенсійного страхування у розрізі операцій, визначається шляхом ділення суми за відповідною операцією на рахунку учасника накопичувальної системи пенсійного страхування на чисту вартість одиниці пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування, розрахованої на кінець дня розрахунку.

8. Вартість пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування визначається відповідно до цього Закону у порядку, встановленому Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України.

Пенсійні активи накопичувальної системи пенсійного страхування оцінюються за їх ринковою вартістю відповідно до методики, затвердженої Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Обчислення чистої вартості пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування та чистої вартості одиниці пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування здійснюється виконавчою дирекцією Пенсійного фонду або адміністратором відповідного недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення на підставі визначеної компанією (компаніями) з управління активами вартості пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування, які перебувають в її (їх) управлінні. Обчислення чистої вартості пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування та одиниці пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування здійснюється станом на кінець кожного робочого дня, а за вихідні та святкові дні — на кінець останнього вихідного (святкового) дня. Зберігач Накопичувального фонду та зберігач недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення перевіряють правильність такого підрахунку.

Процедура обчислення чистої вартості пенсійних активів і чистої вартості одиниці пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування та кількості оди-

ниць пенсійних активів такої системи визначається Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України за погодженням з Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

9. Пенсійні активи накопичувальної системи пенсійного страхування у разі визнання банкрутом компанії з управління активами, зберігача, адміністратора недержавного пенсійного фонду — суб'єкта другого рівня системи пенсійного забезпечення не можуть включатися до ліквідаційної маси зазначених осіб.

10. На пенсійні активи накопичувальної системи пенсійного страхування не може бути накладене будь-яке стягнення або застосована конфіскація, а також вони не можуть бути предметом застави»;

у статті 81:

частину третю доповнити абзацами другим і третім такого змісту:

«Членом Ради Накопичувального фонду не може бути особа, яка була засуджена за умисні злочини або позбавлена права займати певні посади чи провадити певну діяльність.

Член Ради Накопичувального фонду зобов'язаний подати інформацію щодо володіння безпосередньо або через пов'язаних осіб часткою (паєм, пакетом акцій) статутного капіталу юридичних осіб, можливості здійснювати вирішальний/суттєвий вплив на основі договору чи в інший спосіб, а також про загальний обсяг корпоративних прав, що належить йому, членам його сім'ї та юридичним особам, які контролюються ним або членами його сім'ї»;

у частині четвертій:

абзац третій доповнити реченням такого змісту: «У разі розголошення таких відомостей члени Ради Накопичувального фонду несуть відповідальність згідно із законом»;

доповнити абзацом четвертим такого змісту:

«Член Ради Накопичувального фонду, який є засновником (власником) чи пов'язаною особою суб'єкта, допущеного до участі у другому етапі конкурсу, що проводиться для обрання компаній з управління активами, радника з інвестиційних питань, зберігача та аудитора, зобов'язаний повідомити про це Раді Накопичувального фонду для прийняття нею рішення про відсторонення такого члена від участі у прийнятті рішення про визначення переможця за результатами конкурсу. Якщо за підсумками конкурсу такого учасника визнано переможцем, член Ради Накопичувального фонду, який є засновником (власником) чи пов'язаною особою такого учасника, повинен скласти з себе повноваження члена Ради Накопичувального фонду»;

частину сьому після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

«звітує щороку перед Верховною Радою України про результати діяльності Накопичувального фонду».

У зв'язку з цим абзаци третій — дев'ятий вважати відповідно абзацами четвертим — десятим;

частину восьму після абзацу шостого доповнити новим абзацом такого змісту:

«у разі вчинення дій, які призвели до розкриття конфіденційної інформації про умови та технічне завдання конкурсу, що встановлено судом».

У зв'язку з цим абзаци сьомий — дванадцятий вважати відповідно абзацами восьмим — тринадцятим;

у статті 82:

у частині першій:

пункти 1 і 2 викласти в такій редакції:

«1) визначення за результатами конкурсу компаній з управління активами, радника з інвестиційних питань, зберігача, аудитора Накопичувального фонду;

2) затвердження умов проведення і технічного завдання конкурсу з вибору компаній з управління активами, радника з інвестиційних питань, зберігача, аудитора Накопичувального фонду»;

у пункті 3 слово «доцільність» виключити;

доповнити пунктом 3^1 такого змісту:

«3^1) прийняття рішення про припинення зберігачем виконання розпоряджень компаній з управління активами Накопичувального фонду на підставах, визначених цим Законом»;

пункт 6 після слів «компаній з управління активами» доповнити словами «радника з інвестиційних питань»;

у пункті 7 слова «адміністративним управлінням Накопичувальним фондом» замінити словами «наданням послуг з адміністрування Накопичувального фонду»;

пункт 8 викласти в такій редакції:

«8) заслуховування звіту виконавчої дирекції Пенсійного фонду про надання послуг з адміністрування Накопичувального фонду, внесення правлінню Пенсійного фонду рекомендацій та пропозицій щодо вдосконалення послуг з адміністрування Накопичувального фонду і про стан накопичувальної системи пенсійного страхування, затвердження такого звіту»;

доповнити частиною четвертою такого змісту:

«4. У разі виявлення фактів порушення вимог цього Закону щодо пов'язаних осіб Рада Накопичувального фонду протягом місяця приймає рішення про проведення конкурсу щодо обрання нової компанії з управління активами, радника з інвестиційних питань, зберігача та/або аудитора із забезпеченням дотримання вимог цього Закону щодо пов'язаних осіб. Вартість проведення конкурсу щодо нової компанії з управління активами, радника з інвестиційних питань, зберігача та/або аудитора, відшкодовується особою, яка порушила вимоги цього Закону щодо пов'язаних осіб»;

частину п'яту статті 83 доповнити реченням такого змісту: «У разі незгоди з рішенням Ради Накопичувального фонду член Ради підписує рішення з викладенням своїх аргументованих міркувань»;

у статті 84:

друге речення частини першої викласти в такій редакції: «Вимоги до радника з інвестиційних питань визначаються Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України за погодженням з Антимонопольним комітетом України та центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики»;

частину другу викласти в такій редакції:

«2. Виконавча дирекція Пенсійного фонду укладає з радником з інвестиційних питань договір на умовах, визначених статтею 95 цього Закону.

На підставі рішення Ради Накопичувального фонду договір з радником з інвестиційних питань може бути достроково розірваний у разі:

1) невиконання радником з інвестиційних питань договору або недотримання його умов (неналежне виконання);

2) початку проведення процедури ліквідації, порушення провадження у справі про банкрутство;

3) наявності висновку аудитора або органів державного регулювання та нагляду у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування про те, що в результаті інвестування коштів Накопичувального фонду відповідно до запропонованих радником з інвестиційних питань основних напрямів інвестиційної політики та нормативів інвестування коштів Накопичувального фонду показник зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду за останні 12 місяців більш як на 10 відсотків менший порівняно із середньозваженим показником зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів, який розраховується Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, якщо це не обумовлено об'єктивними змінами на фінансовому ринку.

У разі прийняття рішення про дострокове розірвання договору з радником з інвестиційних питань у випадках, передбачених цією частиною, Рада Накопичувального фонду приймає одночасно рішення про дострокове проведення конкурсу з метою залучення нового радника з інвестиційних питань.

Виконавча дирекція Пенсійного фонду зобов'язана протягом 10 календарних днів з дня прийняття рішення про дострокове проведення конкурсу з метою залучення нового радника з інвестиційних питань оголосити та опублікувати рішення Ради Накопичувального фонду про проведення такого конкурсу.

Радник з інвестиційних питань у разі дострокового розірвання договору (крім випадків, зазначених у пунктах 2 і 3 цієї частини) зобов'язаний компенсувати всі витрати, пов'язані з проведенням наступного конкурсу з метою залучення радника з інвестиційних питань»;

у пунктах 2 і 3 частини третьої слова «Пенсійному фонду» замінити словами «Раді Накопичувального фонду»;

частину п'яту після слів «компанії з управління активами» доповнити словами «виконавчої дирекції Пенсійного фонду»;

частини третю — шосту статті 85 викласти в такій редакції:

«3. Компанією з управління активами може бути юридична особа.

4. Компанії з управління активами — резиденти, що обираються з числа компаній, які:

1) провадять протягом останніх трьох років діяльність з управління активами на підставі відповідної ліцензії, виданої Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

2) мають одночасно в управлінні активи в сумі, розмір якої встановлюється в технічному завданні конкурсу;

3) підтримують власний капітал у розмірі не менш як 25 мільйонів гривень на день подання заяви на участь у конкурсі;

4) відповідають вимогам, встановленим Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, щодо кваліфікаційного рівня та досвіду роботи фахівців, які безпосередньо виконуватимуть функції, передбачені технічним завданням конкурсу;

5) мають сформований резервний фонд за рахунок прибутку у розмірі не менш як 25 відсотків мінімального розміру статутного капіталу, встановленого законом для компаній з управління активами.

5. У разі якщо основними напрямами інвестиційної політики передбачено інвестування пенсійних активів у цінні папери іноземних емітентів, у конкурсі можуть брати участь компанії з управління активами — нерезиденти, які утворені та зареєстровані в країні, законодавством якої передбачено державний нагляд за діяльністю компаній з управління активами, та провадять протягом трьох років діяльність з управління активами. При цьому компанією з управління активами — нерезидентом не може бути юридична особа, зареєстрована в державі або на території держави, у межах якої є конфіденційними відомості про майно, сферу діяльності і структуру власності/акціонерів юридичної особи, а також ідентифікаційні дані власників-бенефіціаріїв, або знаходиться під безпосереднім чи опосередкованим контролем такої компанії. Компанія з управління активами — нерезидент провадить діяльність з управління активами накопичувальної системи пенсійного страхування виключно за межами України. Вимоги до такої компанії встановлюються Радою Накопичувального фонду з урахуванням пропозицій, поданих Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

6. Компанія з управління активами не може бути засновником (власником) або пов'язаною особою радника з інвестиційних питань, зберігача, аудитора Накопичувального фонду та їх пов'язаних осіб»;

у статті 86:

у частині першій:

пункт 1 доповнити словами «та умовами договору»;

доповнити пунктом 6 такого змісту:

«6) подання щодня зберігачу Накопичувального фонду інформації, необхідної для перевірки правильності обчислення чистої вартості пенсійних активів та чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду, у порядку та за формою, встановленими Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України»;

частини другу — п'яту викласти в такій редакції:

«2. Розмір оплати послуг, що надаються компанією з управління активами, визначається в договорі про управління активами накопичувальної системи пенсійного страхування з урахуванням результатів її діяльності та не може перевищувати сумарно 0,75 відсотка середньоарифметичного значення чистої вартості пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування, що перебувають в її управлінні протягом року (або 0,0625 відсотка на місяць), за який проводиться оплата таких послуг.

3. У разі якщо зміна чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду, отримана за останній календарний рік у результаті інвестування коштів Накопичувального фонду, є нижчою середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів за відповідний період, розрахованого Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, Рада Накопичувального фонду розглядає питання про зменшення розміру оплати послуг компаній з управління активами.

У разі якщо зміна чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду, отримана за останній календарний рік у результаті інвестування коштів Накопичувального фонду, є вищою середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів за відповідний період, розрахованого Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, за рішенням Ради Накопичувального фонду розмір оплати послуг компаній з управління активами може бути збільшений в межах, передбачених частиною другою цієї статті.

4. У разі якщо за висновком аудитора або органів державного регулювання та нагляду у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування про те, що в результаті інвестування коштів Накопичувального фонду показник зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду за останній календарний рік є меншим більш як на 20 відсотків порівняно із середньозваженим показником зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів, який розраховується Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, якщо це не обумовлено об'єктивними змінами на фінансовому ринку, Рада Накопичувального фонду розглядає питання про заміну компанії з управління активами.

5. У разі анулювання ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку — діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами) компанії з управління активами накопичувальної системи пенсійного страхування Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку зобов'язана оприлюднити таку інформацію на своєму офіційному веб-сайті та повідомити письмово про це Раду Накопичувального фонду в день анулювання такої ліцензії»;

частини першу і другу статті 87 викласти в такій редакції:

«1. Повноваження компанії з управління активами припиняються Радою Накопичувального фонду за поданням Пенсійного фонду, зберігача, органів державного регулювання та нагляду у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування в разі:

1) порушення умов договору про управління пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування або іншого договору, укладеного з виконавчою дирекцією Пенсійного фонду;

2) порушення положень цього Закону, основних напрямів інвестиційної політики та нормативів інвестування коштів Накопичувального фонду;

3) прийняття Радою Накопичувального фонду рішення відповідно до частини четвертої статті 86 цього Закону;

4) анулювання ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку — діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами);

5) прийняття учасниками юридичної особи — компанії з управління активами, судом або органом державної влади рішення про ліквідацію та/або припинення цієї компанії;

6) укладення компанією з управління активами договорів, які порушують вимоги цього Закону, умови договору про управління активами накопичувальної системи пенсійного страхування або положення основних напрямів інвестиційної політики та нормативів інвестування коштів Накопичувального фонду;

7) порушення вимог цього Закону щодо пов'язаних осіб.

Рішення Ради Накопичувального фонду про припинення повноважень компанії з управління активами тягне за собою розірвання договору про управління пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування. При цьому компанія з управління активами зобов'язана компенсувати збитки, завдані з її вини Накопичувальному фонду, учасникам накопичувальної системи пенсійного страхування внаслідок порушення вимог законодавства, основних напрямів інвестиційної політики або договору.

2. Рішення Ради Накопичувального фонду про припинення повноважень компанії з управління активами накопичувальної системи пенсійного страхування надсилається зберігачу для негайного припинення виконання розпоряджень такої компанії, а копія рішення — виконавчій дирекції Пенсійного фонду, Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку і Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України.

Порядок призначення компанії з управління активами, яка тимчасово здійснюватиме управління пенсійними активами Накопичувального фонду, встановлюється Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Антимонопольним комітетом України.

Компанія з управління активами, яка тимчасово здійснюватиме управління пенсійними активами Накопичувального фонду, призначається на строк, необхідний для проведення нового конкурсу та укладення договору з компанією з управління активами, обраною за результатами конкурсу»;

у статті 88:

у частині першій:

у пункті 5 слова «та емітентами яких є комерційні банки» виключити;

пункт 8 викласти в такій редакції:

«8) придбавати або додатково інвестувати в облігації підприємств-резидентів більш як 40 відсотків загальної вартості пенсійних активів»;

доповнити пунктом 20 такого змісту:

«20) придбавати або додатково інвестувати в іпотечні облігації українських емітентів більш як 40 відсотків загальної вартості пенсійних активів»;

у частині третій слова «на організаційно оформленому ринку цінних паперів України, фондовій біржі або в торговельно-інформаційній системі, зареєстрованих у встановленому порядку» замінити словами «на фондовій біржі, зареєстрованій у встановленому законодавством порядку, яка відповідає вимогам, визначеним Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку»;

у статті 89:

у назві та тексті слова «коштів Накопичувального фонду» замінити словами «пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування»;

у частині першій:

в абзаці першому цифру і слова «1 січня року, протягом якого вони діють» замінити цифрою і словами «1 грудня року, що передує року, протягом якого вони діятимуть»;

абзаци другий і третій замінити одним абзацом такого змісту:

«Проекти основних напрямів інвестиційної політики та нормативів інвестування пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування подає Раді Накопичувального фонду виконавча дирекція Пенсійного фонду за погодженням з Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку, центральним органом виконавчої влади у сфері економіки і Національним банком України»;

частину третю викласти в такій редакції:

«3. В основних напрямах інвестиційної політики відображаються основні напрями та обмеження інвестування пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування, встановлені з урахуванням загальних вимог та обмежень, визначених цим Законом. Основні напрями інвестиційної політики обов'язкові для застосування Пенсійним фондом, компаніями з управління активами та зберігачем»;

у статті 90:

назву та частину першу після слів «компаній з управління активами» доповнити словами «радника з інвестиційних питань»;

частину першу доповнити словами «які погоджуються з Антимонопольним комітетом України»;

у частині третій:

пункт 1 після слів «компаній з управління активами» доповнити словом «аудитора»;

пункти 3 — 6 після слів «компанії з управління активами» та «компаній з управління активами» доповнити словами «радника з інвестиційних питань»;

у підпункті 2 частини другої статті 92 слова «розмір статутного капіталу, власного капіталу, відомості щодо пов'язаних осіб» замінити словами «розміри статутного та власного капіталу, відомості щодо засновників, пов'язаних осіб»;

у статті 93:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Конкурс з обрання компаній з управління активами, радника з інвестиційних питань, зберігача і аудитора Накопичувального фонду проводиться у два етапи.

У першому етапі конкурсу з обрання компаній з управління активами повинні брати участь не менш як шість претендентів, а для обрання радника з інвестиційних питань, зберігача і аудитора — не менш як три претенденти»;

абзац другий частини восьмої викласти в такій редакції:

«Організаційне забезпечення конкурсу здійснюється виконавчою дирекцією Пенсійного фонду. Матеріально-технічне забезпечення конкурсу здійснюється за рахунок коштів, передбачених частиною четвертою статті 92 цього Закону, а також коштів Накопичувального фонду, які включаються до оплати послуг виконавчої дирекції Пенсійного фонду, пов'язаних з адмініструванням Накопичувальним фондом»;

доповнити частиною дев'ятою такого змісту:

«9. Члени Ради Накопичувального фонду, посадові особи виконавчої дирекції Пенсійного фонду та радник з інвестиційних питань, винні у порушенні порядку проведення конкурсу, зокрема щодо збереження конфіденційної інформації, несуть відповідальність відповідно до закону»;

у частині четвертій статті 94 слова «Пенсійним фондом» замінити словами «виконавчою дирекцією Пенсійного фонду»;

у статті 95:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. За результатами конкурсу виконавча дирекція Пенсійного фонду укладає у місячний строк після оголошення результатів конкурсу в письмовій формі договори з компаніями з управління активами, зберігачем, радником з інвестиційних питань та аудитором Накопичувального фонду»;

абзац дев'ятий частини другої викласти в такій редакції:

«розмір оплати послуг»;

у частині третій:

абзац другий після слів «щодо інвестування пенсійних активів» доповнити словами «в інтересах застрахованих осіб»;

в абзаці четвертому слова «а також акт приймання-передачі в управління пенсійних активів, які сформовані на день укладення договору та» замінити словами «витяг з рішення Ради Накопичувального фонду про визначення для компанії з управління активами обсягу пенсійних активів Накопичувального фонду»;

у частині четвертій:

після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

«умови і строки передачі пенсійних активів та відповідної документації іншому зберігачу».

У зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом п'ятим;

абзац п'ятий доповнити словами «а також акт приймання-передачі на зберігання пенсійних активів, які сформовані на день укладення договору, завірений Пенсійним фондом, компанією з управління активами та попереднім зберігачем у разі проведення заміни зберігача»;

у статті 96:

назву та абзац перший частини першої після слів «пенсійних активів» доповнити словами «накопичувальної системи пенсійного страхування»;

частину другу після слів «Накопичувального фонду» доповнити словами «та накопичувальної системи пенсійного страхування в цілому»;

у статті 97:

назву та абзац перший частини першої після слів «Накопичувальний фонд» доповнити словами «та накопичувальну систему пенсійного страхування»;

у частині першій:

пункт 7 виключити;

пункт 8 викласти в такій редакції:

«8) звіт про чисту вартість пенсійних активів, чисту вартість одиниці пенсійних активів і показники зміни чистої вартості пенсійних активів та зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів на кінець звітного року»;

пункти 12, 13 і 15 після слів «Накопичувального фонду» у всіх відмінках доповнити словами «та накопичувальної системи пенсійного страхування в цілому»;

доповнити частиною другою такого змісту:

«2. Крім випадків, установлених законом, не підлягає розголошенню та оприлюдненню інформація про:

страхові внески до накопичувальної системи пенсійного страхування;

суму коштів, що обліковується на накопичувальному пенсійному рахунку учасника накопичувальної системи пенсійного страхування;

умови та стан виконання договорів страхування довічної пенсії;

персональні дані учасників накопичувальної системи пенсійного страхування»;

текст статті 98 викласти в такій редакції:

«1. Виконавча дирекція Пенсійного фонду зобов'язана безоплатно надавати до 1 липня року, що настає за звітним, кожному учасникові Накопичувального фонду письмовий звіт про стан його накопичувального пенсійного рахунка із зазначенням чистої вартості пенсійних активів на початок та кінець звітного року, щомісячних надходжень страхових внесків.

Виконавча дирекція Пенсійного фонду зобов'язана також надавати таку інформацію за письмовим запитом учасника Накопичувального фонду протягом п'яти робочих днів з дня його надходження за плату, визначену Радою Накопичувального фонду, крім випадків надання інформації для укладення договору страхування довічної пенсії»;

у статті 99:

у другому реченні абзацу першого частини першої слова «Наглядова рада» замінити словами «орган управління»;

пункти 1 та 2 частини другої викласти в такій редакції:

«1) мати ліцензію, видану Національним банком України, та ліцензію Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку на право провадження професійної депозитарної діяльності зберігача цінних паперів;

2) мати розмір регулятивного капіталу не менш як 500 мільйонів гривень»;

у частині третій:

у пунктах 5 і 6 слово «доручення» замінити словом «розпорядження»;

абзаци четвертий і п'ятий пункту 7 викласти в такій редакції:

«інформацію про загальну вартість пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування на день подання інформації та зміну чистої вартості пенсійних активів за звітний період;

інформацію про операції з пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування, здійснені компаніями з управління активами. Така інформація подається також Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку і Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України. Інформація щодо руху таких пенсійних активів подається зберігачем у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України»;

доповнити пунктами 7^1 — 7^4 такого змісту:

«7^1) забезпечує в день надходження до банку зарахування страхових внесків на рахунок Накопичувального фонду та перерахування пенсійних активів Накопичувального фонду для їх інвестування компаніями з управління активами;

7^2) у разі виявлення фактів порушення законодавства компаніями з управління активами протягом одного робочого дня з дня їх виявлення припиняє виконання розпоряджень компаній у частині управління пенсійними активами Накопичувального фонду та інформує про це виконавчу дирекцію Пенсійного фонду, Раду Накопичувального фонду, Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України і Державну комісію з цінних паперів та фондового ринку;

7^3) виконує рішення Ради Накопичувального фонду, а також розпорядження Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку про припинення виконання розпоряджень компанії з управління активами Накопичувального фонду на підставах, встановлених Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України, центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики, Антимонопольним комітетом України;

7^4) щодня перевіряє правильність обчислення чистої вартості пенсійних активів та чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду»;

частину четверту доповнити словами «здійснювати управління пенсійними активами накопичувальної системи пенсійного страхування та використовувати пенсійні активи Накопичувального фонду як кредитні ресурси»;

у частині шостій слова «правлінню Пенсійного фонду» замінити словами «виконавчій дирекції Пенсійного фонду, Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг України», а слова «Наглядова рада» — словами «орган управління зберігача»;

доповнити частинами сьомою — десятою такого змісту:

«7. Зберігач має право доступу до інформації та документів, необхідних для перевірки правильності обчислення чистої вартості пенсійних активів і чистої вартості одиниці пенсійних активів Накопичувального фонду.

8. Заміна зберігача може здійснюватися:

1) після закінчення строку дії договору, укладеного за результатами конкурсу з обрання зберігача;

2) у разі дострокового розірвання укладеного договору з ініціативи Ради Накопичувального фонду або зберігача.

9. Дострокове розірвання договору із зберігачем здійснюється за рішенням Ради Накопичувального фонду за поданням виконавчої дирекції Пенсійного фонду, Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку і Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України у разі:

1) відкликання Національним банком України ліцензії;

2) анулювання Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку ліцензії на право провадження професійної депозитарної діяльності зберігача цінних паперів;

3) порушення зберігачем вимог цього Закону або умов договору;

4) порушення провадження у справі про банкрутство зберігача, прийняття рішення про ліквідацію зберігача або введення тимчасової адміністрації.

10. У разі обрання нового зберігача попередній зберігач, з яким розірвано договір, зобов'язаний:

1) забезпечити передачу всіх пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування, що перебувають у нього на зберіганні, та відповідних документів новому зберігачу у визначений строк;

2) виконувати функцію до повної передачі всіх пенсійних активів Накопичувального фонду новому зберігачу в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України»;

частину другу статті 101 викласти в такій редакції:

«2. Максимальний щорічний розмір оплати послуг зберігача не може перевищувати 0,1 відсотка розміру чистої вартості пенсійних активів»;

у статті 102:

частину першу після слова «відповідальність» доповнити словами «власним майном»;

у частині другій слова «Пенсійним фондом» замінити словами «виконавчою дирекцією Пенсійного фонду»;

у статті 103:

у частині другій:

абзац третій після слів «Пенсійного фонду» доповнити словами «законності та своєчасності руху коштів накопичувальної системи пенсійного страхування»;

в абзаці п'ятому слова «в частині управління пенсійними активами» виключити;

після абзацу шостого доповнити новим абзацом такого змісту:

«за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у сфері накопичувального пенсійного забезпечення — Антимонопольний комітет України».

У зв'язку з цим абзац сьомий вважати абзацом восьмим;

доповнити абзацом дев'ятим такого змісту:

«Роз'яснення з питань здійснення пенсійних виплат за рахунок коштів Накопичувального фонду надає Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України, центральний орган виконавчої влади у сфері соціальної політики і Пенсійний фонд»;

доповнити частиною восьмою такого змісту:

«8. Антимонопольний комітет України письмово повідомляє Раду Накопичувального фонду про прийняті ним рішення щодо порушення вимог законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами накопичувальної системи пенсійного забезпечення.

Органи державного регулювання та нагляду у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування повідомляють Антимонопольний комітет України про ознаки порушення законодавства з питань захисту економічної конкуренції суб'єктами накопичувальної системи пенсійного забезпечення»;

у статті 104:

пункт 3 доповнити словами «та про виявлені факти порушення інформує Раду Накопичувального фонду»;

у пункті 5 слова «та контролює їх виконання» виключити;

у пункті 6 слово «порядок» замінити словами «строки та вимоги до»;

доповнити пунктом 8^1 такого змісту:

«8^1) у разі порушення вимог законодавства про накопичувальну систему пенсійного страхування надсилає виконавчій дирекції Пенсійного фонду повідомлення про необхідність усунення фактів порушення законодавства про накопичувальну систему пенсійного страхування»;

статтю 107 після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

«2. Посадові особи виконавчої дирекції Пенсійного фонду не мають права отримувати винагороду в будь-якому вигляді від компаній з управління активами, радника з інвестиційних питань, зберігача, аудитора, а також від пов'язаних осіб зазначених суб'єктів. У разі отримання такої винагороди у будь-якому вигляді посадові особи виконавчої дирекції Пенсійного фонду несуть відповідальність відповідно до закону».

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою;

статтю 108 викласти в такій редакції:

«Стаття 108. Відповідальність компанії з управління активами

1. За невиконання або неналежне виконання обов'язків, передбачених цим Законом та договором про управління активами накопичувальної системи пенсійного страхування, компанія з управління активами несе відповідальність відповідно до закону та укладеного договору.

2. Збитки, завдані Пенсійному фонду, Накопичувальному фонду та/або учасникам накопичувальної системи пенсійного страхування внаслідок невиконання або неналежного виконання умов договору компанією з управління активами, відшкодовуються за рахунок її резервного фонду, а в разі його недостатності — за рахунок власного майна компанії з управління активами.

Такі збитки не можуть відшкодовуватися за рахунок коштів Пенсійного фонду та Накопичувального фонду.

3. Компанія з управління активами не несе відповідальності за зобов'язаннями Пенсійного фонду та зобов'язаннями зберігача»;

у розділі XV «Прикінцеві положення»:

у пункті 1:

в абзаці третьому слово «частини» виключити;

в абзаці четвертому цифри і слово «11 років» замінити словами «два роки», а слово «частини» виключити;

у пункті 3:

в абзаці другому слова і цифри «але не раніше ніж за 15 років до досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону» замінити словами і цифрами «після досягнення чоловіками 45 років, жінками — 40 років та»;

в абзаці третьому слова і цифри «але не раніше ніж за 10 років для чоловіків і за 15 років для жінок до досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону» замінити словами і цифрами «після досягнення чоловіками 50 років, жінками — 40 років та»;

в абзаці четвертому слова і цифри «але не раніше ніж за 5 років до досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону» замінити словами і цифрами «після досягнення 50 років та»;

в абзаці п'ятому слова і цифри «але не раніше ніж за 5 років до досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону» замінити словами і цифрами «після досягнення 55 років та»;

в абзаці шостому слова і цифри «але не раніше ніж за 5 років до досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону» замінити словами і цифрами «після досягнення чоловіками 55 років, жінками — 50 років та»;

доповнити пунктами 4^1 і 4^2 такого змісту:

«4^1. Для осіб, яким пенсія призначена до набрання чинності Законом України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи», крім тих, яким після набрання чинності зазначеним Законом здійснювався перерахунок пенсії з урахуванням заробітної плати за періоди страхового стажу після призначення (попереднього перерахунку) пенсії:

мінімальний розмір пенсії за віком, передбачений абзацом першим частини першої статті 28 цього Закону, встановлюється за наявності у чоловіків 25 років, а у жінок 20 років страхового стажу;

збільшення пенсії, передбачене абзацом другим частини першої статті 28 цього Закону, встановлюється за кожний повний рік страхового стажу понад 25 років чоловікам і 20 років жінкам.

4^2. У період до 1 січня 2016 року особи, визнані інвалідами II групи, мають право на пенсію по інвалідності за наявності страхового стажу на час настання інвалідності або на день звернення за пенсією, передбаченого абзацами другим — дванадцятим частини першої статті 32 цього Закону»;

пункт 7 викласти в такій редакції:

«7. Достроково призначена пенсія за віком з урахуванням підпункту «г» частини першої пункту 1 статті 26 Закону України «Про зайнятість населення», пункту «в» частини другої статті 12 Закону України «Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему» та статті 21 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» у період до досягнення пенсійного віку, встановленого статтею 26 цього Закону, працюючим пенсіонерам не виплачується»;

доповнити пунктами 7^1 і 7^2 такого змісту:

«7^1. Особам, які на день досягнення пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, працювали в закладах та установах державної або комунальної форми власності на посадах, робота на яких дає право на призначення пенсії за вислугу років відповідно до пунктів «е» — «ж» статті 55 Закону України «Про пенсійне забезпечення», і мають страховий стаж (для чоловіків — 35 років, для жінок — 30 років) на таких посадах, а також якщо вони до цього не отримували будь-яку пенсію, при призначенні пенсії за віком виплачується грошова допомога, яка не підлягає оподаткуванню, у розмірі їх десяти місячних пенсій станом на день її призначення.

Виплата зазначеної грошової допомоги здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.

Порядок обчислення стажу, який дає право на призначення грошової допомоги, та механізм виплати цієї допомоги встановлюються Кабінетом Міністрів України.

7^2. До 1 січня 2015 року право дострокового виходу на пенсію за віком мають жінки, яким виповнилося 55 років, за наявності страхового стажу не менше 30 років та за умови звільнення з роботи. У цьому випадку розмір їх пенсії, обчислений відповідно до статті 27 та з урахуванням статті 28 цього Закону, зменшується на 0,5 відсотка за кожний повний чи неповний місяць дострокового виходу на пенсію.

Зменшення розміру пенсії за віком застосовується протягом усього періоду отримання пенсії незалежно від її виду.

У разі коли жінка, якій достроково призначено пенсію, до досягнення віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, працевлаштувалася, виплата дострокової пенсії на час роботи припиняється. У цьому випадку після досягнення віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, відсоток, на який зменшено розмір пенсії, переглядається з урахуванням кількості повних місяців страхового стажу, набутого за період роботи після дострокового виходу на пенсію.

Відсоток, на який було зменшено розмір пенсії, також може бути переглянуто з урахуванням відповідної кількості повних місяців страхового стажу, якщо особа після досягнення віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, продовжує працювати і відмовилася від отримання пенсії»;

у підпункті 1 пункту 8:

в абзаці першому цифри «5 — 10» замінити цифрами «6 — 10»;

абзаци другий — третій виключити;

у пункті 9:

абзаци перший — четвертий викласти в такій редакції:

«9. Страхові внески до Накопичувального фонду сплачуються застрахованими особами, яким на день запровадження перерахування таких внесків виповнилося не більш як 35 років.

Зазначені в частині першій статті 12 цього Закону особи, які на день перерахування страхових внесків до Накопичувального фонду не досягли 35-річного віку, можуть за власним бажанням сплачувати такі внески за договором про добровільну участь у накопичувальній системі пенсійного страхування.

Особи, які досягли пенсійного віку, передбаченого статтею 26 цього Закону, крім випадків відстрочення часу призначення пенсії за віком відповідно до цього Закону, не можуть бути платниками страхових внесків до Накопичувального фонду.

Максимальний розмір страхових внесків, що спрямовуються до накопичувальної системи пенсійного страхування, не може перевищувати 7 відсотків суми заробітної плати (доходу), визначеної частиною першою статті 7 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;

абзац шостий виключити;

абзац восьмий доповнити словами і цифрами «з урахуванням коштів Державного бюджету України, спрямованих на забезпечення потреб, визначених частиною третьою статті 113 цього Закону»;

пункт 13 викласти в такій редакції:

«13. У разі якщо особа має право на отримання пенсії, щомісячного довічного грошового утримання відповідно до законів України «Про Кабінет Міністрів України», «Про державну службу», «Про Національний банк України», «Про дипломатичну службу», «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Про прокуратуру», «Про статус народного депутата України», «Про судоустрій і статус суддів», «Про судову експертизу», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів», Митного кодексу України, Положення про помічника-консультанта народного депутата України та цього Закону, призначається одна пенсія, щомісячне довічне грошове утримання за її вибором. При цьому різниця між розміром пенсії, на який має право особа відповідно до зазначених законодавчих актів, та розміром пенсії із солідарної системи відповідно до цього Закону фінансується за рахунок коштів Державного бюджету України»;

підпункт 6 пункту 15 виключити;

у тексті Закону слово «тендер» в усіх відмінках і числах замінити словом «конкурс» у відповідному відмінку і числі;

18) абзац дев'ятий розділу V Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, затвердженої Законом України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 29, ст. 367), викласти в такій редакції:

«фінансові послуги (у тому числі послуги в системі накопичувального пенсійного забезпечення)»;

19) у Законі України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 33 — 34, ст. 404):

у статті 1:

абзац третій замінити дванадцятьма абзацами такого змісту:

«особа, яка не має права на пенсію, — особа, яка досягла віку 63 років та не має права на пенсію відповідно до чинного законодавства. До досягнення зазначеного віку до осіб, які не мають права на пенсію, належать жінки 1958 року народження і старші після досягнення ними такого віку:

58 років — які народилися до 30 вересня 1953 року включно;

58 років 6 місяців — які народилися з 1 жовтня 1953 року по 31 березня 1954 року;

59 років — які народилися з 1 квітня 1954 року по 30 вересня 1954 року;

59 років 6 місяців — які народилися з 1 жовтня 1954 року по 31 березня 1955 року;

60 років — які народилися з 1 квітня 1955 року по 30 вересня 1955 року;

60 років 6 місяців — які народилися з 1 жовтня 1955 року по 31 березня 1956 року;

61 рік — які народилися з 1 квітня 1956 року по 30 вересня 1956 року;

61 рік 6 місяців — які народилися з 1 жовтня 1956 року по 31 березня 1957 року;

62 роки — які народилися з 1 квітня 1957 року по 30 вересня 1957 року;

62 роки 6 місяців — які народилися з 1 жовтня 1957 року по 31 березня 1958 року;

63 роки — які народилися з 1 квітня 1958 року по 31 грудня 1958 року».

У зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом п'ятнадцятим;

у частині першій статті 2, пункті 1 частини першої статті 4, частинах першій і другій статті 5 та абзаці шостому статті 6 слова і цифри «(чоловік — 63 років, жінка — 58 років)» у всіх відмінках і числах замінити словами і цифрою «встановленого статтею 1 цього Закону»;

у другому реченні частини першої статті 5 слова і цифри «чоловіками — 63 років, жінками — 58 років» замінити словами і цифрою «віку, встановленого статтею 1 цього Закону»;

20) у пункті 11 статті 1 Закону України «Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються із служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, та членів їхніх сімей» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 36, ст. 444) цифри і слово «15 років» замінити цифрами і словами «20 календарних років» та цифри і слова «40 відсотків від грошового забезпечення із збільшенням цього розміру на 2 відсотки за кожний наступний рік, але не більше ніж» виключити;

21) у статті 138 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., №№ 41 — 45, ст. 529; 2011 р., № 23, ст. 160; із змінами, внесеними Законом України від 23 грудня 2010 року № 2856 — VI):

назву та частину першу викласти в такій редакції:

«Стаття 138. Пенсія або щомісячне довічне грошове утримання судді у відставці

1. Судді, який вийшов у відставку, після досягнення чоловіками віку 62 роки, жінками — пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», виплачується пенсія на умовах, передбачених статтею 37 Закону України «Про державну службу», або за його вибором щомісячне довічне грошове утримання. До досягнення віку, встановленого першим реченням цієї частини, право на пенсію за віком або щомісячне довічне грошове утримання мають чоловіки 1955 року народження і старші після досягнення ними такого віку:

60 років — які народилися по 31 грудня 1952 року;

60 років 6 місяців — які народилися з 1 січня 1953 року по 31 грудня 1953 року;

61 рік — які народилися з 1 січня 1954 року по 31 грудня 1954 року;

61 рік 6 місяців — які народилися з 1 січня 1955 року по 31 грудня 1955 року»;

у частині другій слова «пенсійного віку» замінити словами «віку, встановленого частиною першою цієї статті»;

у частині третій:

перше речення після цифр і слів «80 відсотків грошового утримання судді» доповнити словами і цифрами «з якого було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а до 1 січня 2011 року — страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

друге речення виключити;

частину п'яту викласти в такій редакції:

«5. Виплата щомісячного довічного грошового утримання, призначеного відповідно до цієї статті, на період роботи на посадах, які дають право на його призначення або право на призначення пенсії в порядку та на умовах, передбачених законами України «Про прокуратуру», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про статус народного депутата України», «Про державну службу», припиняється. На цей період призначається і виплачується пенсія відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Максимальний розмір щомісячного довічного грошового утримання суддів у відставці (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність. Довічне грошове утримання суддям виплачується органами Пенсійного фонду України за рахунок коштів Державного бюджету України»;

22) у Законі України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 2 — 3, ст. 11):

у частині першій статті 1:

у пункті 4 слово «п'ятнадцяти» замінити словом «сімнадцяти»;

доповнити пунктом 11 такого змісту:

«11) учасники накопичувальної системи пенсійного страхування — фізичні особи, які сплачують/за яких сплачуються страхові внески до накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування»;

абзац перший частини першої статті 5 доповнити словами «а щодо застрахованих осіб, які є учасниками накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (далі — учасниками накопичувальної пенсійної системи) — з Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України та центральним органом виконавчої влади у сфері соціальної політики»;

у статті 11:

абзац перший частини першої після слів «соціального страхування» доповнити словами «на рахунки Накопичувального пенсійного фонду (далі — Накопичувальний фонд), а у випадках, передбачених законом, — недержавних пенсійних фондів»;

пункт 1 частини другої після слів «соціального страхування» доповнити словами «Накопичувального фонду, а у випадках, передбачених законом, — недержавних пенсійних фондів»;

у пункті 2 частини першої статті 13:

абзац перший після слів «єдиного внеску» доповнити словами «достовірності відомостей, поданих до Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування»;

після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

«Планові та позапланові перевірки проводяться органами Пенсійного фонду за місцезнаходженням платника єдиного внеску, а в разі відсутності у платника єдиного внеску приміщення така перевірка може бути проведена в приміщенні органу Пенсійного фонду».

У зв'язку з цим абзац третій вважати абзацом четвертим.

Президент України
В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ,
8 липня 2011 року.
№ 3668 — VI.

Без лічильника — труба?

Чому запровадження системи масового обліку тепла та води спричиняє спротив на місцях

Вже до кінця серпня всі підприємства комунальної теплоенергетики мали бути оснащені засобами обліку виробленої теплоенергії — таке завдання поставлено урядом. Часу на роздуми ніхто не давав та особливої згоди на місцях не питав. Перший віце-прем'єр-міністр Андрій Клюєв попередив, якщо це доручення не буде виконано, Національна комісія регулювання електроенергетики анулюватиме відповідні ліцензії. При цьому кожне підприємство повинно самостійно відшукати кошти на нові лічильники. Зате на придбання домових теплових лічильників із бюджету виділено півмільярда гривень лише на нинішній рік. Вже наступного ця сума повинна зрости до трьох — чотирьох мільярдів. «Кошти вже є. Але до кінця наступного року потрібно, щоб лічильники були встановлені по всій території в усіх будинках», — поставив завдання урядовець.

Та особливого ентузіазму до його виконання на місцях не видно.

Хто компенсуватиме втрати?

Здавалось, нарешті зроблено те, про що в комунальній галузі повторювали не одне десятиліття: буде наведено чіткий облік використання енергоресурсів та вироблених тепла і води. Без цього говорити про раціональну роботу галузі немає сенсу. На урядовій нараді з цього приводу представники області не висловили жодних істотних зауважень з приводу новацій. Однак на останній колегії ОДА, де обговорювалось це питання, голова обласної ради Микола Дерикот, назвавши її неперспективною і навіть шкідливою, запитав у комунальників, чому не відстоювали свої позиції перед урядовцями, мовчали про нездоланні бар'єри, які стоять на цьому шляху. Його підтримали й окремі голови міських рад, для котрих комунальні послуги і тарифи є чи не найголовнішими в щоденній роботі.

Чому такою гострою була реакція господарників, розібратись неважко. Треба тільки уявити ситуацію, коли один лічильник тепла стоїть на виході з котельні, а інший — в будинку споживача. В ідеалі кількість виробленого тепла повинна збігатися з кількістю одержаного, і саме це мають підтвердити засоби обліку, у такий спосіб запобігаючи розкраданням та будь-яким іншим зловживанням, котрі впливають на підвищення тарифів. Але навіть початківець у комунальній науці розуміє, що тепло по кишенях не розтягнеш, а найбільші проблеми починаються не через відсутність обліку, а під час транспортування. Кому невідомо, що десятки кілометрів тепломереж гріють землю та повітря. Їх неефективність та ще й велика зношеність — один із важливих чинників підвищення тарифів та збитковості галузі. Тому на місцях найбільше стривожені тим, хто і за який кошт компенсуватиме ці втрати? Адже ні в обласному, ні в міських бюджетах кошти на це не передбачено.

У тому, що суми ці можуть бути колосальними, може переконати невеликий приклад. Свого часу декому із власників квартир вдалось встановити індивідуальне опалення.

Тепловики при цьому давали дозвіл на відключення від мережі, але обов'язковою ставили одну умову — власник індивідуального опалення мусить сплачувати за загальні витрати, пов'язані з опаленням будинку. Мовляв, за тепло в під'їздах та підвалах хтось все одно мусить платити.

Все було б логічно, якби це тепло насправді надавалось. Але в під'їзді немає жодної батареї. І кожному зрозуміло, що саме такими додатковими нарахуваннями тепловики намагаються компенсувати свої технологічні втрати.

З огляду на все це стає зрозумілим, на які фінансові проблеми наразяться котельні, якщо споживач платитиме тільки за одержане у своїй квартирі тепло. Подібні проблеми загрожують і водопостачальникам. Тим паче, що поцупити їх «продукцію» значно простіше. І вже тепер в окремих будинках обласного центру, де встановлений як загальнобудинковий лічильник, так і в кожній квартирі, виникають розбіжності між їхніми показниками. Добре, коли вдається виявити злодюжку чи компенсувати цю різницю за згодою власників. А якщо ні?

Без обліку не обійтись

Міський голова Хмельницького Сергій Мельник із противниками чіткої системи обліку не погоджується:

— Не встановивши її, ми ніколи не знатимемо, скільки ж того тепла та води виробляється в країні, місті, кожній окремій котельні чи насосній станції, і скільки їх насправді потрібно. Ми задумались над цим значно раніше, але знадобилось кілька років, щоб в обласному центрі був налагоджений такий облік. Тепер видно, що втрачається через технологічні прорахунки, а що просто розкрадається. При цьому вже кілька років поспіль комунальні служби обласного центру не включають технологічні втрати до тарифів. Їх намагаємось компенсувати із міського бюджету.

Навіть не знаючи про це, хмельничани могли відчути ефективність таких дій за одними з найнижчих в країні тарифами, які діють в місті. Але сказати, що такий підхід вирішив комунальні проблеми, було б великим перебільшенням.

На думку багатьох міських голів, розпочинати варто не так із обліку, як із впровадження нових технологій та енергозберігаючих програм. Міський голова Славути Василь Сидор підраховує:

— На запровадження схеми облікованого водопостачання та встановлення лічильників води у місті знадобиться понад півмільйона гривень. Ще стільки ж коштуватимуть необхідні проекти та вся документація. Витратити нині близько мільйона тільки для обліку — недозволена розкіш. Адже комунальники не завжди мають, чим заплатити за використаний газ. У цій галузі одні з найнижчих зарплат. Постійно зростають тарифи на енергоносії, і дедалі більшим стає розрив між реальними затратами на комунальні послуги і тарифами. Ось на що вкрай потрібні кошти. Не кажучи вже про те, що насамперед варто утеплити будинки, провести елементарні ремонти. Без цього взагалі не можна говорити про ощадливість.

Справді, в такій ситуації не кожному господарнику видається правильним витратити щонайменше сто тисяч гривень, а саме стільки коштує найдешевший лічильник, котрий може бути встановлений на котельні. А проте, як засвідчує інформація обласного управління ЖКГ, на початок липня технологічний облік тепла здійснювався лише на дев'яти котельнях, а забезпеченість лічильниками становила лише п'ять відсотків.

У водопровідно-каналізаційному господарстві ситуація краща: майже на двох третинах підприємств обліковується вода і на половині — стічні води. Але й тут далеко до виконання урядових настанов. Адже загальнобудинковими лічильниками оснащено менш як вісім відсотків домів.

Із 2 109 п'ятиповерхових та вищих житлових будинків лічильниками холодної води оснащено всього 164 будинки в області.

Причому значна кількість припадає на Хмельницький та Кам'янець-Подільський. Зате у десяти містах та районах такі лічильники взагалі відсутні. Із будинковими лічильниками гарячої води статистика ще гірша. На всю область таких назбирається менше шістдесяти.

Може видатись дивним, але подекуди вже встановлені лічильники приносять не стільки користі, як проблем. Зустрічаються факти, коли змонтовані за бюджетні кошти лічильники або взагалі не використовуються, або через певний час розрахунки за ними припиняються. Чому?

Та, буває, просто нічим і нікому заплатити за його ремонт чи чергову метрологічну перевірку. А буває, він починає «накручувати» не економію, а збитки. Такі приклади назвав і Сергій Мельник, коли після встановлення загальнобудинкових лічильників мешканці двох домів почали платити за послуги теплопостачання більше. Швидше за все, у цих випадках просто завелись злодюжки, котрі цуплять тепло, воду, електроенергію, газ. Але поки їх не знайдено, ці витрати компенсуються із гаманців решти добросовісних платників.

Гроші — в мережі

Господар, який хоче зекономити на комунальних послугах, вже подбав про те, щоб у його квартирі були лічильники. Нині більш як у дев'яноста відсотків квартир мешканців області вже встановлені лічильники води. Часто і прилади обліку, і утеплення квартир власники осель проводять за свої кошти, не очікуючи жодної компенсації. Але все це так і не вплинуло ні на якість надання комунальних послуг, ні на зменшення тарифів.

— У нашому місті у кожних дев'яти з десяти квартир теж встановлені лічильники холодної води. А при цьому місто має 27 відсотків втрат води в мережах. Бюджет не може ні їх компенсувати, ні виділити кошти для заміни старої мережі трубопроводів. То для чого тішити себе ілюзією, що ще один технологічний лічильник може вплинути на ситуацію? — запитує міський голова Старокостянтинова Микола Мельничук. — Кошти, особливо коли їх і без того не так багато, треба використовувати ефективніше. Насамперед — на заміну старих мереж та устаткування.

Із цим погоджуються практично всі. Хоч як банально це звучить, а не вклавши гроші в трубу, не отримаєш жодного ефекту економії.

— Був час, коли обласний центр щорічно одержував на вирішення своєї давньої і болючої проблеми із реконструкцією чернелівського водогону, через який в місто постачається вода, близько трьох — чотирьох мільйонів гривень, — розповів Сергій Мельник. — А нинішнього року в державному бюджеті знайшли тридцять мільйонів гривень. Обов'язковою умовою отримання цих коштів була участь міського бюджету, і ми таки знайшли необхідних десять мільйонів. Не думаю, що такі витрати стали для будь-кого непомірним тягарем. Але ще пару років такої роботи, і обласний центр на довгі роки зміг би забути про негаразди із водопостачанням. І саме це є дуже раціональним використанням бюджетних грошей.

То й справді, чи не варто розпочинати саме із програм реконструкції, а не обліку? Важко дати однозначну відповідь. Особливо тоді, коли бюджетні кошти у дефіциті, а самим підприємствам не осилити такі грандіозні плани.

Цікаво, що нинішній «обліковий» початок комунальної реформи на місцях вже встигли назвати непоганим бізнесовим проектом для тих, хто продаватиме обов'язкові для встановлення лічильники. Очевидно, вони матимуть непоганий зиск, і обіцяні із бюджету мільярдні кошти — яскраве тому підтвердження. Зате ті, кого зобов'язали купити це устаткування, поки що не тільки не ведуть мову про потенційні прибутки, а нажахані новими збитками.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Вплив експортних мит на функціонування вітчизняного ринку зерна — одна з головних тем Українського зернового конгресу, який відбудеться в Києві 17—18 жовтня — *«АПК-Інформ»*

У Хмельницькій області почалася сівба озимих зернових — *прес-служба ОДА*

Нелегко виростити, ще важче — вигідно продати

РЕАЛІЇ

Картопля по гривні, капуста — по півтори, морква, буряки, помідори — по дві гривні... Такі ціни на центральному ринку Городенки сьогодні. Картина звична, але зовсім непередбачувана. Адже навесні вартість городини сягла рекордних цифр, ту саму картоплю продавали по десять гривень за кіло. Ось і кинулися люди вирощувати городину. Помірна кількість опадів і сонячних днів під час її дозрівання сприяли тому, що вродило рясно. Бувалі газди кажуть, що давно такої бульби не мали. А копати почали її ще наприкінці серпня, з надією вигідно продати вирощене. Тому й наситили продукцією місцевий ринок. А масової заготівлі на зиму ще нема.

Сонце пече, як серед літа. Мешканка Городенки із родиною на своїй присадибній ділянці збирає картоплю. Навесні садили її гребеневим методом за допомогою ручного культиватора. Просапували між рядками, тією ж ручною технікою підгортали. Каже, що так не пошкоджували кущів та молодих бульб, що якраз формувалися. Тому й результат — вражаючий: з десяти соток зібрали ледь не чотири тонни. Розорювали рядки мотоблоком. Майже вся картопля — завбільшки з кулак. Опісля витримують мішки в коморі, перебирають десь через два-три тижні, як бульби «дозріють». Тоді можна сміливо закладати вирощене до погреба. Спрактикували, що ліпше копати картоплю «суху», до дощів: тоді вона менше вражається хворобами, а не чекати, щоби бульба «напилася». Вологи в ній цілком достатньо для доброго зберігання. Продавати за безцінь не поспішають, бо сподіваються, що невдовзі, під час масової заготівлі сільгосппродукції, вартість картоплі зросте.

Тим часом, наближається сезон осінніх сільськогосподарських робіт, а розцінки на послуги техніки зростають.

За розорювання картопляної сотки трактористи беруть по тринадцять-чотирнадцять гривень. При Городенківській райдержадміністрації створено комісію для виявлення «підприємців», які працюють без відповідної реєстрації, не сплачують податків. Тут великою підмогою мали би стати сільські голови та депутати, яким рекомендували «здавати» таких «ліваків». Натомість один місцевий очільник лише побідкався: мовляв, сьогодні я заявлю про заробітки тракториста податківцям, а завтра його родина проголосує на виборах проти мене...

Людмила СТРАЖНИК.
Івано-Франківська область.

На знімку: навіть на столичних ринках картоплю нині можна купити по 2 гривні за кілограм, помідори — по 1,8 грн., капусту — по 90 копійок, буряк — по 1,5 грн. Висока пропозиція диктує низькі ціни, що добре для покупця, але не завжди для виробника.

Фото Валерія ДРУЖЕНКА.

Контролерів послали шукати «тіньовий» хліб

ПІДСУМКИ

На Вінниччині найвищий врожай ранніх зернових — у середньому з кожного з 575,5 тисячі гектарів зібрали по 42 центнери збіжжя. За словами керівника області Миколи Джиги, такого показника не має жоден інший регіон держави. Загалом намолочено 2 мільйони 418 тисяч тонн зерна, на 400 тисяч більше, ніж торік.

— На мою думку, торік зібрали не менше, але не все зерно облікували, — продовжує Микола Джига. — Перевіркою виявили 60 тисяч «тіньових» гектарів сільськогосподарських земель. Їх засівали, на них збирали урожай, але про це ніде не звітували. Ще одна причина, за словами керівника краю, заниження реальних показників урожайності у звітах. «У ті райони, де звітували, що намолот зерна становить менше сорока центнерів на круг, направили для перевірки фахівців обласного управління сільського господарства та податкової, — каже голова облдержадміністрації. — Така робота дала позитивні результати».

На підтвердження сказаного співрозмовник навів конкретні цифри. Так, урожайність озимої пшениці у нинішньому році вища від минулорічної аж на 11,3 центнера з гектара. Її зібрали на круг по 47,2 центнера. Озимого ячменю намолотили більше торішнього на 10 центнерів (по 39,3 центнера з гектара). Найвищих показників досягли хлібороби Томашпільського району, тут середня врожайність ранньої групи зернових — 50,4 центнера з гектара. У Крижопільському та Ямпільському районах намолотили на круг в середньому по 49,5 центнера. Значно вищі минулорічного показники урожайності гороху, ярого ячменю, ярої пшениці, вівса, озимого жита. Озимого ріпаку зібрали стільки, як і торік.

Фахівці прогнозують, що після завершення збирання пізніх культур область матиме валовий показник зерна приблизно 3,5—3,7 мільйона тонн. Такого врожаю тут не вирощували навіть у радянські часи. Торік, нагадаємо, в регіоні зібрали три мільйони тонн зерна ранніх і пізніх культур.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Недоборів на сотках, за якими доглядають справжні ентузіасти, не буває

ДОСВІД

Жодних особливих кліматичних умов у маленькому селі Розсохи, що у Деражнянському районі, немає. Та й землі — звичайні. Але варто підійти до обійстя тамтешньої мешканки Світлани Макаренко, наче опиняєшся серед пишної природи джунглів — все тут цвіте, буяє, плодоносить. І складається враження, що ніякі примхи погоди не можуть вплинути на цей процес.

Сотні сортів і культур

Хоча Світлана Антонівна і народилась у цьому селі, але справжньою його мешканкою стала не так вже й давно — після виходу на пенсію. А до того майже чотири десятки літ пропрацювала у райцентрі. Навіть у невеличкому містечку життя істотно відрізняється від сільського. І насамперед тим, що широкій аграрній душі там ніде розвернутись. Невеличкі городики, заставлені вазонами підвіконня, скопані клаптики землі біля під'їзду — ось і все, на що можна розраховувати. Зовсім інше — батьківське обійстя. Не гектари — навіть менше тридцяти соток, але вирощує таке...

Помідори, приміром, господиня збиратиме аж до перших морозів. А що дивуватись, коли висаджено понад 120 сортів. От де різноманіття форм, кольорів, смаків, а строки плодоношення від ранніх до пізніх розтягуються на кілька місяців.

Кожному сорту жінка не тільки дасть вичерпну характеристику, а ще й пригостить — пробуй, насолоджуйся. Та й не тільки помідорами. На сусідніх грядках сорок сортів солодкого перцю. За ними дивує око баклажанова територія із двома десятками сортів. Усім цим, начебто, і не вразиш особливо — традиційні для наших городників культури. Але далеко не в кожного визрівають плоди по півкілограма і більше. А хочеш — знайдеш зовсім мініатюрні. Одне слово, усе це різноманіття для господині давно не дивина. Хочеш чогось незвичного — ось тобі мангольд чи інакше листовий буряк, а ось — скорцонера або чорна морква. Мало того, на подільських грядках навіть земляний горіх росте.

Що це, і з чим його їдять?

Зважаючи на офіційно затверджений вміст споживчого кошика, а ще — не надто високі статки переважної частини населення, прийнято думати, що раціон середньостатистичного українця не надто багатий і поживний. А про його вишуканість чи корисність годі й казати. Та усе це перекреслює своїм досвідом Світлана Антонівна:

— Природа подарувала нам сім унікальних рослин. Це — пастернак, морква, селера, скорцонера і цибуля-порей, а ще кріп та часник. Вони обов'язково повинні бути в щоденному харчуванні. Насамперед тому, що можуть забезпечити наш організм усіма необхідними мінералами, вітамінами, мікроелементами та іншими корисними складовими. А ще тому, що все це — дуже смачно.

На жаль, урізноманітнювати свій стіл стравами навіть із звичних овочів ми не дуже звикли. Як правило, господині обмежуються традиційними салатами та закрутками. А спробувати якусь заморську дивовижу наважується аж ніяк не кожна. Хоча прилавки супермаркетів і вражають різною овочево-фруктовою екзотикою, втім, вартість її така, що не у кожному гаманцеві назбирається необхідна сума. А ще й наша споживацька необізнаність стримує: що це, і з чим його їдять?

Тому городниця із Розсох переконана, що до насіння нової культури варто додавати ще й кілька рецептів. Бо ж як частенько буває: купили дачники пакетик із екзотичним насінням, посадили, а незвичні плоди, дивись, і виросли. Зате подати їх до столу вдається не кожному — не вистачає знань і кулінарних умінь. А через це вже на другу весну на рослину просто махнуть рукою.

І ще дві грядочки під бурячки

Щоб якомога більше людей не просто знали про різні рослини — від овочів до лікарських трав, квітів, приправ, а й з користю могли їх використовувати, з ініціативи Світлани Макаренко любителі садово-городницької справи району об'єднались у громадську організацію «Крокус». З ранньої весни до пізньої осені особливо масштабних засідань об'єднання не проводить — всі зайняті на своїх городах. Як же інакше: щоб похвалитись новою квіткою чи диво-овочем, треба добряче наробитись. Зате взимку розпочинається сезон «теорії». Ось тоді можна і про невдачі розповісти, на жаль, буває й таке, і перемогами похвалитись — а чому б і ні, коли засіки тріщать від зібраного врожаю? Та головне — можна поповнити свої колекції новим насінням, саджанцями, розсадою...

Для справжніх любителів цієї справи не буває ні відстаней, ні кордонів — усі агрономічні новинки з різних країн світу швидко опиняються на подільських грядках. І хоч, може, не для кожної культури наш клімат завжди підходить, зате таких роботящих рук, котрі доглянуть кожну рослинку, ще треба пошукати.

Знаєте старий анекдот про те, як, відміряючи собі поле, знесилений українець впав, але ще кинув шапку: «Там, де вона впала, ще бурячки посію». З неприхованою любов'ю, жартуючи, Світлана Антонівна розповідає про те, що майже подібна історія сталась і з її сестрою. Так склалось, що заміж вона вийшла за норвежця, то й опинилась у далекій країні. Спочатку була вражена чистотою та акуратністю тамтешніх будиночків та двориків. Але ж, як добра українська господиня, хіба могла спокійно дивитись, як біля дому росте зелений газон?

Спочатку і чоловік, і сусіди були просто ошелешені тим, що робить нова хазяйка. А вона перекопала весь двір і ... посадила бурячки. Та й не тільки. Дуже скоро за будинком зазеленіла грядка з овочами, а перед будівлею з'явились перші квіти.

Спочатку, поки засіяні грядки лише чорніли землею замість звичного зеленого килима, багато хто лише скептично поглядав. Зате тепер від квітучої та плодоносячої оази очей не відривають. У містечку двір цієї української городниці став своєрідною місцевою родзинкою, на яку багато хто приходить помилуватись. Так що одвічна наука про те, як, що і де садити, щоб усе проізростало, не пропадає даремно.

Ірина КОЗАК.
Хмельницька область.

З картоплею на вінику далеко не заїдеш

ПЕРСПЕКТИВА

Приватне підприємство «Імпак», що на Житомирщині, успішно розвивається завдяки картоплі. З трьох з половиною тисяч гектарів під другим хлібом тут 750 гектарів.

Ніде правди діти: цей факт поки що нетиповий. Бо картоплярство в Україні останніми десятиліттями перетворилося на аматорську галузь: переважна кількість бульб вирощується на городах. Про які сівозміни, сортооновлення, дотримання агротехніки за цих умов можна казати! Більшість селян просто кидає навесні в землю те, що залишилося від минулого врожаю. Картопля роками росте на одному й тому самому місці, вироджується, накопичуючи хвороби та хімікати, якими її обприскують за допомогою віника, щоб потруїти жуків.

За часів планової економіки колгоспи садили картоплю, бо їм доводили завдання, яке треба було виконувати. Керівники господарств тоді стогнали й просили: давайте ми посадимо менше, але краще доглянемо, щоб був вищий урожай. А як настала свобода дій, картоплю просто перестали вирощувати.

1990 року під цю культуру на Житомирщині було відведено понад 90 тисяч гектарів, а валове виробництво становило більш як півтора мільйона тонн. Цього року площа на третину менша. Статистика свідчить, що на 55,5 тисячі гектарів її посаджено в особистих селянських господарствах, а в сільгосппідприємствах — 4,8 тисячі гектарів, або 8 відсотків. Це ще надто мало, особливо коли згадати, що колгоспи колись висаджували її на 50 тисячах гектарів, однак тенденція обнадійлива: за три роки площа під картоплею в сільгосппідприємствах зросла втричі.

На перший погляд, хвилюватися нічого. У 2010 році в області вирощено один мільйон 166 тисяч тонн картоплі. Населення споживає 230 тисяч, витрати на корм для сільськогосподарських тварин — 278 тисяч тонн, витрати насіннєвого матеріалу на посадку — 208 тисяч тонн, тож близько півмільйона тонн залишається для реалізації іншим регіонам. Основними споживачами є Донецька, Луганська та Запорізька області, які закуповують її як від великотоварних підприємств, так і від господарств селян. Але ж сільське населення, по-перше, скорочується, а по-друге — старіє. Уже помітна тенденція до зменшення площ під картоплею. Тож нарощування її виробництва у великих агроформуваннях — завдання актуальне.

Україна посідає п'яте місце у світі за валовим виробництвом картоплі. Попереду Китай, Росія, Індія, США, а вже далі у списку після вітчизняних картоплярів — Польща, Німеччина, Білорусь.

На прикладі ПП «Імпак» можна побачити, як треба вести цю непросту справу. Тут активно займаються селекційною і дослідницькою роботою. Гордість підприємства — власні виробничі активи: сучасні овочесховища, високопродуктивна техніка, новітні імпортні лінії з миття, сушіння, фасування свіжих овочів (а крім картоплі, тут вирощують моркву, столові буряки, цибулю тощо). Побувавши тут, краще розумієш, чому картоплярство в колгоспах було такою непопулярною галуззю: без високопродуктивної техніки успіху не досягти. А вона коштує дорого. Керівник підприємства Сергій Малиновський стверджує: сто гектарів картоплі — то мінімальна площа, за якої можна говорити про окупність галузі. До речі, якби в ПП «Імпак» картопля родила так, як торік загалом по Україні (139 центнерів з гектара), була б вона збитковою. Тут і по 500 центнерів збирали. Звідси й віддача.

У колективі близько 90 висококваліфікованих працівників, в сезон ця цифра збільшується утричі. Заробітна плата — 2,5—3 тисячі гривень. Підприємство підтримує ділові зв'язки з Німеччиною, Голландією, Чехією, тому його працівники мають можливість стажуватись на провідних підприємствах Європи.

Є чого повчитися і в фермерському господарстві «Аделаїда», яке вирощує картоплю в Херсонській та Житомирській областях. На Житомирщині підприємство орендує землю на території чотирьох сільрад. 250 гектарів відведено під насіннєву і 200 — під продовольчу картоплю. 10 мільйонів гривень витрачено на спорудження сховища, яке відповідає сучасним вимогам. Постійною роботою забезпечено 80 місцевих жителів, на період сезонних робіт залучають ще 45.

До речі, на полях, де тепер господарює «Аделаїда», давно нічого не вирощували. На Житомирщині ще дуже багато таких «нічиїх» земель: власники паїв самі обробляти їх не можуть, її кому здати в оренду — не знають.

Олексій КАВУН.
Житомирська область.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Тягнули з болота корову

ОТАКОЇ!

Рятувальникам підрозділу МНС райцентру Любар, що на Житомирщині, випало переконатися, що мав рацію дитячий поет, написавши, що нелегка це робота — з болота тягнути бегемота.

По допомогу до них звернулася місцева жителька. Близько восьмої вечора вона пішла забирати корову з пасовиська. Але на місці її не виявилося — довелося шукати з півгодини. Знайшли її в болоті поряд з пасовищем. Вірогідно, вона захотіли пити, але міцно застрягла в грязюці й простояла так уже довго. У неї не було сил навіть мукати. Жінка покликала на допомогу людей, але їх сил виявилося замало. Довелося звертатися до рятувальників. Оцінивши ситуацію на місці, вони вирішили техніку не використовувати — великим був ризик травмувати тварину. Її обв'язали рятувальними поясами, четверо дужих пожежників і кілька місцевих жителів впряглася у мотузки. Щоб витягнути корову з болота, довелося затратити чимало сил і часу. Але й це був ще не кінець.

Тварина не те що йти, а й стояти не могла, тож її завантажили в автопричіп і відвезли до рідного хліва.

Мир. Дружба. Капуста

Китайці пригледіли у нас диво-препарати для своїх овочів

СПІВПРАЦЯ

У Чернігові підписано низку договорів (на знімку) про співпрацю між Шаньдунською сільськогосподарською академією та Інститутом сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва Національної академії аграрних наук України.

Увага китайських науковців до міста на Десні не випадкова. Нині ця країна посідає перше місце у світі з експорту овочів. Але на цьому китайські сільгоспвиробники не зупиняються. Аби збільшити поставки вирощеного, вони кардинально переглядають практику догляду за рослинами. Захист культур хімією, як пересвідчилися у Китаї, негативно впливає на якість продукції, призводить до забруднення довкілля. Як відмовитися від пестицидів і не зменшити врожайність полів?

У новій аграрній стратегії сільгоспвиробників Піднебесної актуальними стали напрацювання науковців з Чернігова. У вищезгаданому інституті давно вивчають, як підвищити родючість, не використовуючи хімії. Фахівці наукового закладу, зокрема, вже створили кілька препаратів, які ефективно заміняють пестициди. Їх використовують на полях Полтавської, Чернігівської, Кіровоградської областей.

У провінції Шаньдунь проживає 91 мільйон мешканців. В її столиці Цзинань уже створено спільну українсько-китайську лабораторію.

— У цій провінції 400 тисяч гектарів закритих грунтів, — повідомив заступник директора Інституту сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААНУ В'ячеслав Дерев'янко. — У теплицях знімають за рік по три врожаї огірків, помідорів. Тому їх зацікавили препарати, які не шкодять здоров'ю людей.

Як пояснили науковці, необхідність створення спільних наукових закладів у Китаї та Україні сприятиме пришвидшенню виробництва препаратів, адаптованих до китайських грунтів та відповідних кліматичних умов для різних сільгоспкультур.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

Фото автора.

АЛЬТЕРНАТИВА

Яке життя — та й без сала?

Хоч як дивно, але останнім часом ми ризикуємо втратити статус салоїдів. Найсмачніший наш культовий продукт перестає бути українським. Його, як і м'ясо, дедалі більше завозять із-за кордону.

Перейматися цими питаннями журналісти мали під час прес-туру до села Майського Синельниківського району і ознайомлення з господарством, яке разом з іншими галузями розвиває тваринництво.

В «Агро-Союзі» того дня презентували пропозиції з залучення сільського населення до розвитку свинарства шляхом створення міні-ферм у домогосподарствах. Основою міні-ферм, на думку спеціалістів підприємства, має стати ангар — його пишучій та знімаючій братії й показували.

Фахівці підрахували, що придбання цього міні-ангара на 20 голів коштуватиме 28 800 гривень. Загалом всі витрати на енергоресурси, корми, підстилку становитимуть на рік 109 000 гривень, а очікуваний прибуток — 130 000 гривень. Отож виходить, що селянин протягом року не тільки окупить вкладені інвестиції, а ще отримає прибуток. Звичайно, невеликий. Особливо, якщо врахувати трудові витрати. І, зрозуміло, що самотужки селянам такий проект потягнути важко.

Ідея міні-ферми прийшла до нас з Росії, де зіткнулися з такою ж проблемою незайнятості сільського населення, тільки ще в більших масштабах. Та й на теренах України її безуспішно обговорюють уже років з п'ять. Хоча, за словами виконувача обов'язки начальника головного управління агропромислового розвитку Дніпропетровської облдержадміністрації Вадима Удовицького, має право на існування. І передусім як шанс для молоді. Якщо запровадять відповідну державну програму, то у молодих сімей з'явиться шанс випробувати себе в такому бізнесі. І, можливо, у когось він піде успішно.

А ось директор ТОВ «Деміс-Агро» Артур Лоза у висловлюваннях був не такий оптимістичний. Розглядає ідею лише як проект соціальної спрямованості.

За його словами, нам нікуди не подітись від створення великих промислових комплексів — цим шляхом іде весь світ. І на сьогодні в Україні достатня кормова база для вирощування, скажімо, 60 мільйонів голів. Ми експортуємо зерно, а можемо торгувати молоком та свининою.

Тетяна ВАЛІГУРСЬКА.
Дніпропетровська область.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

УРОЖАЙ

Визначили мільйонерів

Одночасно зі збиранням соняшнику, пізніх зернових культур на полях країни триває посівна. Озимими засіяно 260 тисяч гектарів. Загалом, інформують у Мінагропроді, нинішнього року під них відведуть 9,2 мільйона гектарів — майже стільки само було посіяно й минулої осені.

Тим часом підводять підсумки збирання ранніх зернових і зернобобових культур. Намолочено 34,2 мільйона тонн зерна за середньої врожайності 30,6 центнера з гектара.

Як повідомляють у міністерстві, найбільший валовий збір отримали в Одеській області — 2,7 млн. тонн, Вінницькій — 2,4 млн. тонн, Херсонській — майже 2,3 млн., Миколаївській та Харківській — по 2,2 млн., Запорізькій та Дніпропетровській — по 2,1 млн., Донецькій — 1,9 млн., у Криму — 1,8 млн., Черкаській — 1,4 млн. тонн. Мільйонного рубежу досягли Київська, Сумська й Тернопільська області.

У Мінагропроді прогнозують, що цього року зерна, разом з кукурудзою, зберуть близько 50 мільйонів тонн (на 11 млн. більше, ніж торік), цукрового буряку — 16,5 млн. тонн (на 2,8 млн.), олійних культур — 10,7 млн. тонн (на 0,7 млн.).

Іван ЛАЗНЮК.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 169 (5169)
ВІВТОРОК, 13 ВЕРЕСНЯ 2011

У Китай по... гриби

Вінничанин Сергій Вдовенко привіз із Китаю технологію вирощування невідомих у нас двох видів штучних грибів.

Гриб з поетичною назвою вольварелла вольвація, за його словами, смачніший від добре відомих нам шампіньйонів. І зовні красивий, не схожий на інші види. Чому їздив переймати досвід саме в Піднебесну? Бо в Китаї, каже, вирощують найбільше видів грибів. На душу населення споживають 5—6 кілограмів на рік (ми — 0,3—0,6 кг). У країнах Європи ця цифра становить два-три кілограми. Найбільше смакують штучно вирощені гриби французам: середній показник споживання на людину в цій країні — 8 кілограмів на рік.

Автограф у незвичному музеї

— Китайці так багато уваги приділяють розвитку грибництва, що навіть створили Музей білих грибів, — каже Сергій Вдовенко. — Я побував там. Музей знаходиться в невеликому місті Гутіан. Залишив запис у книзі відгуків. Вражає сама увага до такого харчового продукту. Їхні фахівці вважають цю галузь перспективною. Особливо в умовах продовольчої кризи, дефіциту харчових продуктів. Тому продовжують активно розвивати.

Споруди для вирощування грибів бачив навіть вздовж деяких автомобільних шляхів. Це примітивні дерев'яні будиночки, в яких люди зайняті роботою. А хіба у нас не можна практикувати те саме? Скільки маємо занедбаних приміщень колишніх тваринницьких ферм! Вони цілком придатні для такої справи. Слід тільки затратити трохи коштів, щоб привести їх до ладу, створити необхідні умови.

В області грибівництвом мало хто займається. Принаймні знаю лише одного фермера з Могилів-Подільського району. Час від часу він звертається до нас за консультацією.

Гальмують розвиток ракових клітин

У Китаї вирощують сім видів штучних їстівних грибів. У нас тільки два — шампіньйони і глива звичайна. Саме на ці гриби маємо державні стандарти. Затверджені вони ще в часи Союзу. «У Китаї нині особливо популярні два види грибів, — продовжує Сергій Вдовенко, — шіі-таке та вольварелла вольвація. Можливо, тому, що крім гарних смакових якостей, вони мають ще й медичну цінність, гальмують ріст ракових клітин. Так само, до речі, як й інші види штучних грибів. На одному із занять нас ознайомили з результатами досліджень, які провели японські вчені. Вони встановили, що мікроелементи, які містяться в грибах шіі-такі, найбільш ефективно вбивають ракові клітини. Один з медичних препаратів для боротьби з цією важкою недугою японці розробили на основі згаданого виду грибів.

— Чому ми не можемо вирощувати їх у себе?

— У нас нема державних стандартів на гриби, крім двох видів — шампіньйони і глива звичайна. Тому ті ж китайці поставляють нам свою продукцію. У 7-мільйонному місті Занжоу на комбінаті з вирощування грибів мені показували упаковки з грибами, підготовленими до відправки в нашу державу.

— Технологія вирощування шампіньйонів і гливи звичайної у китайців така само, як і в нас, — продовжує Сергій Вдовенко. — Для мене це не стало новиною. Зате, як кажуть, відкрив для себе нові види грибів. Особливо вразив один з них — вольварелла вольвація, починаючи із зовнішнього вигляду і закінчуючи смаковими якостями. До речі, гриби в меню у нас були майже кожен день. Дізнався про технологію вирощування мало знаних для мене грибів. Важливим стало налагодження наукових зв'язків з колегами з інших країн, які працюють у галузі грибівництва.

ДЛЯ ПОРІВНЯННЯ

Один кілограм штучних грибів гливи за своєю енергетичною цінністю дорівнює одному кілограму курячого м'яса. Річна потреба у грибній продукції становить 200—250 тисяч тонн, виробляється приблизно 40 тисяч тонн.

ДОВІДКА

Сергій Вдовенко — один з небагатьох науковців, який досліджує проблему вирощування грибів у закритому грунті. Випускник Уманського сільськогосподарського інституту. Аспірантуру закінчив у Польщі, в Познанській сільськогосподарській академії. Кандидат сільськогосподарських наук. Тема кандидатської дисертації — «Вплив фізичних і хімічних факторів на ріст шампіньйонів». Працює над докторською дисертацією: «Виробництво гливи звичайної в умовах захищеного грунту». С. Вдовенко — автор навчального посібника «Вирощування їстівних грибів». З 2003 року працює у Вінницькому аграрному університеті, на агрономічному факультеті читає курс «Грибівництво». До речі, в лабораторії науковця постійно ростуть гриби. Їх він вирощує разом із студентами.

Віктор **СКРИПНИК.**
Вінницька область.

На знімку: ось такий незвичний вигляд має найпопулярніший нині в Китаї гриб вольварелла вальвація.

Фото надане Сергієм **ВДОВЕНКОМ.**

Його правило — не брати з пацієнтів зайвої копійки

Приїхавши до України з Пакистану вчитися, син респектабельного комерсанта Гохар Алі Шах пережив тут стільки пригод, що вистачить і на захоплюючий роман.

Ще «на півдорозі» до диплома іноземець, який вступив до Запорізького медичного університету, закохався в чарівну дівчину на ім'я Ліда, і їхній пристрасний роман закінчився весіллям. Після нього молодята переїхали в село Малу Лепетиху на Херсонщині, звідки була родом дружина пакистанця, і тут у родини з'явилося на світ двоє чудесних малят — Імран і Фавад. Гохар Алі Шах увесь цей час працював сімейним лікарем і завідував сільською амбулаторією, причому його правилом було не брати з пацієнтів зайвої копійки. Грошей подружжю з дітками вистачало не завжди (злидарські заробітки вітчизняних медиків усім відомі), і протриматися їм допомагали пакистанські родичі. Але тут кар'єра глави родини різко пішла вгору: захоплені настільки екзотичною для нас непідкупністю та принциповістю нового сімейного лікаря, жителі Малої Лепетихи обрали його сільським головою!

На новій посаді пакистанець, який отримав на той час громадянство України, теж працював на знос. Його стараннями в селі було відновлено водогін, що простоював до того цілих три роки, на центральних вулицях уночі з'явилося світло, та й запущений будинок сільради відремонтували так, що навіть районні чиновники заздрили. Але на все ці блага потрібні були гроші, і Гохар Алі Шах їх знайшов. Хабарів, як уже казали, він не брав, зате поступово легалізував усі дрібні торговельні точки, що працювали у селі, і умовив місцевих ділків оформити оренду майже на півтисячі гектарів землі, якою до того вони тишком-нишком користувалися безплатно.

Бюджет села за кілька років зріс із жалюгідних 160 тисяч до 1,2 мільйона гривень на рік, що дало змогу залатати чимало дір у комунальному господарстві. Однак багато односельчан, які мали стосунок до тіньового бізнесу або прислуховувалися до думки тих, хто цим бізнесом займається, і раніше звеличували принциповість сімейного лікаря, згодом виявилися налаштовані проти нього — як же, «шматок хліба відбирає»! Наступні вибори Гохар Алі Шах програв, і в селі, яке спочатку так гостинно його прийняло, опинився геть не при справах. Повернутися на колишню посаду він не зміг, бо ця вакансія виявилася зайнятою, і звільняти її для попереднього новий сімейний лікар відмовився. У райцентрі та сусідніх селах, аж ніяк не здатних похвалитися надлишком грамотних фахівців, для дипломованого медика роботи теж чомусь не знайшлося. Залишилося тільки в городі копатися — й це з дипломом лікаря!

Побудувавши без грошей, «український пакистанець», якому треба годувати дітей, згадав про норму законодавства про місцеве самоврядування, що дозволяє протягом шести місяців виплачувати екс-голові сільської ради, який залишився без роботи, допомогу у розмірі місячного посадового окладу. Він звернувся по неї у сільраду Малої Лепетихи, однак там нічого платити своєму колишньому голові не збиралися — «через відсутність підстав». Гохар Алі Шах звернувся до районного суду з позовом про стягнення із сільради 18,1 тисячі гривень, однак і тут наштовхнувся на відмову, мотивовану тим, що позивач нібито «спізнився із зверненням». Рішення суду першої інстанції Гохар Хазратович оскаржив в Одеський адміністративний суд, але коли він ухвалить рішення за цим позовом, і яким воно буде — невідомо. Тож «незручний» сільський голова продовжує перебувати у підвішеному стані.

— Я бачу, що мої знання, досвід і бажання працювати Україні раптом чомусь стали не потрібні, і я повернувся б на батьківщину. Однак ця країна рідна для моїх дітей, молодшому з яких тільки-тільки виповнилося десять років. Їх треба вчити, ставити на ноги. Я просто не знаю, що робити і як вчинити, — розгублений Гохар Алі Шах.

У Великолепетиській районній раді Херсонщини цю історію знають і навіть співчувають енергійному медику, та... допомогти не можуть. А тим часом у нашу область розподілили ще два десятки випускників медичних вузів з дипломами сімейних лікарів, і хтось із них теж потрапить у Великолепетиський район. Хотілося б сподіватися, що їхня кар'єра не закінчиться так само гнітюче, як в ентузіаста з Пакистану, котрий оптимістично обрав Україну своєю другою батьківщиною.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.
Херсонська область.

Мал. Олексія **КУСТОВСЬКОГО.**

Діти гинуть без догляду

У Запорізькій області почастішали випадки загибелі дітей через недбальство батьків.

Так, сім'я з Токмацького району приїхала на море відпочити. На тому місці, неподалік села Приморський Посад, купатися було заборонено, про що сповіщали спеціальні знаки. Але жінка й чоловік не звернули на них увагу і почали готувати імпровізований стіл, звісно ж, з оковитою. А троє дітей віком 7, 10 і 11 років бавилися біля води. Згодом тато й мати схаменулися, почали гукати дітей, та даремно. Тоді батьки пішли вздовж берега і через двісті метрів знайшли тіло одного з синів, а ще через двісті — другого. Мертву дівчинку вдалося відшукати пізніше — її побачили на березі моря працівники пансіонату «Металург», розташованого за три кілометри від місця відпочинку сім'ї...

А у селі Кінські Роздори Пологівського району раптом пропав п'ятирічний малюк. Міліція і місцеві мешканці шукали його майже тиждень.

А потім тіло хлопчика побачив житель села на своєму городі. Дитина втопилася в копанці з водою...

Ось ще кілька сумних випадків, що теж трапилися на Запоріжжі зовсім недавно. В обласному центрі та в місті Дніпрорудному за одну добу випали з вікон багатоповерхівок півторарічний і дворічний малюки; в селищі Шевченко-1 Пологівського району трирічна дитина вставила в розетку цвях і загинула від ураження струмом; у селі Плодородне Михайлівського району в сіннику згоріла маленька дитина; у Бердянську мати відпустила свою трирічну дівчинку з малознайомим чоловіком, який виявився педофілом...

Перелік подібних випадків, коли діти ставали жертвами недогляду батьків, можна продовжувати. Так само, як і перелік правопорушень і навіть серйозних злочинів, скоєних дітьми та підлітками.

Усе це, врешті, занепокоїло обласну владу. Заступник голови облдержадміністрації Микола Ярмощук днями поставив вимогу перед відповідними службами посилити профілактичну роботу з батьками, активніше контролювати неблагополучні родини і неповні сім'ї.

Що з того вийде, покаже час. Але подекуди в області, не чекаючи вказівок згори, по-своєму вирішують питання, пов'язані з недбалим ставлення батьків до своїх чад. Приміром, у Токмаку місцеві органи самоуправління прийняли рішення заборонити неповнолітнім з'являтися на вулицях міста без супроводу батьків після 22-ї години. Відтоді, треба сказати, випадки правопорушень, скоєних підлітками, значно поріднішали.

Віктор ПЕСИГОЛОВЕЦЬ.
Запорізька область.

ОГОЛОШЕННЯ

За адресою: Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Підградська, 59, каб. 4 відбудеться аукціон з визначення переможця щодо майна наступного підприємства:

14 жовтня 2011 р. об 12 год. 00 хв. - ДП "Агропромисловий комбінат "Ужгородський", а саме:

Лот № 23, Плуг з пр., 1999 р.в., 141,35 грн.; Лот № 24, Борона, 1999 р.в., 552,82 грн.; Лот № 27, інв. № 19950104, 0448110005 Пишуща машина "Габріела", 1995 р.в., 29,37 грн.; Лот № 28, інв. № 19950105, набор меблів "Вена люкс", 1995 р.в., 1 025,90 грн.; Лот № 29, інв. № 19950106, набор меблів "Принц", 1995 р.в., 62,15 грн.; Лот № 30, інв. № 19950107, набор меблів "Зальцбург", 1995 р.в., 1 028,19 грн.; Лот № 31, інв. № 19950156, 0700030036 Шкаф L-125, 1995 р.в., 25,07 грн.; Лот № 33, інв. № 19950158, набір меблів "Радужний", 1995 р.в., 4,38 грн.; Лот № 34, інв. № 196000051, 0700030042 Барна стійка, 1996 р.в., 116,31 грн.; Лот № 37, інв. № 199500088, стіл двухтумбовий, 1995 р.в., 3,42 грн.; Лот № 40, інв. № 199500092, стіл однотумбовий, 1995 р.в., 0,72 грн.; Лот № 41, інв. № 199500093, крісло робоче, 1995 р.в., 0,59 грн.; Лот № 42, інв. № 199500094, 0700040009 Набір кабінетного меблю, 1995 р.в., 5,34 грн.; Лот № 43, інв. № 199500096, телефакс "Панасонік", 1995 р.в., 66,49 грн.; Лот № 44, інв. № 199500104, 0700040014 Шкаф-стіл №136, 1995 р.в., 10,73 грн.; Лот № 48, інв. № `199501032, вентилятор ВПЗ-0.72/1000, , 207,60 грн.; Лот № 52, інв. № `199501034, Стіл виробничий, 1995 р.в., 26,97 грн.; Лот № 54, інв. № 199501036, Ванна мийна, 1995 р.в., 17,67 грн.; Лот № 58, інв. № 199501049, 0456080013 Телефонний апарат "Панасонік", 1995 р.в., 14,69 грн.; Лот № 59, інв. № 199501050, 0700030030 Столик V-124, 1995 р.в., 11,12 грн.; Лот № 60, інв. № `199501050, 0700030029 Шкаф S-137, 1995 р.в., 12,03 грн.; Лот № 61, інв. № 199501051, 0700030031 Стіл L-110, 1995 р.в., 14,61 грн.; Лот № 62, інв. № 199501052, 0700030032 Стіл L-120, 1995 р.в., 7,50 грн.; Лот № 63, інв. № 199501053, 0700030033 Столик S-136, 1995 р.в., 12,03 грн.; Лот № 64, інв. № 199501054, 0700030034 Столик V-124, 1995 р.в., 11,12 грн.; Лот № 65, інв. № 199501055, 0700030035 Тумбочка L-155, 1995 р.в., 12,66 грн.; Лот № 66, інв. № 199501059, 0700030038 Шкаф L-135, 1995 р.в., 13,36 грн.; Лот № 67, інв. № 199800002, 700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 7,42 грн.; Лот № 68, інв. № 199800003, 700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 7,42 грн.; Лот № 69, інв. № 199800004, 700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 7,42 грн.; Лот № 70, інв. № 199800005, 700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 7,42 грн.; Лот № 71, інв. № 199800006, 700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 7,42 грн.; Лот № 72, інв. № 199800007, 700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 7,42 грн.; Лот № 73, інв. № 199800008, 700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 7,42 грн.; Лот № 74, інв. № 199800009, 700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 7,42 грн.; Лот № 75, інв. № 199800010, 700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 7,42 грн.; Лот № 76, інв. № 199800011, 700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 7,42 грн.; Лот № 77, інв. № 199800012, 700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 7,42 грн.; Лот № 78, інв. № 199800013, 700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 7,42 грн.; Лот № 79, інв. № 199800014, 700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 7,42 грн.; Лот № 80, інв. № 199800015, 700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 7,42 грн.; Лот № 81, інв. № 199800016, 700030035 Тумбочка L-115, 1995 р.в., 11,29 грн.; Лот № 82, інв. № 700030039, Шкаф S-137, 1995 р.в., 12,03 грн.; Лот № 83, інв. № 700030039, Спица Янош В, 1995 р.в., 9,38 грн.; Лот № 84, інв. № `700030039, Спица Янош Б, 1995 р.в., 9,38 грн.; Лот № 91, інв. № 199500946, 0700040009 Набір кабінетного меблю, 1995 р.в., 5,34 грн.; Лот № 92, інв. № 1995010100, телефон - мобільний зв'язок, 3,42 грн.; Лот № 93, інв. № 1996000001, крісло робоче, 1996 р.в., 37,23 грн.; Лот № 94, інв. № 1996000002, 070003004 Шкаф багатоцільового призначення, 1996 р.в., 29,69 грн.; Лот № 95, інв. № 1996000003, 0700030041 Шкаф для одягу, 1996 р.в., 25,58 грн.; Лот № 96, інв. № 1996000004, 0700030040 Шкаф багатоцільового призначення, 1996 р.в., 34,80 грн.; Лот № 97, інв. № 1996000007, 0700030018 Стіл-приставка, 1996 р.в., 10,11 грн.; Лот № 98, інв. № 1996000008, 0700030019 Тумба приставна, 1996 р.в., 16,37 грн.; Лот № 99, інв. № 1996000009, 0700030023 Антресоль 1-о двірна, 1996 р.в., 11,27 грн.; Лот № 100, інв. № 1996000010, 0700030023 Антресоль 1-о двірна, 1996 р.в., 11,27 грн.; Лот № 101, інв. № 1996000011, 0700030022 антресоль 2-х двірна, 1996 р.в., 15,98 грн.; Лот № 102, інв. № 1996000012, 0700030012 Стіл для засідань, 1996 р.в., 24,80 грн.; Лот № 103, інв. № 1996000013, 0700030040 Шкаф багатоцільового призначення, 1996 р.в., 29,69 грн.; Лот № 104, інв. № 1996000014, шафа багатоцільового назначення, 1996 р.в., 52,05 грн.; Лот № 105, інв. № 1996000015, 0700030041 Шкаф для одягу, 1996 р.в., 25,58 грн.; Лот № 106, інв. № 1996000016, шафа для одягу, 1996 р.в., 44,80 грн.; Лот № 107, інв. № 1996000017, 0700030040 Шкаф багатоцільового призначення, 1996 р.в., 34,80 грн.; Лот № 108, інв. № 1996000018, шафа багатоцільового назначення, 1996 р.в., 61,05 грн.; Лот № 109, інв. № 1996000019, стіл робочий, 1996 р.в., 193,59 грн.; Лот № 110, інв. № 1996000020, 0700030017 Стіл робочий, 1996 р.в., 24,99 грн.; Лот № 111, інв. № 1996000021, стіл приставка, 1996 р.в., 12,07 грн.; Лот № 112, інв. № 1996000022, стіл приставка, 1996 р.в., 96,11 грн.; Лот № 113, інв. № 1996000024, стіл приставка, 1996 р.в., 72,15 грн.; Лот № 114, інв. № 1996000025, тумба приставна, 1996 р.в., 28,59 грн.; Лот № 115, інв. № 1996000026, тумба приставна, 1986 р.в., 5,91 грн.; Лот № 116, інв. № 1996000027, 0700030023 Антресоль 1-о двірна, 1996 р.в., 11,27 грн.; Лот № 117, інв. № 1996000028, 0700030023 Антресоль 1-о двірна, 1996 р.в., 11,27 грн.; Лот № 118, інв. № 1996000029, антресоль 1-о дверна, 1996 р.в., 19,26 грн.; Лот № 120, інв. № 1996000031, антресоль 1-о дверна, 1996 р.в., 96,09 грн.; Лот № 121, інв. № 1996000032, 0700030022 Антресоль 2-х двірна, 1996 р.в., 15,98 грн.; Лот № 122, інв. № 1996000033, антресоль 2-х дверна, 1996 р.в., 60,87 грн.; Лот № 123, інв. № 1996000034, 0700030012 Стіл для засідань, 1996 р.в., 24,80 грн.; Лот № 124, інв. № 1996000035, стіл для засідань, 1996 р.в., 94,90 грн.; Лот № 125, інв. № 1996000036, крісло робоче, 1996 р.в., 37,23 грн.; Лот № 126, інв. № 1996000037, крісло робоче, 1996 р.в., 142,98 грн.; Лот № 127, інв. № 1996000038, холодильник Н-416, 1996 р.в., 82,57 грн.; Лот № 128, інв. № 1996000039, Холодильна вит."Полонина", 1996 р.в., 343,06 грн.; Лот № 129, інв. № 1996000040, Холодильна витрина верт. УКС, 1996 р.в., 323,48 грн.; Лот № 130, інв. № 1996000044, стол радіомонтажний ПИ-528, 1996 р.в., 137,41 грн.; Лот № 132, інв. № 1996000051, Барна стійка, , 23,26 грн.; Лот № 133, інв. № 1996000054, 0448110005 Пишуща машина "Габріела", 1996 р.в., 147,21 грн.; Лот № 134, інв. № 1996000055, Набір меблів "Латориця", 1996 р.в., 173,26 грн.; Лот № 136, інв. № 1996000062, Кондиціонер побут. БК-2300 б/у, 1996 р.в., 127,62 грн.; Лот № 137, інв. № 1996000064, холодильник Н-416, 1996 р.в., 160,81 грн.; Лот № 138, інв. № 1996000065, Холодильник Н-416 б/у, 1996 р.в., 82,57 грн.; Лот № 139, інв. № 1996000066, 0700050039 Пилосмок, 1996 р.в., 168,75 грн.; Лот № 140, інв. № 1996000072, Насосний агрегат К20-30, 1996 р.в., 119,79 грн.; Лот № 141, інв. № 1996000077, Волчок К6 ФВП160, 1996 р.в., 2 215,93 грн.; Лот № 142, інв. № 1996000078, Котел К7-ФВП, 1996 р.в., 841,95 грн.; Лот № 144, інв. № 1996000084, холодильник Н-416, 1996 р.в., 82,57 грн.; Лот № 145, інв. № 1996000089, Стол радиомонтажный, 1996 р.в., 41,11 грн.; Лот № 146, інв. № 1996000091, стол радиомонтажный 10 АС-5, 1996 р.в., 41,11 грн.; Лот № 147, інв. № 1996000092, стол радиомонтажный 10 АС-5, 1996 р.в., 41,11 грн.; Лот № 148, інв. № 1996000093, Стіл радіомонтажний 10АС-5, 1996 р.в., 41,11 грн.; Лот № 149, інв. № 1996000094, Стіл радіомонтажний 10АС-5, 1996 р.в., 41,11 грн.; Лот № 150, інв. № 1996000095, Стіл радіомонтажний 10АС-5, 1996 р.в., 41,11 грн.; Лот № 151, інв. № 1996000099, комп. Pentium 100 роб. ст., 1996 р.в., 1 597,14 грн.; Лот № 152, інв. № 1996000116, шкаф П-1, 1996 р.в., 171,03 грн.; Лот № 153, інв. № 1996000117, шкаф П-2, 1996 р.в., 111,55 грн.; Лот № 154, інв. № 1996000118, шкаф П-2, 1996 р.в., 111,55 грн.; Лот № 155, інв. № 1996000120, 0700030046 Шкаф П-4, 1996 р.в., 86,63 грн.; Лот № 156, інв. № 1996000121, стіл робочий П-5, 1996 р.в., 623,92 грн.; Лот № 157, інв. № 1996000122, стіл робочий П-5, 1996 р.в., 623,92 грн.; Лот № 158, інв. № 1996000123, стіл робочий П-5, 1996 р.в., 623,92 грн.; Лот № 159, інв. № 1996000125, 0700030049 Стіл тумба П-7, 1996 р.в., 99,61 грн.; Лот № 160, інв. № 1996000126, 0700030045 Шкаф-П3, 1996 р.в., 83,57 грн.; Лот № 161, інв. № 1996000128, Холодильна ветрина верт. УКС, 1996 р.в., 302,26 грн.; Лот № 162, інв. № 1996000130, 0415000001 Насос "Гном 10-10", 1996 р.в., 180,50 грн.; Лот № 163, інв. № 1996000132, Набор кабинетной мебели, 1996 р.в., 105,91 грн.; Лот № 165, інв. № 1996000134, Радіостанція СР-50, -, 28,34 грн.; Лот № 166, інв. № 1996000138, машинка для зашивання мішків К4-БУВ, 1985 р.в., 352,49 грн.; Лот № 167, інв. № 1997000001, 0470580008 Установка стоматологічна, 1996 р.в., 1 933,42 грн.; Лот № 168, інв. № 1997000002, 0470580009 Стіл зуботехнічний, 1996 р.в., 96,28 грн.; Лот № 170, інв. № 1997000009, 0700070029 Кондиціонер DSN 95 R, 1997 р.в., 47,18 грн.; Лот № 171, інв. № 1997000010, 0700070029 Кондиціонер DSN 95 R, 1997 р.в., 47,18 грн.; Лот № 172, інв. № 1997000018, Кондиціонер DWN 900 б/у, 1997 р.в., 26,26 грн.; Лот № 173, інв. № 1997000019, Мясорубка, 1997 р.в., 34,61 грн.; Лот № 174, інв. № 1997000021, Холодильна установка б/у, 1997 р.в., 42,18 грн.; Лот № 176, інв. № 1997000026, Холодильна установка б/у, 1997 р.в., 42,18 грн.; Лот № 178, інв. № 1998000001, 700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 7,42 грн.; Лот № 179, інв. № 1998000017, 0700030015 Шкаф, 1997 р.в., 5,70 грн.; Лот № 180, інв. № 1998000018, 0700030015 Шкаф, 1997 р.в., 5,70 грн.; Лот № 181, інв. № 1998000019, 0700030031 Стіл L-110, 1997 р.в., 8,55 грн.; Лот № 182, інв. № 1998000021, 0700030031 Стіл L-110, 1997 р.в., 8,55 грн.; Лот № 183, інв. № 1998000022, 0700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 8,55 грн.; Лот № 184, інв. № 1998000023, 0700030031 Стіл L-110, 1997 р.в., 8,55 грн.; Лот № 185, інв. № 1998000024, 0700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 8,55 грн.; Лот № 186, інв. № 1998000025, 0700030031 Стіл L-110, 1997 р.в., 8,55 грн.; Лот № 187, інв. № 1998000026, 0700030031 Стіл L-110, 1997 р.в., 8,55 грн.; Лот № 188, інв. № 1998000027, 0700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 8,55 грн.; Лот № 189, інв. № 1998000028, 0700030051 Стіл S-135, 1997 р.в., 10,00 грн.; Лот № 190, інв. № 1998000029, 0700030051 Стіл S-135, 1997 р.в., 10,00 грн.; Лот № 191, інв. № 1998000030, 0700030051 Стіл S-135, 1997 р.в., 10,00 грн.; Лот № 192, інв. № 1998000031, 0700030051 Стіл S-135, 1997 р.в., 10,00 грн.; Лот № 193, інв. № 1998000032, 0700030038 Шкаф L-135, 1997 р.в., 8,36 грн.; Лот № 194, інв. № 1998000033, 0700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 8,36 грн.; Лот № 195, інв. № 1998000034, 0700030038 Шкаф L-135, 1997 р.в., 8,36 грн.; Лот № 196, інв. № 1998000035, 0700030035 Тумбочка L-115, 1997 р.в., 8,36 грн.; Лот № 197, інв. № 1998000036, 0700030038 Шкаф L-135, 1997 р.в., 8,36 грн.; Лот № 198, інв. № 1998000048, Бар-стойка, -, 106,86 грн.; Лот № 199, інв. № 1998000050, Холодильна вітрина б/у, 1997 р.в., 55,42 грн.; Лот № 200, інв. № 1998000051, Холодильна вітрина б/у, 1997 р.в., 52,61 грн.; Лот № 201, інв. № 1998000053, Обладнання по розлив. Пива, - р.в., 106,86 грн.; Лот № 202, інв. № 1998000057, Автоклав, 1996 р.в., 163,54 грн.; Лот № 203, інв. № 1998000059, Касовий апарат ЕРА-10, 1997 р.в., 20,40 грн.; Лот № 204, інв. № 1998000061, 0451020022 Кап.ремонт кутера, 1997 р.в., 9,85 грн.; Лот № 205, інв. № 1998000062, 0700030053 Офісний набір, 1998 р.в., 34,10 грн.; Лот № 206, інв. № 1998000100, 0700030054 офісні меблі (Рутен) в наборі, 1998 р.в., 948,95 грн.; Лот № 207, інв. № 19960000000, 0700030048 Стіл.прист П-6, 1996 р.в., 106,49 грн.; Лот № 208, інв. № 19960000100, комп. Pentium 100 роб. ст., 1996 р.в., 1 596,55 грн.; Лот № 212, інв. № 02-001, акамуляторна батарея ТІПЕ 2х20, 1999 р.в., 205,47 грн.; Лот № 227, інв. № `04-111, мішкозашивочна машина, 1994 р.в., 91,75 грн.; Лот № 251, інв. № 06-003, Варочна установка, 1992 р.в., 154,33 грн.; Лот № 255, інв. № 06-009, Холод.шкаф, 1992 р.в., 35,66 грн.; Лот № 256, інв. № 06-011, Імпортна лінія, 1992 р.в., 1 821,91 грн.; Лот № 257, інв. № 06-011а, 0451020007 Імпортна лінія, 1993 р.в., 431,78 грн.; Лот № 258, інв. № 06-021, Компресор для холодильника, 1998 р.в., 132,98 грн.; Лот № 260, інв. № 06-023, ВентиляторВЦП-3, 1999 р.в., 41,35 грн.; Лот № 296, інв. № 17-011, Жарочний шкаф, -, 21,47 грн.; Лот № 297, інв. № 17-012, Ремонт.хол. "Норд" (в складі майна), 1999 р.в., 9,98 грн.; Лот № 298, інв. № 17-017, Набор кабінетних меблів, 2000 р.в., 81,39 грн.; Лот № 299, інв. № 17-018, Електрокавоварка, 2000 р.в., 0,76 грн.; Лот № 300, інв. № 18-001, 0416060199 Кондиціонери SAK, 1998 р.в., 123,07 грн.; Лот № 301, інв. № 18-025, шкаф, 1994 р.в., 18,38 грн.; Лот № 302, інв. № 18-025б, 0700030015 Шкаф, 1994 р.в., 4,49 грн.; Лот № 303, інв. № 18-025в, 0700030015 Шкаф, 1994 р.в., 4,49 грн.; Лот № 304, інв. № 18-025г, 0700030015 Шкаф, 1994 р.в., 4,25 грн.; Лот № 305, інв. № 18-026, шкаф одинарний, 1994 р.в., 34,71 грн.; Лот № 307, інв. № 18-026в, 0700030016 Шкаф одинарний, 1994 р.в., 1,96 грн.; Лот № 308, інв. № 18-026г, 0700030016 Шкаф одинарний, 1994 р.в., 1,96 грн.; Лот № 309, інв. № 18-027, шкаф, 1994 р.в., 11,86 грн.; Лот № 310, інв. № 18-027б, 0700030015 Шкаф, 1994 р.в., 2,99 грн.; Лот № 311, інв. № 18-027в, 0700030015 Шкаф, 1994 р.в., 2,99 грн.; Лот № 312, інв. № 18-027г, 0700030015 Шкаф, 1994 р.в., 2,99 грн.; Лот № 313, інв. № 18-028, стіл робочий, 1996 р.в., 116,21 грн.; Лот № 315, інв. № 18-028в, стіл робочий, , 2,45 грн.; Лот № 316, інв. № 18-029, стіл-приставка, , 1,25 грн.; Лот № 317, інв. № 18-030а, стіл приставка, , 1,32 грн.; Лот № 318, інв. № 18-031, тумба приставна, , 1,46 грн.; Лот № 319, інв. № 18-031а, тумба приставна, , 1,46 грн.; Лот № 320, інв. № 18-031б, тумба приставна, , 1,46 грн.; Лот № 321, інв. № 18-034, антресоль 2-х дверна, , 1,18 грн.; Лот № 322, інв. № 18-034а, антресоль 2-х дверна, , 1,18 грн.; Лот № 323, інв. № 18-034г, антресоль 2-х дверна, , 1,18 грн.; Лот № 324, інв. № 18-034д, 0700030022 Антресоль 2-х дверна, 1994 р.в., 1,18 грн.; Лот № 325, інв. № 18-034е, 0700030022 Антресоль 2-х дверна, 1994 р.в., 1,18 грн.; Лот № 326, інв. № 18-034ж, 0700030022 Антресоль 2-х дверна, 1994 р.в., 1,18 грн.; Лот № 327, інв. № 18-034з, 0700030022 Антресоль 2-х дверна, 1994 р.в., 1,18 грн.; Лот № 328, інв. № 18-034и, 0700030022 Антресоль 2-х дверна, 1994 р.в., 1,18 грн.; Лот № 329, інв. № 18-035, антресоль 1-о дверна, , 0,95 грн.; Лот № 330, інв. № 18-035б, 0700030023 Антресоль 1-о двірна, 1994 р.в., 0,95 грн.; Лот № 331, інв. № 18-035в, 0700030023 Антресоль 1-о двірна, 1994 р.в., 0,95 грн.; Лот № 332, інв. № 18-035г, 0700030023 Антресоль 1-о двірна, 1994 р.в., 0,95 грн.; Лот № 333, інв. № 18-036а, Стіл для засідань, , 2,45 грн.; Лот № 334, інв. № 18-036б, 0700030012 Стіл для засідань, 1994 р.в., 2,45 грн.; Лот № 335, інв. № 18-036в, 0700030012 Стіл для засідань, 1994 р.в., 2,45 грн.; Лот № 336, інв. № 18-037б, крісло робоче, , 1,35 грн.; Лот № 337, інв. № 18-041, Кондиціонер "Донбас" б/у, 1998 р.в., 30,35 грн.; Лот № 338, інв. № 199200093а, стіл однотумбовий, 1995 р.в., 0,72 грн.; Лот № 339, інв. № 199200093б, стіл однотумбовий, 1995 р.в., 0,72 грн.; Лот № 340, інв. № 199200093в, 0700030013 Стіл однотумбовий, 1995 р.в., 0,72 грн.; Лот № 341, інв. № 18-0410, меблі кабінетні, 1998 р.в., 77,48 грн.; Лот № 342, інв. № 18-041а, 0416060080 Кондиціонер "Донбас", 1998 р.в., 30,35 грн.; Лот № 343, інв. № 18-042, мебель корпусна, 1998 р.в., 316,62 грн.; Лот № 344, інв. № 199500088а, стіл двухтумбовий, 1995 р.в., 12,62 грн.; Лот № 345, інв. № 199500088б, стіл двухтумбовий, 1995 р.в., 12,62 грн.; Лот № 346, інв. № 199500088в, 0700030001 Стіл двухтумбовий, 1995 р.в., 3,42 грн.; Лот № 347, інв. № 199500088г, 0700030001 Стіл двухтумбовий, 1995 р.в., 3,42 грн.; Лот № 348, інв. № 199500088д, стіл двухтумбовий, 1995 р.в., 12,62 грн.; Лот № 349, інв. № 199500094а, 0700040009 Набір кабінетного меблю, 1995 р.в., 5,34 грн.; Лот № 350, інв. № 199500103а, крісло "хейс", 1995 р.в., 84,35 грн.; Лот № 351, інв. № 199500104а, 0700040014 Шкаф-стіл №137, 1995 р.в., 10,73 грн.; Лот № 359, інв. № 199501036а, Ванна мийна, 1995 р.в., 17,67 грн.; Лот № 360, інв. № 199501036б, Ванна мийна, 1995 р.в., 17,67 грн.; Лот № 361, інв. № 199501036в, 0458040007 Ванна моєчна, 1995 р.в., 17,67 грн.; Лот № 362, інв. № 199501036г, Ванна мийна, 1995 р.в., 17,67 грн.; Лот № 363, інв. № 199501036д, Ванна мийна, 1995 р.в., 17,67 грн.; Лот № 364, інв. № 199501050а, 0700030029 Шкаф S-137, 1995 р.в., 12,03 грн.; Лот № 365, інв. № 199501051а, 0700030031 Стіл L-110, 1995 р.в., 14,61 грн.; Лот № 366, інв. № 199501051б, 0700030031 Стіл L-110, 1995 р.в., 14,61 грн.; Лот № 367, інв. № 199501051в, 0700030031 Стіл L-110, 1995 р.в., 14,61 грн.; Лот № 368, інв. № 199501051г, 0700030031 Стіл L-110, 1995 р.в., 14,61 грн.; Лот № 369, інв. № 199501051д, 0700030031 Стіл L-110, 1995 р.в., 14,61 грн.; Лот № 370, інв. № 199501052а, 0700030032 Стіл L-120, 1995 р.в., 7,50 грн.; Лот № 371, інв. № 199501053а, 0700030033 Столик S-137, 1995 р.в., 12,03 грн.; Лот № 372, інв. № 199501054а, 0700030034 Столик V-124, 1995 р.в., 11,12 грн.; Лот № 373, інв. № 199501054б, 0700030034 Столик V-124, 1995 р.в., 11,12 грн.; Лот № 374, інв. № 199501055а, 0700030035 Тумбочка L-155, 1995 р.в., 12,66 грн.; Лот № 375, інв. № 199501055б, 0700030035 Тумбочка L-155, 1995 р.в., 12,66 грн.; Лот № 376, інв. № 199501055в, 0700030035 Тумбочка L-155, 1995 р.в., 12,66 грн.; Лот № 377, інв. № 199501055г, 0700030035 Тумбочка L-155, 1995 р.в., 12,66 грн.; Лот № 378, інв. № 199501059а, 0700030038 Шкаф L-135, 1995 р.в., 13,36 грн.; Лот № 379, інв. № 199501059б, 0700030038 Шкаф L-135, 1995 р.в., 13,36 грн.; Лот № 380, інв. № 199501059в, 0700030038 Шкаф L-135, 1995 р.в., 13,36 грн.; Лот № 381, інв. № 199501060а, стул "Янош В", 1995 р.в., 9,38 грн.; Лот № 382, інв. № 199501060б, стул "Янош В", 1995 р.в., 9,38 грн.; Лот № 383, інв. № 199501060в, стул "Янош В", 1995 р.в., 9,38 грн.; Лот № 384, інв. № 199501060г, стул "Янош В", 1995 р.в., 9,38 грн.; Лот № 385, інв. № 199501060д, 0700030039 Стіл "Янош В", 1995 р.в., 9,38 грн.; Лот № 386, інв. № 199501060е, 0700030039 Стіл "Янош В", 1995 р.в., 9,38 грн.; Лот № 387, інв. № 199501060ж, 0700030039 Стул "Янош В", 1995 р.в., 9,38 грн.; Лот № 388, інв. № 199501060з, 0700030039 Стіл "Янош В", 1995 р.в., 9,38 грн.; Лот № 389, інв. № 19950156а, 0700030036 Шкаф L-125, 1995 р.в., 25,07 грн.; Лот № 390, інв. № 19950156б, шкаф L-125, 1995 р.в., 25,07 грн.; Лот № 391, інв. № 1995501033а, 0458000003 Холодильний шкаф, 1995 р.в., 104,90 грн.; Лот № 398, інв. № 50-008а, Робоче місце операт.комп. 4 шт., 1999 р.в., 80,19 грн.; Лот № 399, інв. № 57-006, Електрокавоварка, 1999 р.в., 146,26 грн.; Лот № 408, інв. № 50-001, 0448110001 Пишуща машина "Листвиця", 1989 р.в., 29,12 грн.; Лот № 409, інв. № 50-001а, 0448110001 Пишуща машина "Листвиця", 1989 р.в., 29,12 грн.; Лот № 414, інв. № 57-002, Палатка торгова, , 130,34 грн.; Лот № 415, інв. № 60-013, друкарська машинка "Листвиця", 1986 р.в., 22,86 грн.; Лот № 416, інв. № 71-003, 0470580003 Установка лазерна стоматолог., 1991 р.в., 125,12 грн.; Лот № 417, інв. № 71-004, 0470580004 Шпифмашина стоматологічна, 1991 р.в., 13,06 грн.; Лот № 418, інв. № 71-005, 0470580005 Крісло стоматологічне, 1991 р.в., 47,53 грн.; Лот № 419, інв. № 71-006, 0470580006 Бормашинка портативна, 1991 р.в., 23,85 грн.; Лот № 420, інв. № 71-007, 0460000001 стерилізатор ГК-10, 1991 р.в., 21,56 грн.; Лот № 421, інв. № 71-071, 0470580016 Шліфомотор стомат., 1999 р.в., 30,45 грн.; Лот № 422, інв. № 73-001, Фаршемішалка, 1993 р.в., 155,30 грн.; Лот № 423, інв. № 73-002, Холодильна установка 6МВВ-30, 1995 р.в., 1 984,07 грн.; Лот № 424, інв. № 73-003, Холодильна установка 5МВВ-6, 1996 р.в., 2 019,21 грн.; Лот № 425, інв. № 73-004, Автоклав Б6-КА2-В2, 1996 р.в., 1 142,16 грн.; Лот № 426, інв. № 73-004а, Автоклав Б6-КА2-В2, 1996 р.в., 1 142,16 грн.; Лот № 427, інв. № 73-005, Машина для закат.консервн.банок ЕК-11, 1996 р.в., 4 137,46 грн.; Лот № 428, інв. № 73-006, Ленточний конвеер 3м, 1996 р.в., 701,94 грн.; Лот № 429, інв. № 73-007, Ленточний конв. 1,5 м, 1996 р.в., 351,13 грн.; Лот № 430, інв. № 73-008, Машина для провюпрочност., 1996 р.в., 617,25 грн.; Лот № 431, інв. № 73-009, Вентилятор Ц4-70 №63, 1996 р.в., 294,10 грн.; Лот № 432, інв. № 73-010, Вентилятор ОС-300 №4, 1996 р.в., 78,66 грн.; Лот № 433, інв. № 73-010а, Вентилятор ОС-300 №4, 1996 р.в., 78,66 грн.; Лот № 434, інв. № 73-010б, Вентилятор ОС-300 №4, 1996 р.в., 78,66 грн.; Лот № 435, інв. № 73-011, Вакуумна машина з 12 головками, 1953 р.в., 3 883,42 грн.; Лот № 436, інв. № 73-012, Автоклав Б6-КА2-В2, 1996 р.в., 952,18 грн.; Лот № 437, інв. № 73-013, Теліжка ТЛК-01, 1996 р.в., 192,25 грн.; Лот № 438, інв. № 73-013а, Теліжка ТЛК-01, 1996 р.в., 192,25 грн.; Лот № 439, інв. № 73-013б, Теліжка ТЛК-01, 1996 р.в., 192,25 грн.; Лот № 440, інв. № 73-014, Теліжка РЗ-ФТГ, 1996 р.в., 146,03 грн.; Лот № 441, інв. № 73-014а, Теліжка РЗ-ФТГ, 1996 р.в., 146,03 грн.; Лот № 442, інв. № 73-014б, Теліжка РЗ-ФТГ, 1996 р.в., 146,03 грн.; Лот № 446, інв. № 73-018а, Стіл радіомонтажний АС-5, 1996 р.в., 41,11 грн.; Лот № 447, інв. № 73-018б, Стіл радіомонт., 1996 р.в., 41,11 грн.; Лот № 448, інв. № 73-019, Шкаф сушильний медичний, 1996 р.в., 95,59 грн.; Лот № 449, інв. № 73-021, Термостат АЖ-80, 1996 р.в., 335,23 грн.; Лот № 451, інв. № 73-024, Маслонасос 2ФУУБс 25-200, 1999 р.в., 23,95 грн.; Лот № 452, інв. № 76-002, Теліжка, 1999 р.в., 41,35 грн.; Лот № 454, інв. № 76-004, Теліжка, 1999 р.в., 36,97 грн.; Лот № 455, інв. № 76-004а, Теліжка, 1999 р.в., 36,97 грн.; Лот № 456, інв. № 88-002, Холодильна витрина б/у, 1999 р.в., 103,03 грн.; Лот № 457, інв. № 88-003, Касовий апарат Самсунг, 1999 р.в., 88,12 грн.; Лот № 461, інв. № 95-002, Касовий апарат б/у, 1999 р.в., 36,79 грн.; Лот № 462, інв. № 96-002, Касовий апарат "Самсунг" б/у, 1998 р.в., 40,86 грн.; Лот № 463, інв. № 96-003, Касовий апарат "Самсунг" б/у, 1998 р.в., 40,86 грн.; Лот № 464, інв. № 96-005, Установка фаянсових умивальників, 9,42 грн. Стан частково задовільний, частково незадовільний, придатний для використання за призначенням. Об'єкти не здійснюють виробничо-господарську діяльність. Обмеження щодо обігу вказаних активів не встановлено. Місцезнаходження майна: Закарпатська область, Ужгородський район, с. Розівка, вул. Концівська, 38. Результати аукціону та визначення їх переможця по кожному аукціону оформляються протоколом, який затверджується Організатором аукціону (продажу), та підписується переможцем аукціону. Особа, яка стала переможцем аукціону за наслідками проведеного аукціону, отримує право на придбання відповідного об'єкту (майна). Таке право ним реалізується шляхом укладення відповідного договору купівлі-продажу, який укладається між продавцем та переможцем аукціону, з врахуванням вимог, встановлених законом. На аукціоні можуть бути присутні й інші особи, якщо вони внесуть вхідну плату в розмірі 800,00 грн. Кошти за придбане майно слід вносити на рахунок ДП "Агропромисловий комбінат "Ужгородський" № 26002161421 в АБ "Укргазбанк", м. Ужгород, МФО 320478, код 05513709 або на інший рахунок, вказаний підприємством. Фізична або юридична особа, яка бажає зареєструватись як учасник аукціону, конкурсу, повинна мати при собі як додаток до заяви: документ, що посвідчує фізичну особу або представника юридичної особи, їх повноваження; квитанцію про сплату реєстраційного внеску (17 грн.); документ про внесення гарантійного внеску у розмірі 10 відсотків початкової вартості активів боржника, щодо яких подається заява; декларацію про доходи, у разі придбання активів боржника за рахунок грошових коштів - для покупців - фізичних осіб; нотаріально посвідчені копії установчих документів - для покупців - юридичних осіб (копію рішення про участь в аукціоні, конкурсі - для органів місцевого самоврядування); довідку щодо відсутності рішення про порушення проти суб'єкта господарювання справи про банкрутство чи визнання його в установленому порядку банкрутом (у разі реєстрації учасником аукціону, конкурсу суб'єкта підприємницької діяльності). Кінцевий термін прийняття заяв на участь в аукціоні - три календарних дні до початку аукціону. Реєстраційний та гарантійний внесок вноситься грошовими коштами на рахунок організатора аукціону (продажу) - Філії ДГУ "Агентство з питань банкрутства" в Закарпатській області у УФ "Укргазбанк" м.Київ, р\р № 26009161372, Код 26252740, МФО 320478. Затверджений протокол аукціону є підставою для укладення протягом 15 дн. договору купівлі-продажу між переможцем та продавцем. З майном можна ознайомитися щодня, крім вихідних, з 9 до 16 години за адресою місцезнаходження майна. З усіх питань організації та проведення аукціону слід звертатися з понеділка по п'ятницю з 09 по 18 год. до організатора аукціону (продажу) за адресою: Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Підградська, 59, тел. (80312) 619122.

Постановою господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) по справі № 27/104 Б від 01.09.2011 року визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю "ТЕХНОЛОГІЇ СХ" (ЄДРПОУ 37134461, розташоване за адресою: м. Донецьк, вул. Університетська, б.80 "Г", кім.308).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Лозинського Олександра Валерійовича (ліцензія серії АГ № 594816, м. Макіївка, вул. Тітова, б.10, кв.2, ідентифікаційний номер 2834300271). Претензії кредиторів приймаються ліквідатором протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Статутні документи, печатку та штампи підприємства-банкрута вважати недійсними.

Постановою Господарського суду Сумської області від 01.09.2011р. по справі №5021/1776/2011 Торговий дім "Соболь" в формі товариства з обмеженою відповідальністю, 40011 м.Суми вул. Чернігівська, 3 (код 21124054, р/р 26008001308374 в АТ "ОТП-Банк" м.Київ МФО 300528), визнане банкрутом та введена процедура ліквідації по ст. 51 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом". Ліквідатор банкрута призначений Хижняк В.О. (40024 м. Суми вул. Харківська, 4/130, код 1556505470). Претензії до банкрута приймаються на протязі місяця з дня публікації оголошення.

Господарським судом Сумської області (40011, м. Суми, проспект Шевченка, 18/1) ухвалою від 20.07.2011 р. порушено провадження у справі №5021/1618/2011 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю "Ангровідем" (40020, м. Суми, вул. Курська, 147, код ЄДРПОУ 33698803, банківські реквізити: п/р 26006060121016 в ПАТ АБ "Столичний" м. Суми, МФО 397133).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Барибу Сергія Григоровича (ліцензія АГ № 594806 від 08.04.2011 р., місцезнаходження: м. Суми, вул. Супруна, б. 3, кв. 66, 40011).

Заяви кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Повідомлення про зміну умов надання послуги «Своя мелодія»

Цим ПрАТ «Українські радіосистеми» (далі - Компанія) інформує, що з 20.09.2011 року змінюється розмір абонентної плати за користування послугою «Своя мелодія» для контрактних абонентів. Так, з 20.09.2011 року абонентна плата становитиме 3,00 грн на місяць із урахуванням ПДВ. Додатково утримується збір до Пенсійного фонду в розмірі 7,5% від вартості послуги без урахування ПДВ.

Додатково встановлюється термін дії мелодій на бонусних балансах особових рахунків абонентів у рамках межах надання послуги «Своя мелодія» до 19.09.2011 року включно. З 20.09.2011 року мелодії на бонусних балансах особових рахунків абонентів анулюються.

Більш детальну інформацію можна отримати за телефонними номерами 466 (для дзвінків з номерів мережі «Beeline» - не тарифікується), 0800301013 (для дзвінків із номерів мереж фіксованого зв'язку чи номерів мереж інших операторів мобільного зв'язку - згідно з діючими тарифами) та на Інтернет-сайті: www.beeline.ua.

ПрАТ «Українські радіосистеми.» Адреса: вул. Вікентія Хвойки 15/15/6, , м. Київ, 04080.
Ліцензія Національної комісії з питань регулювання зв'язку України №583167 від 03.06.2011р.

Господарським судом Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) Постановою по справі № 18/91 від 12.05.11 р. визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру стосовно Червонозаводського комбінату комунальних підприємств (Полтавська обл., м. Червонозаводське, Лохвицький район, вул. Якубовського,3, код 21073411). Ліквідатором призначено Несвіта В.І.(36003, м. Полтава, м-н. Незалежності, 1 Б, кім. 18).

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, у центрі та на сході місцями дощі. Вітер західний, 3—8 м/с. Температура вночі 11—16 градусів тепла, на півночі 7—12. Вдень у південних, західних і центральних областях 23—26 градусів, на півночі 19—22 тепла.

ЦЬОГО ДНЯ, 13 ВЕРЕСНЯ

1788. Нью-Йорк проголошено столицею США. **1848.** У Львівському університеті створена кафедра української мови. **1853.** Народилася Софія Перовська, революціонерка-народниця. **1902.** У Великобританії вперше як доказ провини було використано відбитки пальців з місця злочину. **1959.** Під час посадки радянська космічна станція «Луна-2» упала на поверхню Місяця і стала першим зробленим людиною об'єктом, що досягнув поверхні супутника. **1965.** В США вийшов сингл «Бітлз» — «Yesterday».

Кличко і в Польщі пан!

Бокс. Чемпіон світу за версією WBC у надважкій вазі українець Віталій Кличко (43—2, 40 КО) у присутності понад 40 тисяч глядачів на новому, збудованому до Євро-2012 з футболу, Stadium Miejski (Муніципальному стадіоні) у польському місті Вроцлаві здобув достроково перемогу в десятому раунді над колишнім чемпіоном світу у напівважкій і важкій вазі відповідно за версіями WBC та IBF поляком Томашем Адамеком (44—2, 28 КО).

З перших хвилин бою перевага була на боці Віталія. Уже під кінець першого раунду Томаш пропустив точний удар з правої й залишився на ногах лише завдяки канатам. По ходу зустрічі удари Кличка надто дошкуляли меншому за габаритами Адамеку. Польський боксер, варто віддати йому належне, мужньо тримався. Але протягом поєдинку він так і не спромігся «почастувати» опонента жодним значимим ударом.

Складалося враження, що Кличко-старший не до кінця використовував свій грандіозний потенціал. І навіть жалів суперника, відпускаючи його в тих епізодах, коли, здавалося, мав завдати завершального удару і поставити переможну крапку.

У шостому раунді після потужного влучення українця правою рефері відкрив Адамеку рахунок — нокдаун. А розв'язка протистояння настала в десятому раунді, коли удари Кличка почали проходити один за одним. Рефері рішуче замахав руками, зупинивши бій. Киянин ушосте захистив чемпіонський титул!

Фото з сайту www.boxingscene.com.

ТУРНІРНА ХРОНІКА

«Золото» Москви наше!

Сучасне п'ятиборство. Москва (Росія). Чемпіонат світу. **Українка Вікторія Терещук** (на знімку) **здобула золоту нагороду — 5544 очки.** Срібна медаль у Саролти Ковач (Угорщина) — 5512, бронзова дісталася Лаурі Асадаускайте з Литви — 5504.

Фото з архіву «Голосу України».

***

Баскетбол. Литва. Чемпіонат Європи. 2-й етап. **Група Е.** Литва — Франція. 67:73 (16:18, 12:16, 18:9, 21:30). Іспанія — Сербія. 84:59 (23:14, 20:18, 27:17, 14:10). Німеччина — Туреччина. 73:67 (6:13, 17:13, 25:20, 25:21). Сербія — Туреччина. 68:67 (18:11, 17:16, 21:26, 12:14). Франція — Іспанія. 69:96 (22:21, 16:18, 10:29, 21:28). Литва — Німеччина. 84:75 (21:17, 16:16, 21:19, 26:23).

Теніс. Нью-Йорк (США). US Open. Призовий фонд — 21 016 000 доларів. **Одиночний розряд. Жінки. Саманта Стосур (Австралія, 9 сіяна)** — Серена Вільямс (США, 28). 6:2, 6:3. **Парний розряд. Юрген Мельцер (Австрія)/Філіпп Петцшнер (Німеччина)** — Маріуш Фірстенберг/Марцин Матковський (Польща). 6:2, 6:2. Ваня Кінг (США)/Ярослава Шведова (Казахстан) — **Лізель Губер/Ліза Реймонд (США).** 6:4, 6:7, 6:7. **Мікст.** Мелані Одін/Джек Сок (США) — Гісела Дулко/Едуардо Шванк (Аргентина). 7:6, 4:6, 10:8.

Хокей. Харків. Кубок голови облдержадміністрації. **9 вересня.** «Сокіл» (Київ) — «Донбас» (Донецьк). 1:2. «Беркут» (Київ) — «Акули» (Харків). 5:1. **10 вересня.** «Беркут» — «Донбас». 3:2 Б (0:0, 1:0, 1:2, 0:0, 1:0). «Сокіл» — «Акули». 3:1 (2:0, 1:0, 0:1). 1. «Беркут» — 3 перемоги; 2. «Донбас» — 2; 3. «Сокіл» — 1; 4. «Акули» — 0.

Футбол. Результати матчів у національних чемпіонатах команд—суперників українських клубів у єврокубках. **Португалія.** «Порту» — «Віторія» (Сетубал). 3:0. **Англія.** «Сток Сіті» — «Ліверпуль». 1:0. **Данія.** «Люнгбю» (Конгенс) — «Копенгаген». 0:1. **Австрія.** «Вінер» (Нойнштадт) — «Аустрія» (Відень). 1:1.

Першість країни. Перша ліга. 9-й тур. «Говерла-Закарпаття» — «Сталь». 1:0. «Олімпік» — «Енергетик». 3:2. «Зірка» — «Севастополь». 0:1. «Арсенал» — «Геліос». 1:1. «Динамо-2» — «Металург». 1:0. «Миколаїв» — «Кримтеплиця». 3:2. «Нива» — «Буковина». 0:2. «Львів» — «Одеса». 1:4.

У «Динамо» проти «паличної» дисципліни

Футбол. Чемпіонат країни. Прем'єр-ліга. 9-й тур.

9 вересня. «Шахтар» — «Волинь». 5:1. 34 156 глядачів. **Рефері** — Лисенчук (Київ). **Голи:** Адріано, 18, 37, Едуардо, 27, Жадсон, 34, Коста, 85 — Майкон, 52.

«Таврія» — «Кривбас». 1:2. 5 250 глядачів. **Рефері** — Деревінський (Київ). **Голи:** Шиндер, 6 — Самодін, 56, Сердюк, 80.

10 вересня. «Ворскла» — «Чорноморець». 3:1. 4 000 глядачів. **Рефері** — Грисьо (Львів). **Голи:** Янузі, 33, Громов, 60, Ребенок, 68 — Донець, 81. **Вилучено** Безотосного («Чорноморець», 20, фол останньої надії).

«Олександрія» — «Карпати». 1:1. 5 500 глядачів. **Рефері** — Арановський (Київ). **Голи:** Кабанов, 72 — Батіста, 51.

«Металіст» — «Арсенал». 0:0. 29 864 глядачі. **Рефері** — Шандор (Львів).

11 вересня. «Зоря» — «Дніпро». 2:0. 5 000 глядачів. **Рефері** — Бойко (Київська область). **Голи:** Хомченовський, 45, Білий, 84.

«Оболонь» — «Металург». 0:1. 3 500 глядачів. **Рефері** — Жабченко (Сімферополь). **Гол:** Казарян, 62.

«Динамо» — «Іллічівець». 3:1. 9 200 глядачів. **Рефері** — Можаровський (Львів). **Голи:** Нінкович, 36, Ярмоленко, 69, Бутко, 78 (у власні ворота) — Кожанов, 88.

		В	Н	П	М	О
1.	**«Шахтар»**	**7**	**2**	**0**	**24—6**	**23**
2.	**«Динамо»**	**7**	**2**	**0**	**20—3**	**23**
3.	**«Металіст»**	**5**	**4**	**0**	**16—8**	**19**
4.	«Кривбас»	5	1	3	9—8	16
5.	«Таврія»	3	5	1	13—9	14
6.	«Ворскла»	4	2	3	11—10	14
7.	«Арсенал»	3	4	2	14—9	13
8.	«Волинь»	3	3	3	11—15	12
9.	«Зоря»	3	1	5	10—13	10
10.	«Металург»	3	1	5	10—13	10
11.	«Дніпро»	2	3	4	11—15	9
12.	«Іллічівець»	2	2	5	9—16	8
13.	«Олександрія»	2	2	5	7—14	8
14.	«Карпати»	1	3	5	7—13	6
15.	**«Чорноморець»**	**0**	**5**	**4**	**6—13**	**5**
16.	**«Оболонь»**	**0**	**4**	**5**	**4—15**	**4**

У польоті Мілош Нінкович.

Бомбардири: Майкон («Волинь») — 9 м'ячів, Гав'єр («Металіст») — 6.

Уже четвертої поразки в турнірі зазнав «Дніпро». Але найгірше те, що команда, виступаючи проти «Зорі», мала вигляд приреченої...

А от зустріч із лучанами показала, що напередодні старту в груповому раунді Ліги чемпіонів «Шахтар» перебуває у добрій формі. Нагадаємо, що сьогодні «гірники» зустрінуться в Португалії з клубом «Порту».

Тож **Мірча Луческу** не приховував задоволення від результату і гри, котру продемонструвала його команда:

— Хороший, видовищний поєдинок. Настрій перед матчем із «Порту» у нас відмінний. Перший тайм більше сподобався, бо ми були уважнішими і дисциплінованими. У другому було дещо гірше. Тринькання моментів? Кожен виконавець хоче почути на свою адресу більше оплесків, і тому пропадає колективна гра. Але якщо діяти на такій високій швидкості, як у нас, природно, буде певна кількість помилок у завершальній стадії атак.

У пропущеному м'ячі винен Рац, котрий мав грати «по м'ячу», знаходитися на ближньому куті воротарського майданчика. Зазвичай на цій позиції у нас діє Даріо Срна, який чудово виконує свої обов'язки. Цього разу його не було, а Разван вперше виступав у цій ролі і чекав м'яча замість того, щоб йти на нього самому і вибивати. А лучанин Майкон зіграв на випередження, та й Дентіньо певним чином схибив, оскільки саме він при стандартних положеннях персонально грав із Майконом. Воротареві в такому випадку виручити дуже складно. Можливо, є вина і Рибки, але цей епізод уважно переглянемо.

Щодо функціональних кондицій моїх підопічних, то я ними задоволений. Адже в кінці зустрічі багато наших футболістів здійснювали ривки на 50 метрів...

Приємно було побачити на полі після майже піврічної перерви, пов'язаної зі складною травмою, **Дмитра Чигринського.** Оборонець «Шахтаря» і збірної України зіграв усі 90 хвилин проти «Волині».

Тренер київського «Динамо» **Юрій Сьомін** висловив задоволення перемогою і завойованими трьома очками.

— Однак завжди після тривалої перерви, пов'язаної з іграми національних збірних, матчі чемпіонату виходять складними, — зауважив Юрій Павлович. — І ця зустріч — не виняток. Моментами, коли діяли швидко і робили точні передачі, гра мала добрий вигляд. Але були й епізоди, м'яко кажучи, не дуже вдалі. Добре, що все добре закінчилося. Рухаємося далі і готуємося до «Сток Сіті».

На запитання кореспондента «Голосу України» про його реакцію на поведінку Хачеріді, котрий накинувся на рефері наприкінці першого тайму, Сьомін відповів: «Оштрафуємо, оскільки він уже неодноразово підводив команду. Інших методів не бачу. Бити його палицею неетично і некультурно...»

Фото Володимира КОТЛЕНКА.

Благородні наміри «зірок»

Футбол. Київ. На стадіоні імені Валерія Лобановського відбувся благодійний матч ветеранських команд київського «Динамо» і збірної світу. Рахунок зустрічі — 7:3 на користь господарів. **Голи:** Шевченко — 2, Ребров, Калитвинцев, Косовський, Ващук, Коновалов — Джоркаєфф — 3.

За «Динамо» грали: Луценко (воротар), Лужний, Головко, Федоров, Несмачний, Косовський, Калитвинцев, Ребров, Белькевич, Шевченко, Хацкевич, Гусін, Ващук, Дмитрулін, Кардаш, Максимов, Коновалов. **Тренер** — Олексій Михайличенко.

У складі гостей виступали: Порато (воротар), Джоркаєфф, Робер, Десаї, Лебьоф, Кандела, Келлер (усі — Франція), Сонг (Камерун), Салінас (Іспанія), Шміцер, Бергер (обидва — Чехія), Рональд де Бур (Нідерланди). **Тренер** — Рууд Гулліт (Нідерланди).

Усі кошти, зібрані від продажу квитків, організатори передадуть на будівництво і обладнання сучасного футбольного поля в Богуславській школі №3 Київської області, а також на реконструкцію стадіону в місті Кагарлик.

На знімку: є про що поговорити володарям «Золотого м'яча» Рууду Гулліту і Андрію Шевченку.

Фото Володимира КОТЛЕНКА (спеціально для «Голосу України»).

Над номером працювали: Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Олексій БОНДАРЕНКО, Валерій ДРУЖНЕНКО.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси та передплатна ціна на 2011 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 10 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 8 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 30 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: **ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua**

Зам. 21460

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»